

μηνιαίο βήμα ανάλυσης, κριτικής και διαλόγου

εξ υπαρχής

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2002 ■ τεύχος 37ο ■ τιμή: £3.00

Τάκης Χατζηδημητρίου

Ώρα για την ανάπλαση της κοινωνίας

ΤΟ βελγικό μοντέλο και η Κύπρος

Ένα νησί, μια γέφυρα, ένα βουνό

Η διεθνής συναίνεση στο πλαίσιο του ΟΗΕ

ΑΠΟ το Ρίο στο Γιοχάνεσμπουργκ και από το κακό στο χειρότερο

Πλατφόρμα: "Αυτή η χώρα είναι δική μας"
ιστορικό – κείμενα – συνεντεύξεις

Εξήγηση για τη δίμηνη διακοπή

Μαζί με τη καθιερωμένη διακοπή του Αυγούστου, πρόκειται για τρίμηνη διακοπή.
Αιτία και αφορμή πρώτη, μας τέλειωσαν τα λεφτά. Αιτία δεύτερη μειώθηκαν τα ψυχικά μας αποθέματα και αιτία τρίτη αυξήθηκαν σε ορισμένους από μας οι έμμισθες επαγγελματικές μας υποχρεώσεις.
Τέλος πάντων εκεί που είχαμε περίπου αποφασίσει να αναστείλουμε όπως λέμε την έκδοση, στη τελευταία σύναξη της συντακτικής ένας από μας έβγαλε ένα πανηγυρικό θάρρους και αυταπάρνησης και αλλάξαμε γνώμη.
Αξίζει τον κόπο είπαμε να συνεχίσουμε την προσπάθεια.
Βάλαμε λοιπόν μπροστά μια τηλεφωνική καμπάνια και μαζέψαμε δηλώσεις για εισφορές, εγγραφές νέων μελών ή επανεγγραφές παλιών μελών αξίας 100 λιρών εκάστη, σύνολο μέχρι στιγμής τριάντα. Όσοι θέλετε να συνεισφέρετε σ' αυτή την εκστρατεία μπορείτε να το κάνετε. Είμαι βέβαιος ότι δεν θα βρείτε μεγάλα εμπόδια στο δρόμο σας. Εν ολίγοις λοιπόν συνεχίζουμε και καλούμε όσους θέλουν από σας να γράφουν κείμενα ή να βρίσκουν συνδρομές ή να μετέχουν της συντακτικής επιτροπής ή να βοηθούν στη διοργάνωση εκδηλώσεων ή στη διόρθωση κειμένων ή να γίνουν μέλη δίνοντας εκατό λίρες κλπ. Δραστηριοποιηθείτε γιατί θα μας χάσετε και θα μας κλαίτε!

Για επικοινωνία: Μετά τις 14.00μμ στο 99-517413, Κωστής Αχνιώτης

εκδοτικό

Η ένταξη όπως φαίνεται μέχρι στιγμής είναι πολύ πιθανή ενώ στο Κυπριακό φαίνεται ότι ο διεθνής παράγοντας πιέζει όσο ποτέ.

Στους μήνες που ακολουθούν θα ληφθούν αποφάσεις οι οποίες θα διαμορφώσουν για την Κύπρο μια νέα ιστορική περίοδο. Οι αλλαγές θα αφορούν στους θεσμούς αλλά και στην καθημερινή ζωή του καθ' ενός και της κάθε μιας. Η Ένταξη και το Κυπριακό όπως ήταν προβλεπτό, διαπλέκονται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό και έχουν όπως επίσης ήταν προβλεπτό γίνει μέρος των ελληνοτουρκικών και ευρωτουρκικών σχέσεων. Η διευθέτηση τους είναι ένα μόνο μέρος της αποκρυστάλλωσης μιας νέας γεωπολιτικής ισορροπίας στην ευρύτερη περιφέρεια της Ευρώπης και της ευρωπαϊκής πρώτης ζώνης επιρροής.

Η ένταξη όπως φαίνεται μέχρι στιγμής είναι πολύ πιθανή ενώ στο Κυπριακό φαίνεται ότι ο διεθνής παράγοντας πιέζει όσο ποτέ. Έτσι δημιουργείται ένα κλίμα επίλυσης του προβλήματος, όμως παρά τη σμίκρυνση των χρονικών περιθωρίων δεν τεκμηριώνεται ακόμα σμίκρυνση των διαφορών. Παρ' όλα αυτά με σχετική βεβαιότητα μπορούμε να πούμε ότι θα υπάρξουν συμφωνίες οι οποίες θα σημαίνουν τουλάχιστον μια αναδιατύπωση ή επαναδιαμόρφωση του προβλήματος.

Στο « εσωτερικό » οι Κύπριοι και οι Κύπριες θα βρεθούν ή ήδη βρίσκονται λόγω εναρμόνισης, μέσα σ' ένα πιο «ώριμο δημοκρατικό σύστημα» το οποίο παρέχει περισσότερες ελευθερίες απ' όσες ποτέ διεκδικήθηκαν εδώ. Τα αμπελοπούλια δεν θα μάθουν γιατί ο μέσος βίος τους θα μεγαλώσει στο επόμενο διάστημα, οι άνθρωποι όμως έχουν τη δυνατότητα να μαθαίνουν και να διεκδικούν κατοχυρωμένα δικαιώματα τους και να διεκδικούν κι' άλλα. Ο ραγιαδισμός των κομμάτων της Αριστεράς εξ' άλλου έναντι της δεξιάς είναι πλέον κωμικοτραγικά εκτός χρόνου.

Μαζί με τα πιο πάνω το βιοτικό επίπεδο των χαμηλόμισθων και των νέων πέφτει ραγδαία τα τελευταία λίγα χρόνια και η τάση αυτή θα συνεχιστεί. Το κοινωνικό κεκτημένο της Ε.Ε είναι επί σκοπού ισχνό. Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να εναρμονίσουν κι' αυτοί τους αγώνες τους.

Κ.Α.

Περιοδικό "εξ υπαρχής"
Μηνιαίο βήμα ανάλυσης
κριτικής και διαλόγου

Νοέμβριος 2002-Τεύχος 37ο

Διεύθυνση:
Αρχ. Μακαρίου Γ' 127,
Καϊμακλί, Λευκωσία 1021
Τηλ. 22346061 - 22346160

E-mail:
yparhis@spidernet.com.cy

Υπεύθυνος για τον Νόμο:
Δώρος Κακουλλής

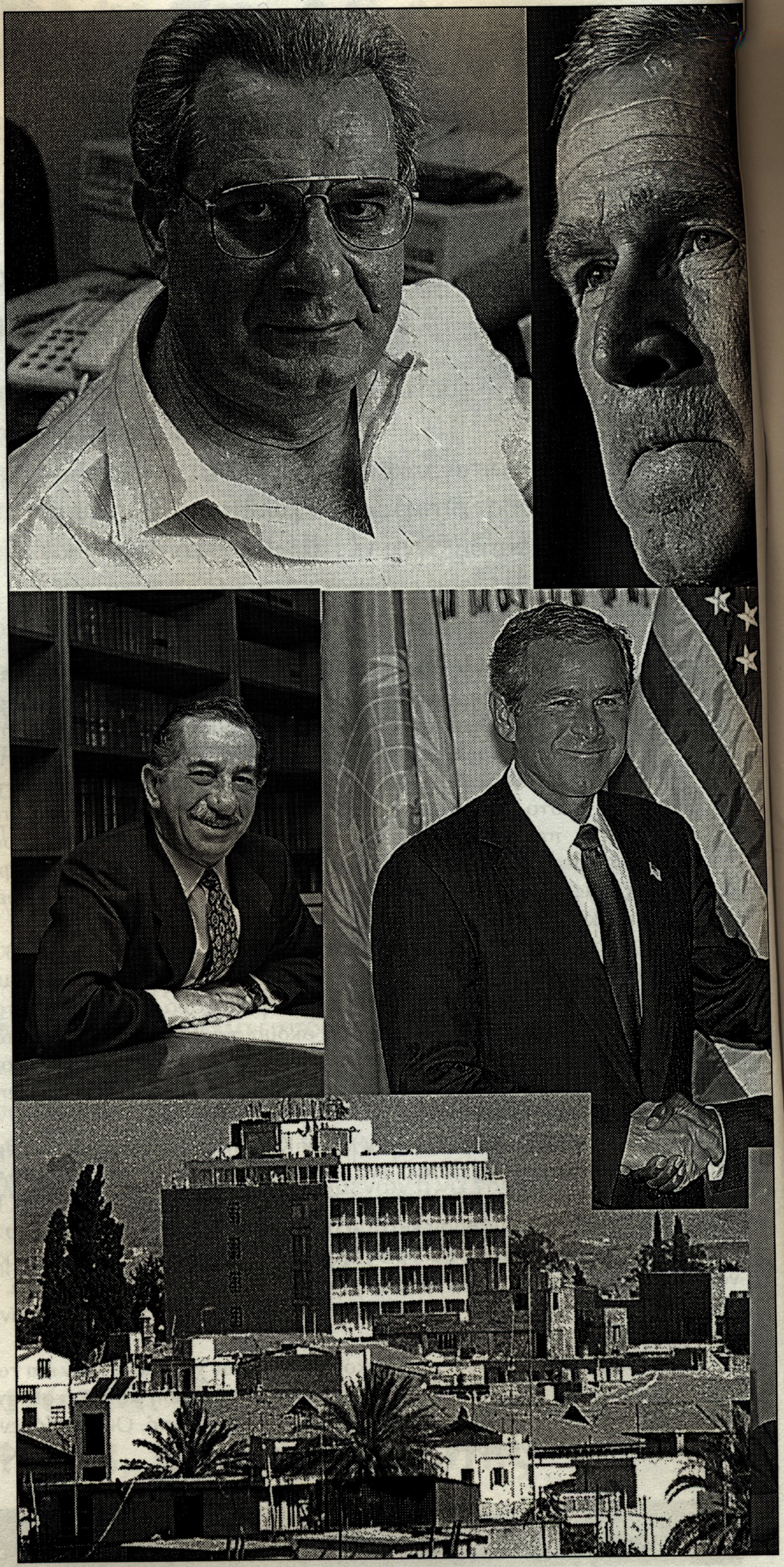
Εκδίδεται από
την Επικοινωνία Πολιτών
Γέφυρα Λτδ

Για την σύνταξη του τεύχους εργάστηκαν οι:
Σοφοκλής Σοφοκλέους
Ανθούλλα Παπαδοπούλου
Ιωσήφ Παγιάτας
Λούης Ηγουμενίδης
Σταύρος Τομπάζος
Κωστής Αχνιώτης
Ζήνωνας Ποφαΐδης
Χριστίνα Καρατζιά

Για τα υπογραμμένα κείμενα ευθύνονται οι συγγραφείς τους

Οι συνδρομητές μπορούν να αποπληρώνουν τις συνδρομές τους μέσω οποιασδήποτε τράπεζας στον αριθμό λογαριασμού 100404000752-6, Συνεργατικό Ταμιευτήριο Καταστηματαρχών

Εκτύπωση:
Τυπογραφεία ΕΡΜΗΣ
τηλ. 22482361

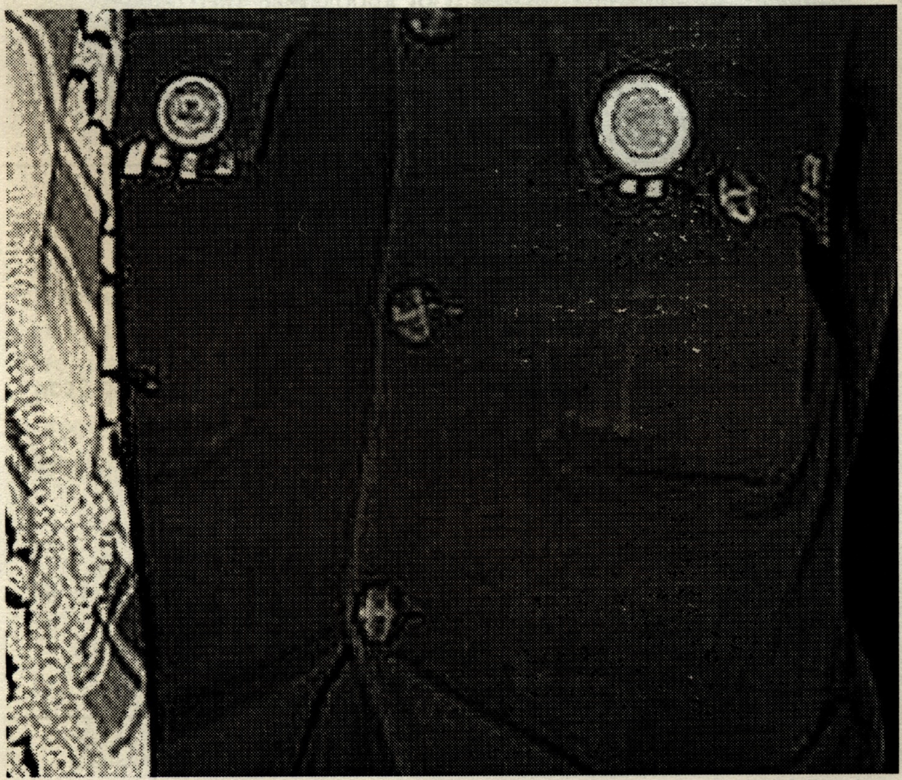

περιεχόμενα

«Ο Γιάσσερ Αραφάτ θα έπρεπε να μεταβιβάσει την εξουσία σε νέους Παλαιστίνιους ηγέτες», δήλωσε πολύ πρόσφατα ο Αμερικανός Υπουργός Εξωτερικών Κόλιν Πάουελ, διευκρινίζοντας ταυτόχρονα ότι «η Ουάσιγκτων θα συναινούσε (sic) στην παραμονή του στην εξουσία με περιορισμένες εξουσίες»... Στη συνέχεια μιλώντας για τις μεταρρυθμίσεις που άρχισε να προωθεί ο Αραφάτ, προχώρησε να παρατηρήσει ότι «προσπαθούμε να προωθήσουμε (sic) αυτού του είδους τις μεταρρυθμίσεις και σε άλλους τομείς της Παλαιστινιακής Αρχής».. Τέλος χαρακτήρισε τον Αραφάτ ως «ατελή ηγέτη».. Ομολογουμένως συγκινητικό το αμερικανικό ενδιαφέρον για ένα λαό του οποίου το κράτος βρίσκεται εν τω γίγνεσθαι...

Ο ατελής Αραφάτ και

Προφανώς στη γειτονική Σαουδική Αραβία, όπου το καθεστώς δεν επιτρέπει τη λειτουργία συντεχνιών ή συνδέσμων, όπου οι γυναίκες δεν μπορούν να τρων στο ίδιο εστιατόριο με τους άντρες ή να κάμνουν τις τραπεζικές τους εργασίες στον ίδιο χώρο μ'αυτούς και όπου επικεφαλής όλων των Υπουργείων και των μεγάλων οργανισμών βρίσκεται κάποιο μέλος της βασιλικής οικογένειας, δεν χρειάζονται μεταρρυθμίσεις...

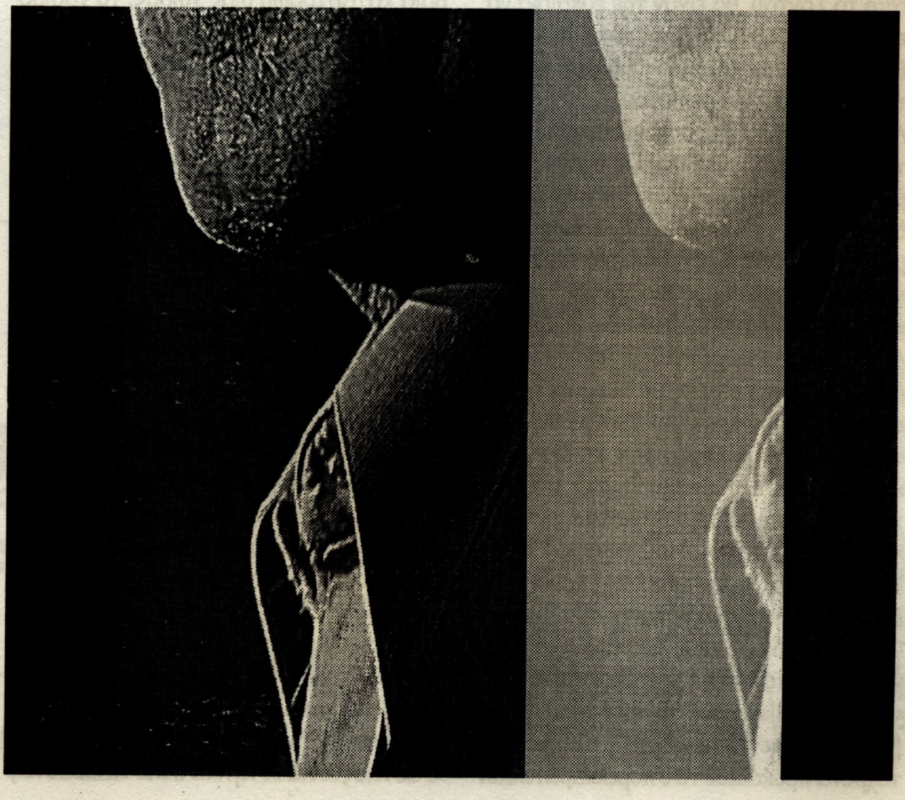
'Οσον αφορά την ανάγκη μεταβίβασης της εξουσίας σε νέους ηγέτες, η διαπίστωση αυτή και πάλιν δεν έγινε για τη Σαουδική Αραβία, όπου η κατάσταση του Φαχτ σχεδόν δεν του επιτρέπει να καταλαμβάνει τι γίνεται γύρω του και όπου χάρις στο Φαχτ και το καθεστώς του οι συνθήκες διαβίωσης για τις γυναίκες δεν είναι τίποτε λιγότερο από

μεσαιωνικές.
Βέβαια η αφετηρία των σκέψεων του κ. Πάουελ θα έχει τις ρίζες της στην ίδια την Αμερική, όπου ο νέος της ηγέτης – νέος σχετικά και στην ηλικία – θεωρείται στολίδι για τη χώρα του και το λεγόμενο ελεύθερο κόσμο, τόσο για τις γνώσεις και την ευρυμάθειά του όσο και την ευστροφία και τη διπλωματικότητά του. Θυμούμαι καλά ένα βράδυ, όταν παρακολουθώντας τον από το B.B.C. να συνδιαλέγεται με κάποια παιδιά του δημοτικού κάπου στην Αμερική για όχι λιγότερο από μισή ώρα, πόσο καλά τα κατάφερνε να ανταλλάσσει απόψεις μαζί τους! Ασφαλώς σε αντίθεση με τον Αραφάτ που είναι ατελής, ο Bush είναι τέλειος..
Επισημαίνεται ακόμα ότι η Ουάσιγκτων «θα συναινούσε» στην παραμονή του Αραφάτ στην εξουσία υπό προϋποθέσεις. Ενδεικτικό του πως αντιλαμβάνονται κάποιοι ηγέτες του «ελεύθερου κόσμου», υπέρμαχοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το σεβασμό της ανεξαρτησίας και της κυριαρχίας των λαών.

Ο... τέλειος Bush

του Ι. Παγιάτα

Κατά την άποψή μου, αυτές οι αντικρίσεις από μέρους των Αμερικανών, δεν αποτελούν τίποτε άλλο από μια κραυγαλέα παραδοχή ότι, όταν δεν πρόκειται για συμμάχους ή ελεγχόμενες καταστάσεις, σκοπεύουν να παρεμβαίνουν παντού και να επιβάλλουν αυτό που θέλουν.
Θάπρεπε ίσως να προβληματίσει πόσο η οποιαδήποτε ρεάλ πολιτίκ συμβάλλει στην αποδοχή αδιανόητων καταστάσεων και τη διάβρωση των δημοκρατικών θεσμών. Ακόμα πόσο η πολιτισμένη – με ή χωρίς εισαγωγικά – ανθρωπότητα είναι διατεθειμένη να δεχθεί την αμερικανική επικυριαρχία, χωρίς κάποια ψήγματα αναστολών ή ντροπής..

Είναι πιο πιθανό παρά το αντίθετο να συμβεί, στους επόμενους λίγους μήνες οι Αμερικανοί με τους Βρετανούς συμμάχους τους να επιτεθούν και πάλιν εναντίον του Ιράκ, κι ας λέει ο ανεκδιήγητος Αμερικανός Πρόεδρος ότι «η στρατιωτική είναι η τελευταία του επιλογή». Είναι προφανές ότι, ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε εξελίξεις και υποχωρήσεις του Σαντάμ στο θέμα των παρατηρητών, η μόνη σκέψη που έχει ο αμερικανός Πρόεδρος και τα γεράκια του Πενταγώνου στο μυαλό τους είναι οι αεροπορικοί βομβαρδισμοί και η εισβολή. Και

Η «σοβαρότητα» του ζητήματος

Τ.Π.

τούτο γιατί το «πρόβλημα» δεν είναι τα υποτιθέμενα όπλα μαζικής καταστροφής του Σαντάμ ή το αυταρχικό του καθεστώς που καταπιέζει τους Ιρακινούς αλλά ο ίδιος ο Σαντάμ που αποτελεί το μεγάλο εμπόδιο στον πλήρη έλεγχο των πετρελαίων της χώρας, που διαθέτει τα δεύτερα μετά τη Σαουδική Αραβία αποθέματα στον κόσμο. Στην πραγματικότητα υπολογίζουν οι Αμερικανοί ότι αν κατάφερναν να απαλλαγούν από το Σαντάμ, θα είχαν την ευκαιρία να εγκαταστήσουν στο Ιράκ «δικό τους άνθρωπο», όπως ακριβώς έκαμαν και με τον Κάρζαι στο Αφχανιστάν..

Αυτή είναι λοιπόν «η σοβαρότητα του ζητήματος» για τον κ. Bush και όχι τα όπλα μαζικής καταστροφής που υποτίθεται ότι διαθέτει το Ιράκ ή τα πυρηνικά «που θα μπορούσε να έχει στη διάθεσή του σε λίγους μήνες, αν μπορούσε ο Σαντάμ να προμηθευτεί τα κατάλληλα υλικά»...

Αλλά μια και μιλούμε για σοβαρότητα, πώς μπορεί να αποδώσει κάποιος κάτι τέτοιο στα σχέδια των Αμερικανοβρετανών, όταν σκοπεύουν να αιματοκυλήσουν μια χώρα και να αποσταθεροποιήσουν ενδεχομένως την ευρύτερη περιοχή, μόνο με υποψίες; Και ασφαλώς το τελευταίο έγγραφο του κ. Blair με τα πολλά του "probably", κανένα δεν έπεισε για τους δήθεν στόχους του Σαντάμ. Ούτε τους ίδιους τους Βρετανούς, αν κρίνει κανείς από κάποιες αντιδράσεις στο συνέδριο του Blackpool, το Βρετανικό Κοινοβούλιο ή και μεγάλη μερίδα του τύπου. Ταυτόχρονα προκάλεσε τα υπομειδιάματα των τόσο απελπισμένα αναζητουμένων συμμάχων στα νέα υπό σχεδιασμό αγγλοαμερικανικά επιθετικά σχέδια, είτε πρόκειται για τον κ. Πούτιν, είτε τον κ. Schroeder ή τον κ. Chirac, για να μη αναφερθούμε και στις αραβικές αντιδράσεις.

Πως μπορεί να γίνεται αποδεκτή η βέβαια καταστροφή μιας χώρας, το χάσιμο πολλών ανθρώπινων ζωών – και θα χαθούν και Αμερικανοί αυτή τη φορά – με μόνη την υποψία ότι ο Σαντάμ απεργάζεται το κακό των Αμερικανών;

Το να αρχίσουν απλές υποψίες να αποτελούν λόγο μαζικής επίθεσης εναντίον ενός λαού – το pre emptive action όπως το ονομάζουν οι ίδιοι οι Αμερικανοί – αποτελεί ένα πολύ επικίνδυνο προηγούμενο. Ακόμα γίνεται έτσι «συζητήσιμο» - περί αυτού πρόκειται, με τους Αμερικανοβρετανούς από τη μια και τους Ρώσους, Κινέζους, Γερμανούς, Γάλλους και ουσιαστικά τον υπόλοιπο κόσμο από την άλλη – κάτι που θα έπρεπε να ήταν αδιανόητο. Η «Νέα Διεθνής Τάξη» φαίνεται να βάζει στο περιθώριο και τις τελευταίες αναστολές και να τείνει να παγιώσει πια κάποιες αντιλήψεις που καμιά δεν έχουν σχέση με το Διεθνές Δίκαιο, τη δικαιοσύνη ή τη δημοκρατία, αρχές για τις οποίες έγιναν αγώνες και χάθηκαν ζωές. Πόσο κακό θα πρέπει να γίνει «για το καλό της ειρήνης» όπως είπε πρόσφατα ο αστείος αλλά δυνητικά πολύ επικίνδυνος νυν ένοικος του Λευκού Οίκου;

Προσωπικά είμαι εναντίον της οποιασδήποτε οποιασδήποτε μορφής εξοπλισμών. Και είμαι πεπεισμένος ότι αν έλειπε από τη μέση η επιδίωξη των Αμερικανών για παγκόσμια κυριαρχία, και τα τεράστια ποσά που εκδαπανούνται για τους εξοπλισμούς ξοδεύοντο για να θεραπεύσουν ανθρώπινες ανάγκες, οι συγκρούσεις ανά την Υφήλιο θα μειώνοντο αισθητά. Ωστόσο η από μέρους των Αμερικανών εκμετάλλευση της μη ύπαρξης του αντίπαλου δέους και η επιδίωξη του ιμπέριουμ είναι σαφείς.. Εξοργιστική όμως είναι και κάποια είδηση που είδε πρόσφατα το φως της δημοσιότητας, ότι δηλαδή στις Η.Π.Α. γίνονται δοκιμές με το τοξικό αέριο σαρίν. Μάλιστα το Πεντάγωνο φαίνεται να παραδέχεται ότι δοκιμές βιολογικών και χημικών όπλων γίνονται σε αυξημένη κλίμακα σε σχέση με προηγούμενες. Αν έτσι έχουν τα πράγματα, θα έπρεπε λογικά να δημιουργείτο το ερώτημα: Απαγορεύεται στο Ιράκ να ασχολείται με όπλα μαζικής καταστροφής αλλά την ίδια στιγμή κάτι τέτοιο μπορούν να το πράττουν οι Η.Π.Α; Μήπως θάπρεπε και στις Η.Π.Α να σταλούν επιθεωρητές, μαζί και κάποιοι Ιρακινοί; Πότε επιτέλους θα βρουν κάποια κράτη με ιστορία το κουράγιο να αντιτάξουν στην καουμπόικη δύναμη και συμπεριφορά κάποιες αρχές για τις οποίες πάλεψαν στο παρελθόν;

Την εποχή της νέας βαρβαρότητας

Είναι να απορείς με την εποχή που ζούμε ώρες ώρες. Δεν ξέρω αν το προσέξατε αλλά στο νεοαποικιακό ντελίριο που είχε καταλάβει την αμερικανική κυβέρνηση το περασμένο καλοκαίρι, άρχισαν να διαρρέουν και πιθανοί αριθμοί νεκρών ιρακινών αν γινόταν επίθεση. Αριθμοί του είδους 100,000! Έτσι απλά. Όχι από οργισμένους ειρηνιστές αλλά από τον κατεστημένο τυπο/ΜΜΕ που θεωρούσε την επίθεση δεδομένη. Έτσι λοιπόν την εποχή που η κυρίαρχη ιδεολογία στην Δύση αυτοδικαιολογειται με αναφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα, 100,000 νεκροί θεωρούνται κάτι σαν ένας απλός αριθμός – ένα τίμημα που θα πληρωθεί, μια παράπλευρη ζημιά για την «εκστρατεία των καλών ενάντια στους τρομοκράτες / κακούς»..

Είναι μια παράξενη εποχή βαρβαρότητας και δυστυχώς δεν είναι περιορισμένη αυτή η λογική [της μετατροπής μιας μαζικής σφαγής σε απλά ανακοινώσιμους αριθμούς] στους φανατικούς συντηρητικούς της διοίκησης Μπους, η στα σύνδρομα της μετά την 11/9 εποχής. Σε ανύποπτο χρόνο σε μια συνέντευξη στο CBS στις 12/5/1996 η τότε υπουργός εξωτερικών των ΗΠΑ , M. Albright, είχε ρωτηθεί από την δημοσιογράφο- παρουσιάστρια για το μισό εκατομμύριο παιδιά στο Ιράκ που έχασαν την ζωή τους από το εμπάργκο. Η δημοσιογράφος ρώτησε «...is it worth the price?" Και η Albright είπε: « Είναι μια πολύ δύσκολη επιλογή αλλά νομίζουμε ότι αξίζει το τίμημα [..We think the price is worth it]". Η αμερικανίδα υπουργός δεν αναλώθηκε σε διαψεύσεις. Απλά αποδέχτηκε την πιθανότητα ότι μισό εκατομμύριο παιδιά είχαν ήδη πεθάνει μέχρι το 1996 λόγω του εμπάργκο και είπε ότι «άξιζε το τίμημα/price» – για να «ανακαλυφθούν τα όπλα μαζικής καταστροφής» που είχε ο Σ. Χουσεΐν η, για να είμαστε και ειλικρινείς, για να συντηρηθεί η αμερικανική παρουσία στην περιοχή του κόλπου.

Και αν αύριο κάμουν τελικά *επίθεση* εναντίον του Ιράκ οι αγγλοαμερικανοι, τι θα κάνουμε άραγε εμείς οι Κύπριοι του 2002 που είμαστε πιο «πολιτισμένοι» [με περισσότερο σεβασμό στην διαφορετικότητα λ.χ.] από την περίοδο 60-70;

Θα παραβιάσουμε τα όρια των βάσεων να κάνουμε ότι μπορούμε να σταματήσουμε την σφαγή, η απλά θα βλέπουμε; Ίσως οι Κύπριοι της περιόδου 60-70 να ένοιωθαν τον πόνο των γειτόνων μας πιο πολύ. Τουλάχιστον δεν είχαν την δουλοπρέπεια που εκφράζει ο Χάσικος σαν δημόσιο λόγο. Είναι και αυτό ένα κριτήριο πολιτισμού.

ΣΜ

Του ΚΩΣΤΑ ΚΟΥΦΟΓΙΩΡΓΟΥ

Η αποσπασματική ασυναρτησια του κ. Αναστασιάδη

ΣΜ

Σε μια ανταπόκριση από την Γερμανία για τις τελευταίες εκλογές ο δημοσιογράφος έλεγε ότι οι αυτές οι εκλογές ήταν άδειες από άποψη περιεχομένου - ότι δεν βασίστηκαν στον έλλογο διάλογο αλλά στην χειραγώγηση των συναισθημάτων. Αν και δεν πολυπιστευω ότι το γερμανικό φαινόμενο είναι μοναδικό, η ακόμα ευρύτερα ότι υπάρχουν πολλές εκλογές στις οποίες κυριαρχεί ο έλλογος διάλογος, εντούτοις άμα το άκουσα η πρώτη εικόνα που μου ήρθε στο μυαλό ήταν ο κύριος Αναστασιαδης. Από το περασμένο καλοκαίρι τα κατάφερε να με κάμει να αλλάζω σταθμό όποτε τον ακούω. Το ότι ο ηγέτης της δεξιάς έχει ένα είδος προστασίας από τα ΜΜΕ τα οποία ελέγχει το κεφάλαιο που πρόσκειται στο κόμμα του, το θεωρώ δεδομένο – δεν περιμένω δηλαδή και καμιά δύσκολη ερώτηση εκτός βέβαια και αν αποφασιστεί να προωθηθεί η ανατροπή του. Αλλά ακόμα και σε αυτό το πλαίσιο κατανόησης της «ειδικής σχέσης» ΜΜΕ και ΔΗΣΥ, αυτό το καλοκαίρι ο κύριος Νίκος μας υπερέβαλε εαυτόν νομίζω οδηγώντας την ασυναρτησία του δημόσιου μας λόγου σε νέα επίπεδα...

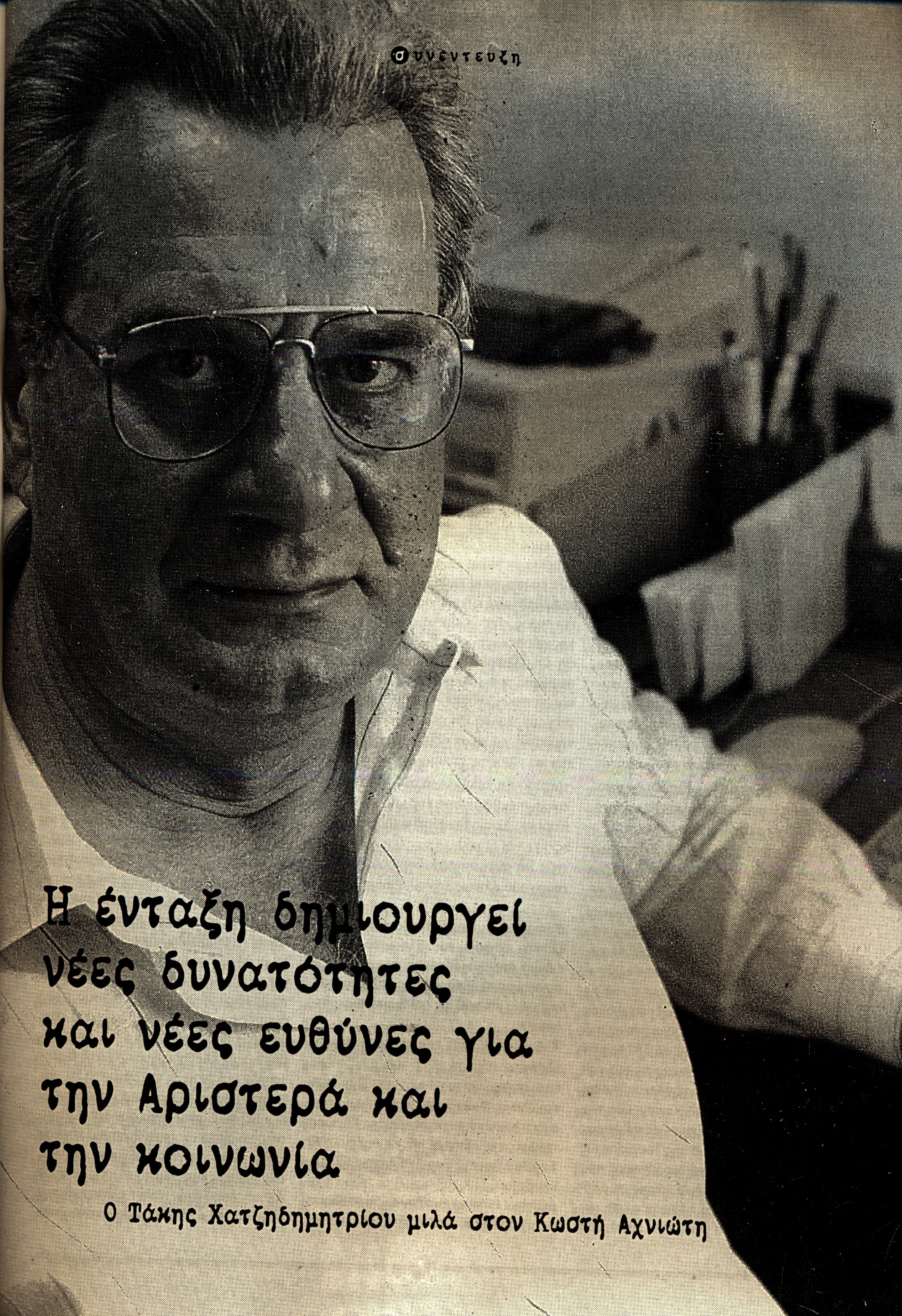
Στην αρχή είχαμε την δήλωση ότι «ο Τασσος είναι αντικομουνιστής». Μάλιστα...Ανέλαβε και προστάτης των κομμουνιστών ο κύριος Αναστασιαδης λοιπόν. Στα αυτιά μου ηχούσαν ακόμα οι σπαραξικάρδιες εκκλήσεις [μαζί με τον μόνιμα πικκαρισμένο κ. Προδρόμου] για τον κίνδυνο που μας αναμένει άμα εκλέξουμε κομμουνιστή πρόεδρο της βουλής. Πέρασε στο έτσι το θεμα..Μπορει κάποιος δηλαδή να λέει τη μια μέρα «άσπρο», την άλλη «μαύρο» και απλά αναμεταδίδεται η νέα δήλωση , το νέο απόσπασμα, χωρίς καμιά σύνδεση, χωρίς κάποια ερώτηση προβληματισμού...

Μετά ήρθε η υπέρβαση και ο Γιωρκατζισμός. Εδώ ο Αναστασιαδης έκαμε την πάπια. Έτσι αφού ανακάλυψε και η Δεξιά μας την ανάγκη συνεργασιών [το οποίο δεν είναι βέβαια κακό] και εξαγόρασε λίγο πολύ και πάλιν την ηγετική ομάδα του ΚΙΣΟΣ προσφέροντας τους την absolute φαντασίωση στο πιάτο [την υποψηφιότητα Ομήρου] έκατσε ο Αναστασιάδης και παρακολούθησε το συνέδριο του ΚΙΣΟΣ που ενέκρινε την συνδιαλλαγή με μια έκκληση να εμποδιστεί ο «Γιωρκατζισμός»..Τον οποίον, αν δεν το ξέρετε, τον εκπροσωπεί ο Παπαδόπουλος – διότι, ας πούμε, ακολούθησε τον Πολύκαρπο στην πορεία από τον Μακάριο στην Χούντα το 68-70; Όχι.. Ο Τάσσος έμεινε Μακαριακός και σίγουρα δεν χρωστούσε ούτε την αρχή ούτε την συνέχεια της πορείας του στα δίκτυα του κ. Γιωρκάτζη. Αλλά οι φίλοι και οι συνεργάτες του κ. Αναστασιαδη; Ήταν όντως μια στιγμή ασύλληπτου ιστορικού θράσους .

Διότι όπως και να το κάμεις χρειάζεται θράσος να βάζεις υποψηφιότητα με τα δεκανίκια ενός κόμματος διάδοχου του Ενιαίου [στο οποίο ο Γιωρκατζης ήταν συνιδρυτης] και να διακηρύσσεις ότι θα πολεμήσεις τον «Γιωρκατζισμό»..Τι θα κάνει δηλαδή ο κ. Ομήρου - θα απολύσει τον Χριστοδούλου από την Κεντρική Τράπεζα ή θα απαιτήσει την αντικατάσταση του Παναγιώτη Δημητρίου; Αλλά όντως δεν μπορείς να περιμένεις πολλά από μια ηγετική ομάδα που έφτιαξε κόμμα για να πολεμήσει την «πολιτική Κληρίδη» και τον έβγαλε δυο φορές προεδρο..Ο κ. Αναστασιαδης όμως φαινόταν τόσο ικανοποιημένος που η αίσθηση ότι ο δημόσιος λόγος έχει έστω και κάποια αόριστη σχέση με την πραγματικότητα άρχισε πλέον όχι απλά να υποχωρεί, αλλά να καταρρέει...

Αλλά δεν μείναμε ούτε καν εκει... Μετά ήταν η δήλωση για την πρακτική συνεργασία ΚΙΣΟΣ-ΔΗΣΥ. Όταν ρωτήθηκε αν θα υπάρχουν κοινές επιτροπές των δυο κομμάτων ο κ. Αναστασιαδης ανερυθρίαστα είπε ότι θα γίνει «ότι γίνεται όταν συνεργάζονται χριστιανοδημοκρατικά και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα»..Αν μου πείτε μια περίπτωση που τέτοια συνεργασία δεν σημαίνει και κοινά επιτελεία, είπε, τότε να μην έχουμε ούτε εμείς. Εκεί έκαναν οι δημοσιογράφοι την πάπια - κανένας δεν είπε ας πούμε «τζαι που λεβέντη μου συνεργάστηκαν/συνεργάζονται εκλογικά χριστιανοδημοκράτες και σοσιαλδημοκράτες;» Απλή ερώτηση αλλά οδυνηρά απούσα... Και όταν λίγες μέρες μετά ο Ομήρου παρομοίαζε τον εαυτό του με τον Σρεντερ κανένας δεν αναρωτήθηκε ποιος ήταν ο αντίπαλος του τελευταίου...Έτσι από την μετατροπή της ιστορικής μνήμης σε μια συλλογή αποσπασμάτων από την οποία αυθαίρετα πια συγκολλούνται διάφορα για να αρθρώνεται ένας λόγος για το παρόν χωρίς καμία «έλλογη τεκμηρίωση», μετατράπηκε και η πολιτική γεωγραφία σε ένα ταξίδι με την Αλίκη στην χώρα των θαυμάτων ..Ο κόσμος είναι όπως τον ονομάζει ο κύριος Νίκος..

Το αποκορύφωμα ήταν η δήλωση για «την γριβική πτέρυγα της υποστήριξης Παπαδόπουλου» όταν ανακοίνωσε την υποστήριξη του ο Τ. Ευθυμιου..Τι να πεις; Καλά εντάξει θέλει την εξουσία η δεξιά, έχει καλομάθει στο ρουσφέτι κλπ αλλά δεν τους έχει μείνει ίχνος αξιοπρέπειας;

Η ένταξη δημιουργεί νέες δυνατότητες και νέες ευθύνες για την Αριστερά και την κοινωνία

Ο Τάκης Χατζηδημητρίου μιλά στον Κωστή Αχνιώτη

Κύριε Χατζηδημητρίου δύο είναι τα θέματα στα οποία θα στοχεύσουμε σε αυτή την συνάντηση. Τα δυο βασικά είναι η Ευρωπαϊκή πορεία και το Κυπριακό ως ένα και οι εκλογές. Ξεκινώντας από το ζήτημα της ευρωπαϊκής πορείας θα λέγαμε ότι πλησιάζει η ώρα της ένταξης συνεπώς και η ώρα που θα πρέπει ενδεχομένως να ληφθούν αποφάσεις σε βασικά διλήμματα και επίσης είναι γεγονός ότι αυξάνονται και οι ανησυχίες κατά πόσον η ουρά του Ελσίνκι θα μπορούσε να γυρίσει και να μας δαγκάσει. Θα ήθελα το σχόλιο σας επ'αυτού.

❦ Πρώτα αναφορικά με το Κυπριακό και την Ευρωπαϊκή πορεία που πλέον είναι δύο σημεία που ταυτίζονται με το μέλλον αυτού του τόπου, πιστεύω ότι αυτό που γίνεται τώρα είναι μία μεγάλη καμπή στην κυπριακή ιστορία. Η πορεία και η παρουσία μας στην εξώθυρα της ευρωπαϊκής ένωσης αυτή τη στιγμή είναι το σημαντικότερο γεγονός μετά το 1960 και είναι σίγουρα το πιό ενδιαφέρον σημείο μετά το 1974 γιατί αλλάζει το ρόλο της ιστορίας για την Κύπρο, γιατί αλλάζει την κατεύθυνση της Κύπρου, γιατί αλλάζει την ίδια την μοίρα της Κύπρου, ξεφεύγει η Κύπρος από τον εναγκαλισμό της Τουρκίας ως κατοχικής δύναμης και ως δύναμης που έχει μιαν επικυριαρχία πάνω σε ολόκληρο το νησί γιατί η Κύπρος στο μεταξύ εντάσσεται μέσα στα ευρύτερα ευρωπαϊκά πλαίσια. Μια Κύπρος μέσα στα ευρύτερα ευρωπαϊκά πλαίσια συμπορεύεται με την πορεία της Ευρώπης. Μια Κύπρος που θα βρεθεί μέσα στα ευρωπαϊκά πλαίσια θα καθιστά την Τουρκία ως τρίτη χώρα κατοχική εις την Κύπρο και τους Τούρκους που θα ευρίσκονται εδώ είτε ως εισβολείς, είτε ως έποικους, είτε ως υπήκοους ξένης, τρίτης χώρας ως προς την ευρωπαϊκή ένωση. Οι αλλαγές οι οποίες πρόκειται να συμβούν είναι τεράστιας σημασίας και θα πρέπει να αναλυθούν διότι εμπεριέχουν πολλά προβλήματα και ερωτηματικά για τα οποία και εμείς θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να τα αντιμετωπίσουμε ακόμα και σε επιτυχή και ευτυχή έκβαση της ευρωπαϊκής μας πορείας. Σας ενδιαφέρει να μάθετε ποίες θα είναι οι μελλοντικές δυσκολίες και πως θα αντιμετωπίσουμε αν παρουσιαστούν κάποια προβλήματα...

Βασικά έχουν αρχίσει να παρουσιάζονται κάποια προβλήματα με την έννοια ότι θα πρέπει να υλοποιηθεί η συγκεκριμένη πορεία και υλοποίηση σημαίνει και πολλές ενδεχομένως αντιφάσεις.

❦ Αναφερθήκατε προηγουμένως στο Ελσίνκι και στο σημείο εκείνο του Ελσίνκι που αναφέρεται στο ότι θα ληφθούν και όλα τα άλλα δεδομένα υπόψη μέσα στα πλαίσια της αποδοχής της Κύπρου πρώτα στην Επιτροπή και έπειτα στο Συμβούλιο της Ευρώπης στις 12 Δεκεμβρίου. Η Κύπρος μέχρι τώρα πορεύτηκε αντιμετωπίζοντας πρόβλημα με πρόβλημα. Δεν υπάρχουν εκ των προτέρων τρόποι και κανόνες ξεπεράσματος των προβλημάτων, το κάθε πρόβλημα αντιμετωπίζεται ανάλογα με τα δεδομένα και την στιγμή που παρουσιάζεται. Έτσι θα πρέπει πρώτα να περιμένουμε την εμφάνιση των προβλημάτων και ύστερα να τα αντιμετωπίζουμε χωρίς τούτο να σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι εκ των προτέρων για να τα αντιμετωπίσουμε, προετοιμασμένοι για να τα δούμε. Πάντως ένα πράγμα είναι που σκέφτομαι ότι ο δρόμος που έχει διανυθεί μέχρι στιγμής είναι πολύ σημαντικός και πολύ μεγάλος και βοήθησε την Κύπρο να ταυτιστεί με την ευρωπαϊκή πολιτική, αλλά ταυτόχρονα να δει και το εσωτερικό της μέλλον, την εσωτερική της κατάσταση και να κάνει βήματα εκσυγχρονισμού. Διότι με το να ενταχθούμε στην ευρωπαϊκή ένωση θα πρέπει όλα αυτά τα οποία ψηφίσαμε με την εναρμόνιση να τα εφαρμόσουμε και θα πρέπει να τα εφαρμόσουμε όχι γιατί μας τα επιβάλλει κάποιος τρίτος, αλλά γιατί τα έχει ανάγκη η ίδια η Κύπρος για να γίνει ένα σύγχρονο κράτος στον τρόπο διακυβέρνησης του τόπου, στην συμπόρευση μας με τα άλλα κράτη, στα θέματα του περιβάλλοντος, στα θέματα των ξένων εργατών, στα θέματα του ρατσισμού, στα θέματα τα πολυπολιτιστικά. Όλα αυτά είναι καινούρια θέματα που βγάζουν την Κύπρο από το δρόμο του σωβινισμού και του εθνικισμού και την εισάγουν στις νέες αντιλήψεις της συμπόρευσης με τους άλλους λαούς την πολυπολιτιστική, την συνύπαρξη και τη δημιουργία ανοιχτών

«Όλα αυτά είναι καινούρια θέματα που βγάζουν την Κύπρο από το δρόμο του σωβινισμού και του εθνικισμού και την εισάγουν στις νέες αντιλήψεις της συμπόρευσης με τους άλλους λαούς.»

οριζόντων για την αντιμετώπιση των διαφόρων καταστάσεων. Όλα αυτά στην Κύπρο δεν αρχίσαμε ακόμα να τα αντιμετωπίζουμε, εμείς περπατούμε με όσα έχουμε μάθει στο παρελθόν χωρίς να θέλουμε να εκσυγχρονίσουμε τα βήματά μας. Εδώ είναι που θα χρειαστούν φωτισμένοι ηγέτες, που θα χρειαστούν άνθρωποι που θα ανοίξουν το δρόμο για την πορεία της Κύπρου στη σύγχρονη εποχή.

Κύριε Χατζηδημητρίου έχω την εντύπωση (είναι μια τάση την οποία παρατηρώ στην κυπριακή κοινωνία) τείνετε να ωραιοποιήσετε τα πράγματα. Για παράδειγμα στα θέματα του ρατσισμού και βέβαια η Κύπρος είναι πίσω και κακιά αλλά όμως και η Ευρώπη δεν είναι αντιρατσιστικός παράδεισος και ειδικά μάλιστα σε θέματα στα οποία εναρμονιστήκαμε, όπως η συνθήκη του Σένγκεν. Θέλω να πω ότι η αντιρατσιστική πάλη στην Ευρώπη είναι θέμα ανοιχτό και η Ευρώπη μπορεί να παραμένει ως ένα βαθμό ανοιχτή ήπειρος, γιατί υπάρχουν κινήματα τα οποία είναι στους δρόμους και παλεύουν το θέμα καθημερινά.

❦ Πρώτον όταν μιλά κανείς για την Ευρώπη δεν περιγράφει μία Ευρώπη παράδεισο εις τον οποίο θα μπούμε, αλλά μια νέα ιστορική περίοδο για την ίδια την Ευρώπη. Μέσα σ' αυτή την Ευρώπη γίνεται η πάλη την οποία αναφέρατε προηγουμένως και θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι να συμμετάσχουμε σε αυτή την πάλη γιατί στον τόπο μας υπάρχουν τα προβλήματα αλλά δεν υπάρχει ο αγώνας δεν υπάρχει η έκφραση. Εδώ στην Κύπρο όπως έγραψε ο φίλος ο Παύλος Παύλου κάποτε σε ένα άρθρο του, δεν χρειάζεται κόμμα ρατσιστικό διότι τα κόμματα όπως είναι τώρα ιδιαίτερα δε το κόμμα της δεξιάς είναι μια έκφραση μιας πολιτικής εθνικιστικής, σοβινιστικής, ρατσιστικής αντίληψης στην οποία καλύπτονται όλες αυτές οι τάσεις. Έτσι πράγματι στην Κύπρο δεν έχουμε μπει ακόμα μέσα στον προβληματισμό. Η Ευρώπη προβληματίζεται, συζητά, αντιμετωπίζει τα προβλήματα και έχει τόσο ρατσιστικά όσο και αντιρατσιστικά κινήματα, συνειδητά αντιρατσιστικά. Η Ευρώπη έχει την κοινωνική αδικία και την επιβολή των νομισματικών καταστάσεων και πορείας όμως ταυτόχρονα υπάρχουν και βαθιά ριζωμένα κινήματα που παλεύουν για την κοινωνική δικαιοσύνη και την ανακατανομή πόρων. Βλέπουμε να συνεδριάζουν οι υπουργοί της ευρωπαϊκής ένωσης των σοσιαλιστικών ως πρόσφατα κυβερνήσεων και απέξω οι οπαδοί των σοσιαλιστικών κομμάτων να κάνουν διαδηλώσεις, δηλαδή εκείνο που πρέπει να δει κανείς στην Ευρώπη είναι η σύγκρουση μεταξύ ρατσισμού-αντιρατσισμού, η σύγκρουση μεταξύ δεξιάς και αριστεράς που υφίσταται και έκανε φανερή την παρουσία της με τον πιο έντονο τρόπο αυτή τη στιγμή στη Γερμανία. Πότε το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα άπλωσε κάποια φτερά; Άπλωσε κάποια φτερά όταν ξανοίχτηκε πρώτα πλάι στους ανθρώπους, όταν επλημμύρισαν οι Γερμανοί, και ανέστειλε οποιεσδήποτε άλλες προτεραιότητες ακόμα και περικοπή φόρων έκανε για να ενισχύσει τους πληγέντες, σε μια προσπάθεια να πάρει από αυτούς που έχουν και να δώσει σε αυτούς που δεν έχουν να κάνει μια ανακατανομή και δεύτερον όταν ξανοίχτηκε εναντίον των ΗΠΑ εις την προοπτική να κυβερνούν οι ΗΠΑ τον κόσμο ανεμπόδιστες, να κάνουν πόλεμο στο Ιράκ και τρίτον με το κήρυγμα της κοινωνικής δικαιοσύνης. Πράγματα που ο Σρέντερ τα είχε ξεχάσει στις προηγούμενες εκλογές υποχρεώθηκε από την πραγματικότητα να τα θυμηθεί τώρα. Έτσι απέκτησε ραχοκοκαλιά το σοσιαλδημοκρατικό κίνημα έδωσε φτερά στους ανθρώπους και μπόρεσε να αντιμετωπίσει τη δεξιά. Το μήνυμα που δόθηκε διαμέσου των Πρασίνων ήταν ότι ναι, εκλέγουμε σοσιαλδημοκρατικό κόμμα με την υποχρέωση να κάνει τις αναγκαίες αλλαγές μέσα στην κοινωνία.

Υπάρχει λοιπόν το πεδίο της πάλης και τα μηνύματα δίδονται, το απελπιστικό στην περίπτωση την δική μας είναι ότι οι χώροι μέσα στους οποίους θα θέλαμε να παλέψουμε υφίστανται μεν αλλά θυσιάζουν πολλά από εκείνα που θα έπρεπε να εκπροσωπήσουν μέσα από μια τακτικίστικη προσέγγιση των εκλογών που κατά κάποιο τρόπο αποστερεί τις εκλογές από το αναγκαίο πολιτικό και ιδεολογικό μήνυμα.

Εν ολίγοις υπάρχει ειδικό ενδιαφέρον ή συμφέρον για την κυπριακή αριστερά στα θέματα της ένταξης πέραν

δηλαδή των όσων θα προκύψουν γενικά για την κοινωνία. Υπάρχει ειδικό ενδιαφέρον, αυτό της σύζευξης με τα ευρωπαϊκά κινήματα της αριστεράς.

❦ Σίγουρα. Η Ευρώπη έχει ρίζες πολύ βαθιές πολιτικών και κοινωνικών αγώνων και όποιος δεν το αντιληφθεί αυτό το πράγμα κάνει πολύ μεγάλο λάθος. Γι'αυτό αν δεν υπάρχει συστοιχία κυπριακής πολιτικής ζωής με την ευρωπαϊκή πολιτική ζωή, δεν είναι γιατί πάσχει το ευρωπαϊκό σύστημα αλλά γιατί εμείς δεν μπορούμε να ανταποκριθούμε στους ρόλους εκείνους που έπρεπε να είχαμε ορίσει για τους εαυτούς μας. Ας πάρω το σοσιαλδημοκρατικό κίνημα, ας πάρω το σοσιαλιστικό κόμμα της Κύπρου που ανήκει και στην σοσιαλιστική διεθνή. Ξεκίνησε ως ένα κόμμα πάλης εναντίον της δεξιάς, και ποίας δεξιάς, της φασιστικής, της ακροδεξιάς, της δεξιάς της εκμετάλλευσης, του κεφαλαίου, της δεξιάς της μονοπώλησης του εθνικού, του πολιτικού και του κοινωνικού βίου και είχε ένα ρόλο ύπαρξης. Αυτό που βλέπουμε την στιγμή τούτη είναι να έχει χάσει το ρόλο της και τον προορισμό της, γιατί δεν μπόρεσε να ανανεωθεί στις νέες συνθήκες και να βρει τους νέους τρόπους αντιπαράθεσης με την δεξιά.

Το θέμα όμως είναι ότι ένα σωρό προοδευτικά κεκτημένα, θα έλεγα, της ΕΕ και του διεθνούς χώρου γενικά τα οποία υιοθετούμε μέσω εναρμόνισης ή μέσω της υπογραφής διεθνών συμβάσεων έρχονται στην Κύπρο μεν αλλά δεν γίνονται δεκτά από την κυπριακή κοινωνία οπότε και η αριστερά βρίσκεται σε ένα δίλημμα. Από την μια έχει την υποχρέωση αφού και ιστορικά η θέση της είναι στο πεζοδρόμιο πλάι στους δραστήριους πολίτες και από την άλλη βρίσκεται πολλές φορές αυτή τη στιγμή στην θέση να χρειάζεται να υποστηρίξει την επιβολή από την πλευρά του κράτους μίας σειράς θεσμών. Ενα από τα πιό πρόσφατα παραδείγματα είναι αυτό των αμπελοπουλιών.

❦ Μιλήσαμε προηγουμένως για το επίπεδο της πολιτικής συνειδητότητας που υπάρχει στην Κύπρο. Βρισκόμαστε σε ένα σημείο που θα πρέπει να αναβαπτίσουμε την ίδια την πολιτική. Εάν πολιτική είναι να ακολουθούμε οποιοδήποτε δημαγωγικό κήρυγμα και να πλειοδοτούμε σε δημαγωγία, τούτο όχι μόνο δε θα βελτιώσει τις καταστάσεις αλλά αντίθετα θα τις κάνει πολύ χειρότερες. Δηλαδή είναι η ώρα της ευθύνης για το σοσιαλιστικό κίνημα, για τις αριστερές δυνάμεις του τόπου που θα πρέπει να αναλάβουν το φορτίο της αναμόρφωσης της κοινωνίας. Θα μου πείτε αυτό γίνεται δια επιβολής; Όχι δεν είναι θέμα επιβολής, αλλά είναι θέμα ανάληψης ευθύνης και ηγετικού ρόλου. Μετά ο λαός θα κλιθεί να κρίνει και πιστεύω θα κρίνει ορθά. Αναφέρατε το θέμα των αμπελοπουλιών, ναι για τ'αμπελοπούλια έχουμε υπογράψει διεθνείς συμβάσεις. Για τα αμπελοπούλια υπάρχει μία διεθνής κατακραυγή εναντίον της Κύπρου και όχι γιατί κάποιοι μπορεί να βάλουν ένα ξώβεργο ή να κυνηγήσουν με αεροβόλο. Η κατακραυγή υπάρχει γιατί στήνονται δίκτυα, γιατί γίνεται μίμηση του ερωτικού καλέσματος των πουλιών, διότι συλλαμβάνονται εκατομμύρια πουλιών και γίνεται μαζική καταστροφή του φτερωτού κόσμου που περνά πάνω από την πατρίδα μας, αυτό που γίνεται είναι μια σφαγή. Αν αγαπάμε την πατρίδα μας θα πρέπει να αγαπάμε τόσο τη γη της, όσο και τα δέντρα, τα ζώα και τα πουλιά της. Ετσι στο βαθμό που αγαπούμε αυτή την πατρίδα θα πρέπει να προστατεύουμε και τους ανθρώπους και τη φύση και τον φτερωτό κόσμο. Τα θέματα του περιβάλλοντος όσο περνά ο καιρός θα παίρνουν μεγαλύτερη σημασία στη ζωή των ανθρώπων γιατί από την καταστροφή του περιβάλλοντος κινδυνεύει να καταστραφεί ο κόσμος. Εις το βαθμό που και εμείς συμβάλλουμε στην καταστροφή θα πρέπει και οι προοδευτικές δυνάμεις όχι μόνο να κάνουν κηρύγματα υπέρ του περιβάλλοντος αλλά έμπρακτα θα πρέπει να στέκονται καθοδηγητές του λαού. Εδώ που τα λέμε δεν ξέρω τι συνέβη αυτές τις μέρες αλλά βλέπω να έχει κατακαθίσει η αντίδραση για τα αμπελοπούλια. Λένε ότι κάτι συνέβη ότι ίσως έγινε κάποιος συμβιβασμός, όμως το σημαντικό είναι ότι υποχρεώθηκε η

> **"Το απελπιστικό στην περίπτωση την δική μας είναι ότι οι χώροι μέσα στους οποίους θα θέλαμε να παλέψουμε υφίστανται μεν αλλά θυσιάζουν πολλά."**

κυβέρνηση να κρατήσει κάποια σταθερή στάση και τελικά υποχρεώθηκαν κάποιοι να προσαρμοστούν. Δηλαδή στο βαθμό που η πολιτική ηγεσία και στο βαθμό που το προοδευτικό, το σοσιαλιστικό, το αριστερό κίνημα κρατήσει κάποιες σταθερές πορείες να είσαστε βέβαιοι ότι θα προβληματίσει τον κόσμο και ο κόσμος θα το υποστηρίξει όχι λόγω εξαναγκασμού αλλά γιατί θα του δοθεί η ευκαιρία να προβληματιστεί και να φτάσει και ο ίδιος στα σωστά συμπεράσματα.

Αλλά ταυτόχρονα όμως βλέπει κάποιος και μια αναπηρία της κυπριακής αριστεράς...
Δηλαδή αντί η προστασία των αμπελοπουλιών να είναι το αποτέλεσμα ενός κυπριακού κινήματος το οποίο θα ήθελε να προστατεύσει την πανίδα της Κύπρου και του κόσμου, καταλήγουμε να έχουμε διαδηλώσεις υπέρ του κυνηγιού και να μην έχουμε ισχυρές αντιστάσεις στο ίδιο επίπεδο, στο χαμηλότερο της κοινωνίας. Και να σας πω το εξής εντάξει τα αμπελοπούλια θα γλιτώσουν λόγω της παρέμβασης της διεθνούς κοινότητας όμως, τι θα γίνει πχ με τα κυπριακά πουλάκια;

❦ Γενικά με το φυσικό περιβάλλον το κυπριακό. Ο κάθε κερδοσκόπος καταστρέφει την πατρίδα μας, το φυσικό της περιβάλλον. Ο κάθε ένας δίχως κοινωνική συνείδηση πετά τα σκουπίδια του στους δρόμους, συχνά τα λύματα πετιούνται σε ρεματιές και μολύνονται τα υπόγεια νερά. Υπάρχει δηλαδή μια γενικότερη καταστροφή της φύσης. Γι'αυτό ίσως και οι τελευταίες δημοσκοπήσεις παρουσιάζουν αύξηση των ποσοστών του κινήματος των οικολόγων, πράγμα που σημαίνει ότι ο κόσμος αρχίζει να προβληματίζεται και να δίνει υποστήριξη εκεί που νομίζει ότι ακούγεται και μια καινούρια φωνή και ανοίγεται ένα καινούριο μέτωπο. Τέτοια μέτωπα υπάρχουν πολλά. Θα αναφέρω ακόμα ένα σημείο αναφορικά με ένα θέμα που πρόσεξα στις εφημερίδες μας και δε ξέρω πόση σημασία του δόθηκε. Η ΕΕ έδωσε και μια καινούργια οδηγία ότι οι δικηγόροι και οι λογιστές που αναλαμβάνουν τη δημιουργία εταιρειών πρέπει όχι μόνο να ελέγχουν τις εταιρείες που κάνουν αλλά να ελέγχουν και τα χρήματα τα οποία τοποθετούν και τις αγοραπωλησίες κινητών περιουσιών που κάνουν. Αυτό γίνεται για να τονιστεί η επαγγελματική ευθύνη του καθενός. Όπως όταν έρχεται κάποιος άρρωστος στο ιατρείο σου ως γιατρός πρέπει να τον θεραπεύσεις και όχι να τον βοηθήσεις να παίρνει δηλητήριο, έτσι και στην υπόθεση των δικηγόρων και των ελεγκτών πρέπει να ζουν και να εργάζονται σε ένα περιβάλλον που δε βλάπτει αλλά ωφελεί την κοινωνία. Σ'αυτή την οδηγία δικηγόροι και λογιστές έχουν αντιδράσει διότι ανακαλύπτουν επέμβαση στα καθήκοντά τους. Εάν λοιπόν θέλουμε να μπούμε στην Ευρώπη θα πρέπει να δούμε και τα θέματα της νομιμότητας και τα θέματα των σκανδάλων και τα θέματα του περιβάλλοντος. Θα πρέπει να φτιάξουμε ένα τίμιο κράτος για το οποίο να είμαστε περήφανοι και όχι ένα κράτος καταφύγιο των ληστών των πατρίδων τους. Γιατί μέσω ποιών είναι που γίνεται η διακίνηση 'βρώμικων' χρημάτων. Άνθρωποι που έχουν καταχραστεί περιουσίες στις πατρίδες τους και θέλουν να αποκρύψουν τα χρήματα αυτά τα μεταφέρουν σε χώρες που θεωρούνται σημαία ευκαιρίας. Έτσι τέτοιοι άνθρωποι συχνά όχι μόνο συμβάλλουν στη διαφθορά στην πατρίδα τους αλλά την μεταφέρουν και στην Κύπρο. Όλα αυτά τα πράγματα είναι ένας τρόπος ζωής που θα πρέπει να κατακτήσουμε στην Κύπρο μέσα στα ευρύτερα νομικά και θεσμικά πλαίσια. Λένε πως αυτά τα παραβαίνουν και οι Ευρωπαίοι. Οι Ευρωπαίοι μπορούν να τα παραβαίνουν εμείς σαν μια μικρή χώρα θα πρέπει να είμαστε πρότυπο κι αυτό θα πρέπει να το εννοήσουμε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέδωσε αυτή την οδηγία γενικά, αφορά τους πάντες. Κατά τη γνώμη σας αφορά την Κύπρο σε μικρό ή μεγάλο βαθμό;

❦ Ξέρετε πολύ καλά ότι με το περιοδικό σας που συνεργάστηκα και την επομένη της 11ης Σεπτεμβρίου πριν προκύψει οποιοδήποτε άλλο θέμα, έθεσα αυτό το θέμα των υπεράκτιων εταιρειών, της διακίνησης χρημάτων, της συγκάλυψης, της διεθνούς απάτης, όπως γίνεται σε χώρες που εκχωρούν μερίδιο της εθνικής τους ανεξαρτησίας σε ξένους για να κάνουν τις δουλειές τους που τις περισσότερες φορές για να μην πούμε πάντοτε, μπορεί να μην είναι μέσα στα πλαίσια της νομιμότητας. Στο βαθμό λοιπόν που θα θέλου-

«Εάν λοιπόν θέλουμε να μπούμε στην Ευρώπη θα πρέπει να δούμε και τα θέματα της νομιμότητας και τα θέματα των σκανδάλων και τα θέματα του περιβάλλοντος.»

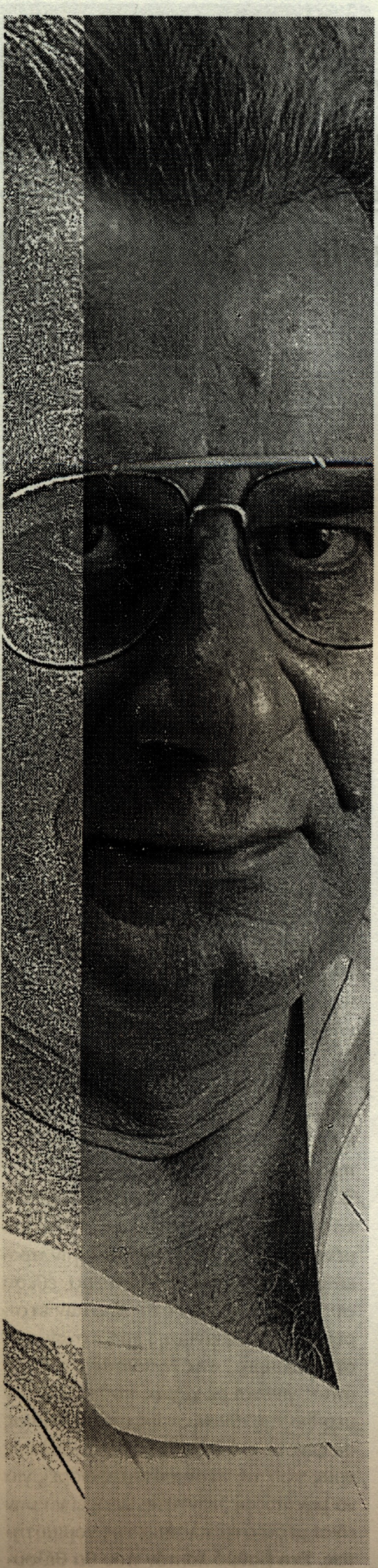
τική είναι ότι και στην περίπτωση των επιλογών του ΑΚΕΛ είναι ότι επικρατούν προτεραιότητες εκλογικής τακτικής παρά πολιτικά και ιδεολογικά κριτήρια. Και έχω την εντύπωση ότι αυτός ο τόπος διψά για πολιτική και ιδεολογία. Αυτό θα πρέπει να προβληματίσει τους ηγέτες της αριστεράς. Το παρήγορο σημείο μέσα στον ευρύτερο χώρο της αριστεράς είναι ότι υπάρχουν ξύπνιες συνειδήσεις, δυνάμεις πολιτικές και ιδεολογικές που αναζητούν και αυτές και είναι φανερό ότι τον τελευταίο καιρό αναζητούν πολιτικές και ιδεολογικές διεξόδους. Ελπίζω ότι αυτά τα μηνύματα θα φτάσουν και στην ηγεσία. Οι ώρες που περνούμε είναι κοσμοϊστορικές για την Κύπρο και τον λαό της, οι ηγεσίες θα πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να ανταποκριθούν στον ιστορικό ρόλο. Ένας ιστορικός ρόλος για την αριστερά είναι η πολιτική και ιδεολογική συμπόρευση με τα ανάλογα ρεύματα της Ευρώπης.

Πάνω σε θέματα εναρμόνισης, εκσυγχρονισμού κλπ, αναφερθήκαμε σε αντιφάσεις που απορρέουν από μια συντηρητική στάση κομματιών της ίδιας της κοινωνίας στο κάτω της μέρος, μετά σχολιάσαμε τις ηγεσίες της αριστεράς πάλι σε σχέση με τις συνήθειες της ευρωπαϊκής αριστεράς και τώρα θα συζητήσουμε ένα θέμα που αφορά όλα τα κόμματα και τη βουλή δηλαδή. Ο εκλογικός νόμος των δύο γύρων εγκρίθηκε όχι για λόγους εναρμόνισης, αλλά όταν έπρεπε να μπει ένας νόμος επιλέγηκε ένας νόμος ευρωπαϊκός και όχι ένας νόμος από άλλη περιοχή του κόσμου. Αυτός ο νόμος έχει μια πολύ απλή λογική. Δίνει στο λαό το δικαίωμα να είναι αυτός που θα καθορίσει τους δύο επικρατέστερους από τους οποίους θα επιλέξει. Υποχρεώνει ή καθοδηγεί ο λαός τις πολιτικές ηγεσίες πάνω στο ποίες συμμαχίες πρέπει να κάνουν στο β' γύρο, αυτή είναι η ψυχή του νόμου. Ερχόμαστε στην Κύπρο και βγάζουμε την ψυχή αυτού του νόμου και βυζαντινολογούμε, δηλαδή παλιές συνήθειες εθναρχικές που θέλουν να προεξοφλήσουν τα αποτελέσματα. Επομένως εδώ βλέπουμε μια άλλη συμπεριφορά πολύ συντηρητική ενώ έχουμε ένα νόμο που είναι πιό προοδευτικός.

❦ Σίγουρα η λογική των δύο γύρων και είναι θέμα που το ξανασυζητήσαμε είναι ότι στον πρώτο γύρο ήδη το κάθε κόμμα επιλέγει την πολιτική του κατεύθυνση και στο δεύτερο γύρο γίνονται οι υποχρεωτικοί συμβιβασμοί των συγγενικών πολιτικών δυνάμεων. Στην Κύπρο αυτό ουσιαστικά παραμερίζεται εις την προσπάθεια να παρακαμφθεί ο πρώτος γύρος και να μπούμε στον δεύτερο γύρο που φέρνει τον υποχρεωτικό συμβιβασμό εξαρχής οδηγεί την πολιτική ζωή σε μια πόλωση και αναζητάς πλέον νόημα εις την πολιτική όχι διαμέσου των υποψηφίων αλλά των δυνάμεων που υποστηρίζουν τους υποψήφιους. Κάνοντας αυτή την ανάλυση μεταξύ των δυνάμεων που υποστηρίζουν τους υποψήφιους εγώ δε διστάζω να πω ότι στη μια πλευρά βλέπω τις δυνάμεις της δεξιάς. Όταν λέω δυνάμεις τις δεξιάς εννοώ πολλές φορές σημαντικές δυνάμεις, προικισμένων ανθρώπων κι αξιόλογων. Αλλά δυστυχώς στην Κύπρο η δεξιά δεν αποτελείται μόνο από αυτούς με τους οποίους μπορείς να έχεις πολιτικές και ιδεολογικές διαφορές. Αποτελείται και από τις συντηρητικές δυνάμεις και από τις ακροδεξιές δυνάμεις και από τις σοβινιστικές δυνάμεις, αποτελείται από ένα συνονθύλευμα καταστάσεων μέσα από τις οποίες όχι μόνο δεν μπορεί να γίνει καμιά αλλαγή, αντίθετα υπάρχει το κύτταρο των μελλοντικών προβλημάτων και των μελλοντικών αδυναμιών για να μην πω και μελλοντικών κρίσεων. Ανάμεσα στο χώρο της αριστεράς υπάρχουν οι ξύπνιες συνειδήσεις που έδωσαν δείγματα και εξακολουθούν και αυτή τη στιγμή να δίνουν δείγματα αγωνίας και νέων αναζητήσεων. Ας ελπίσουμε ότι αυτή η αναζήτηση μέσα στην οποία εντάσσουμε και εμείς τον δικό μας προβληματισμό θα αποκτήσει αρκετά δυνατή φωνή ώστε κάποτε να εκφραστεί.

Κι έρχομαι και στο θέμα της κυβέρνησης τώρα. Μιλήσαμε για κόμματα, μιλήσαμε για το λαό, μιλήσαμε για τα κόμματα της αριστεράς.....

❦ Θέλω να πω και κάτι άλλο για να μην παρεξηγήσουμε την έννοια του λαού. Στην Κύπρο δεν είναι ο λαός που είναι συντηρητικός. Εκείνο το οποίο συμβαίνει είναι ότι υπάρχει μια παγιοποιημένη κοινωνική τάξη η οποία λειτουργεί και ελέγχει την Κύπρο για ολόκληρο τον αιώνα. Κάποιες οικογένειες έχουν το πάνω χέρι, έχουν τα χρήματα μαζί με την εκκλησία, μαζί με κάποιες συντη-

με να γίνουμε παράγοντες ομαλότητας, σταθερότητας και νομιμότητας ναι θα πρέπει να δούμε όλο αυτό το σύστημα που χρησιμοποιήθηκε, που βοήθησε κάποιους στην Κύπρο να πλουτίσουν αλλά φτώχυνε τον τόπο και δυσφήμησε την πατρίδα μας. Αυτό είναι στόχος για τις αριστερές δυνάμεις. Οι αριστερές δυνάμεις θα σταδιοδρομήσουν, όχι με το να διευκολύνουν τον κάθε καιροσκόπο, αλλά με το να ανεβάσουν το επίπεδο του λαού πολιτικά πολιτιστικά, μορφωτικά, επαγγελματικά, κοινωνικά, από κάθε άποψη. Λοιπόν αυτά είναι τα νέα μηνύματα που μας στέλνει και το εσωτερικό μας μέτωπο, αλλά και ο διεθνής χώρος.

Πριν λίγο αναφερθήκαμε στο γεγονός ότι στρώματα του λαού συμπεριφέρονται αντιδραστικά έναντι προοδευτικών συμβάσεων, όπως στην περίπτωση των αμπελοπουλιών. Εσείς όμως πριν εισέλθουμε σε αυτό το ζήτημα είχατε αναφερθεί στην συνεργασία ΔΗΣΥ-ΚΙΣΟΣ που αποτελεί ένα ευρωπαϊκό παράδοξο. Πως συμπεριφέρεται η σοσιαλιστική διεθνής σε αυτή την περίπτωση;

❦ Το θέμα της συμπόρευσης του ΚΙΣΟΣ με την δεξιά νομίζω ότι είναι μοναδικό φαινόμενο στην Ευρώπη, πουθενά στην Ευρώπη δεν υπάρχει συνεργασία σοσιαλιστικού κόμματος με το συντηρητικό κόμμα και μάλιστα σε καιρό εκλογών. Στην Κύπρο μάλιστα χρησιμοποιήθηκε και μια ψευδής αναφορά όσον αφορά στην Σουηδία. Μας είπαν ότι στην Σουηδία έγινε συνεργασία. Όμως δεν έγινε συνεργασία στη Σουηδία. Απεναντίας στην Σουηδία το σοσιαλιστικό κόμμα επιμένει πάντα να κάνει ακόμα και κυβέρνηση μειοψηφίας και αντέχουν οι κυβερνήσεις μειοψηφίας. Δηλαδή ένα κόμμα έρχεται πρώτο, σχηματίζει κυβέρνηση, δεν έχει την πλειοψηφία και μέσα στα πλαίσια της αποκλειστικής διακυβέρνησης από το κόμμα το σοσιαλδημοκρατικό μπορεί να διακυβερνηθεί ο τόπος και οι άλλες πολιτικές παρατάξεις τοποθετούνται ανάλογα με τα νομοσχέδια ή τη διαμόρφωση των νομοσχεδίων όπως γίνεται. Έτσι στην Κύπρο πραγματικά είναι παράδοξο αυτό το οποίο συμβαίνει, δεν ξέρω αν απασχόλησε τη σοσιαλιστική διεθνή, αλλά ξέρετε τι γίνεται δεν είναι με την εκτίμηση από το εξωτερικό που γίνονται αυτά τα πράγματα. Εγώ πιστεύω πως αυτή η αντινομία θα έχει αντίκτυπο στο εσωτερικό και είναι η τρίτη φορά που επιχειρείται αρχικά ως ΕΔΕΚ και τώρα ως ΚΙΣΟΣ, αρχικά συγκαλυμμένα ως ΕΔΕΚ και τώρα φανερά ως ΚΙΣΟΣ η σύμπραξη με τη δεξιά και τα αποτελέσματα είναι εμφανή στην πολιτική και ιδεολογική συρρίκνωση του κινήματος. Από 11%+ όταν πήρε τον δρόμο της συνεργασίας με την δεξιά η ΕΔΕΚ, όταν άρχισε να συγχύζει την πολιτική και την ιδεολογική της φυσιογνωμία χάνει σταθερά δύναμη. Έπεσε από το 11% στο 8%, από το 8% στο 6,5 % και οι τελευταίες δημοσκοπήσεις το φέρνουν με αναγωγή στο 4,7% κι αυτό δε ξέρω που θα καταλήξει παρακάτω διότι το 4,7 υπάρχει εκεί ακόμα και με την ελπίδα της επιτυχίας στις εκλογές. Και αν μεν υπάρξει επιτυχία θα διασωθεί το κόμμα. Δεν θα είναι το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα που ονειρευτήκαμε και ξέραμε. Κάποιο κόμμα θα διασωθεί έστω ως παράρτημα της δεξιάς προς το χώρο του κέντρου αλλά αν χαθούν οι εκλογές έχω την εντύπωση ότι τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσει το ΚΙΣΟΣ θα είναι υπαρξιακά πλέον.

Κάτι αντίστοιχο κύριε Χατζηδημητρίου όμως κάνει και το ΑΚΕΛ με το ΔΗΚΟ. Επίσης δεν εντοπίζεται αυτό το γεγονός στις ευρωπαϊκές συνήθειες της αριστεράς.

❦ Η συνεργασία του ΑΚΕΛ στο κάτω κάτω είναι με ένα κόμμα του κέντρου. Και σε αυτό δε βλέπω κάτι το μεμπτό. Μπορώ να πω είναι μέσα στον ευρύτερο χώρο που είναι δυνατόν να κινηθεί ένα κόμμα της αριστεράς. Μπορώ να πω ότι κομμουνιστικά κόμματα συνεργάστηκαν με κόμματα του κέντρου – όταν λέω κόμματα κέντρου εννοώ την ελληνική αντίληψη του όρου, διότι η ευρωπαϊκή είναι διαφορετική- ακόμα και στην Ελλάδα, ακόμα και στην δεκαετία του '50 η ΕΔΑ και πίσω από αυτήν το παράνομο κομμουνιστικό κόμμα Ελλάδας με τα κόμματα του κέντρου σε εκλογικές αναμετρήσεις. Αν υπάρχει κάτι στο οποίο κάποιος μπορεί να ασκήσει κρι-

> *Ένας ιστορικός ρόλος για την αριστερά είναι η πολιτική και ιδεολογική συμπόρευση με τα ανάλογα ρεύματα της Ευρώπης.*

ρητικές δυνάμεις και κρατούν και ελέγχουν την πολιτική και την οικονομική ζωή του τόπου και διαμέσου αυτής της αιχμαλωσίας φυσικά ο λαός δεν μπορεί να εκφραστεί. Αυτό που χρειάζεται είναι ανάπλαση αυτής της κοινωνίας, αλλαγή αυτών των κοινωνικών δεδομένων ώστε να απελευθερωθεί ο λαός από αυτόν τον κοινωνικό καταναγκασμό που υφίσταται επί γενεές γενεών.

Είναι γεγονός. Αλλά είναι επίσης γεγονός ότι ξεσηκώνονται οι Κοκκινοχωριάτες και ζητούν ελεύθερη διαβούλευση μισθών, δε θέλουν να δίνουν 150 λίρες, δε θέλουν να δίνουν κοινωνικές ασφαλίσεις. Ξέρετε αυτά τα πράγματα και μόνον το ότι συμβαίνουν είναι ντροπή για όλους μας.

❦ Βέβαια. Το να λες ότι θα εργοδοτείς εργάτη και δε θα του δίνεις τις κοινωνικές ασφαλίσεις είναι απαράδεκτο και είναι εδώ που είπαμε για το ρόλο της ηγεσίας. Εδώ στέκουν οι ηγέτες και λένε όχι κύριε, ζείτε σε ένα κράτος και έχετε τις ανάλογες υποχρεώσεις. Αλλά εδώ αναπτύχθηκε και εγωιστική αντίληψη, οι θεσμοί δεν λειτουργούν και μπορεί ο κάθε ένας να νομίζει ότι μπορεί να κάνει ότι θέλει. Όχι, είσαι σε μια κοινωνία και θα ενταχθείς μέσα σε κάποιον τρόπο συμπεριφοράς. Αυτό δε ισχύει και για τους εκπροσώπους και για τους βουλευτές και για όλους, ότι θα πρέπει να γίνουν φορείς πολιτικής συνείδησης και όχι εντολοδόχοι μιας ανεύθυνης αντιμετώπισης των πραγμάτων που οδηγεί σε δημαγωγία.

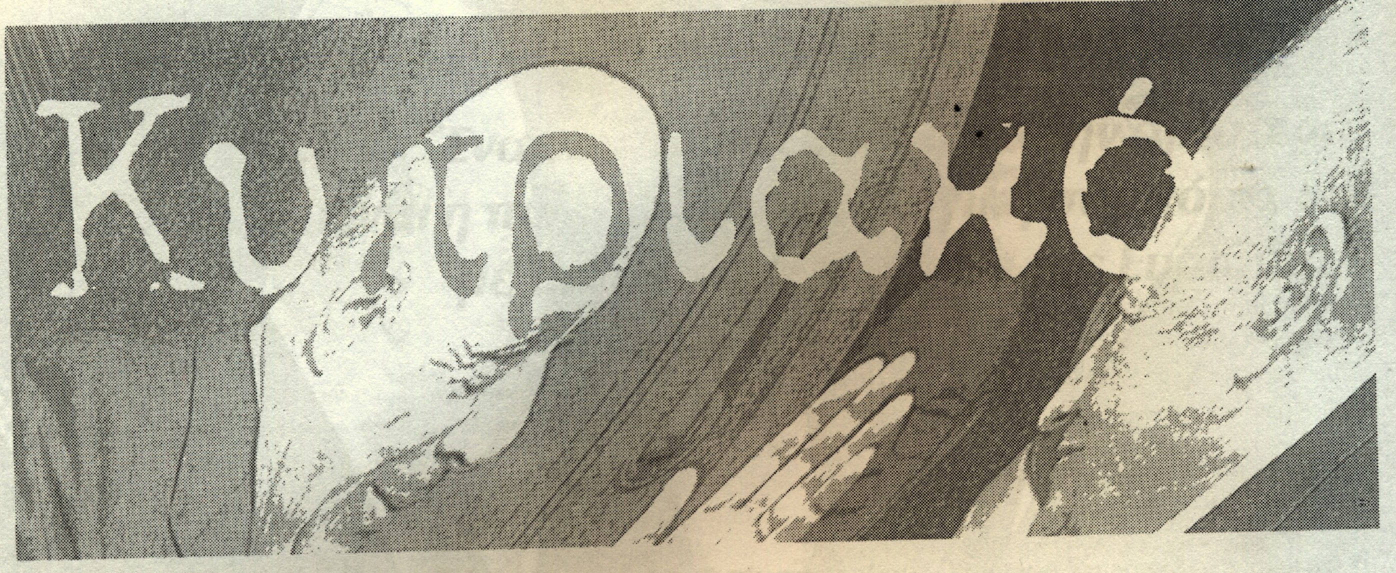
Έρχομαι και στην κυβέρνηση σε θέματα εναρμόνισης. Τι σόι κράτος είναι τούτο που φιλοδοξεί να έχει μια εικόνα όταν για παράδειγμα εισάγονται κλεμμένα αυτοκίνητα και συναρμολογούνται και έχει μέσα χέρι όχι η μαφία, μια μαφία στην άκρη της κοινωνίας αλλά μια μαφία στο κέντρο της κοινωνίας και μέσα στο ίδιο το κράτος.

❦ Η κατάστ,αση στην Κύπρο, αγαπητέ μου φίλε, θυμίζει λίγο Ιταλία. Είπαμε ότι στην Κύπρο υπάρχει μία αδιατάραχτη κοινωνική τάξη η οποία ελέγχει τις καταστάσεις κάποιες οικογένειες, κάποιοι ισχυροί οικονομικά άνθρωποι μπορούν να αλλάζουν κυβερνητικές αποφάσεις και μπορούν να αποφεύγουν τι πρόνοιες των νόμων. Είτε για χρηματιστήριο πρόκειται, είτε για προσφορές πρόκειται, είτε για δρόμους πρόκειται, είτε για αγοραπωλησίες. Και όταν λέω αυτά τα πράγματα υπάρχουν συγκεκριμένα παραδείγματα για κάθε μια από αυτές τες περιπτώσεις. Ταυτόχρονα υπάρχει ο κυβερνητικός μηχανισμός που έχει διαβρωθεί, έχει διαβρωθεί από τα οικονομικά αυτά συμφέροντα και υπάρχει μία διαπλοκή μεταξύ κυβερνητικού μηχανισμού και πολιτικών κομμάτων και συμφερόντων που στο τέλος αφήνουν ανοιχτούς τους δρόμους για οποιοδήποτε απατεώνα να κάμνει αυτό το οποίο θέλει. Γι'αυτό αν χρειάζεται κάτι, και το μήνυμα που δίνω για τις προεδρικές εκλογές είναι αν πρέπει να γίνει κάτι θα πρέπει να υπάρξει ανάπλαση ολόκληρου του συστήματος της διακυβέρνησης αυτού του τόπου, να λειτουργήσουν οι θεσμοί, να λειτουργήσουν οι νόμοι, να καταλάβουν οι δημόσιοι λειτουργοί ότι είναι λειτουργοί του λαού και όχι των διαφόρων πλουσίων ή τιτλούχων αυτού του τόπου. Υπουργοί και μεγαλόσχημοι κύριοι και πάμπλουτοι είναι όλοι ίσοι έναντι του νόμου. Αυτό θα χρειαστεί μεγάλος αγώνας για να γίνει διότι τα συμφέροντα είναι διασυνδεδεμένα με τα ΜΜΕ κι αλίμονο σ'αυτόν που θα ξεκινήσει εκστρατεία έναντι όλων αυτών των διασυνδέσεων. Έχει να υποστεί πολλά δεινά, αλλά πρέπει να έχει βαθιά πίστη και πρέπει να έχει τουλάχιστον την ικανοποίηση ότι βρίσκεται στο σωστό δρόμο κι ας χάσει την μάχη. Είναι όμως μια μάχη η οποία θα πρέπει να δοθεί γιατί στο τέλος θα συνοδευτεί με την ανάπλαση της κοινωνίας και την ανάδειξη του λαού. Κι όταν λέω λαού του κάθε ανθρώπου χωριστά και την αξιοποίηση του κάθε ανθρώπου. Έτσι θα αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη του λαού σε ένα τέτοιο καθεστώς. Έτσι εάν πάμε απλώς για να ανακυκλώσουμε την κυβέρνηση και τα σημερινά συστήματα στις προσεχείς προεδρικές εκλογές, ομολογώ ότι μικρή σημασία θα έχει. Αλλά αν υπάρχουν άνθρωποι που εννοούν και δε βλέπω άλλους από τις δυνάμεις της ευρύτερης αριστεράς, που θα εργαστούν προς αυτήν την κατεύθυνση, αυτός ο τόπος θα έχει μέλλον. Αντίθετα θα βυθιζόμαστε κάθε μέρα όλο και πιό πολύ στη διαφθορά, τον εξευτελισμό και την δυσφήμιση της Κύπρου. Διότι όπως ανάφερα και προηγουμένως η Κύπρος πρέπει να είναι ένα τίμιο κράτος που να λειτουργεί θεσμικά.

Το Βελγικό μοντέλο και η Κύπρος

Του Τουμάζου Τσιελεπή

Στις διακοινοτικές συνομιλίες που διεξάγονται όλα αυτά τα χρόνια κατά καιρούς παρέλασαν διάφορα ομοσπονδιακά μοντέλα. Τώρα είναι η σειρά του βελγικού μοντέλου που έχει ήδη συζητηθεί στις απευθείας συνομιλίες, τυγχάνει όπως φαίνεται υποστήριξης από τη διεθνή κοινότητα και μάλλον θα το βρούμε μπροστά μας. Κατά την προσφιλή της τακτική, η Τουρκοκυπριακή πλευρά αποξενώνει μερικές μόνο πρόνοιες του βελγικού ομοσπονδιακού συστήματος, και πιο συγκεκριμένα τη σύναψη διεθνών συνθηκών εκ μέρους των περιφερειών και την εκπροσώπησή τους σε διεθνείς οργανισμούς, και απορρίπτει όλα τα άλλα.

Το βελγικό μοντέλο έχει ήδη συζητηθεί στις απ' ευθείας συνομιλίες και μάλλον θα το βρούμε μπροστά μας.

Ι. Οι θέσεις της Τουρκοκυπριακής πλευράς

Οι θέσεις της Τουρκοκυπριακής πλευράς αναπτύχθηκαν στην ομιλία του κ. Ολγκούν σε συζήτηση στο Ευρωκοινοβούλιο με θέμα "Κύπρος: Διευθέτηση και ένταξη". Εκεί ο "υφυπουργός προεδρίας" του ψευδοκράτους, που παρίσταται στις απευθείας συνομιλίες, υποστήριξε, μεταξύ άλλων, τα εξής: Οι Κοινότητες και οι Περιφέρειες εκπροσωπούν το Βέλγιο σε διεθνείς οργανισμούς, περιλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα ζητήματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Για ζητήματα τοπικής αρμοδιότητας οι διεθνείς συνθήκες συνάπτονται από τις Κοινότητες και τις Περιφέρειες. Σε όλα υπάρχει εκ περιτροπής εκπροσώπηση. Δεν υπάρχει νομική ιεραρχία ανάμεσα στα δύο επίπεδα διακυβέρνησης. Πρέπει να ιδρυθεί χωριστό τμήμα για την Ευρωπαϊκή Ένωση ουσιαστικά του ιδίου επιπέδου με το Υπουργείο Εξωτερικών, κ.ά.

Απ' εκεί και πέρα η τουρκοκυπριακή πλευρά, κατά την προσφιλή της τακτική, απορρίπτει άλλα, πολύ πιο ουσιαστικά γνωρίσματα του βελγικού μοντέλου. Το Βέλγιο δεν είναι συνομοσπονδία αλλά ομοσπονδιακό κράτος, δεν δημιουργήθηκε με συνένωση χωριστών κρατών αλλά με αλλαγή της πολιτειακής δομής του ενιαίου βελγικού κράτους, έχει μια και μόνη κυριαρχία που δεν εκπηγάζει από χωριστές οντότητες αλλά από το έθνος, εκεί δεν υπάρχει μόνο το κοινοτικό στοιχείο αλλά και το εδαφικό, ο Πρωθυπουργός προέρχεται από την πλειοψηφούσα κοινότητα, δεν υπάρχει ίση εκπροσώπηση στην Άνω Βουλή, η Κάτω Βουλή έχει τις περισσότερες αρμοδιότητες, κ.ά. Αυτή η δομή του κράτους δεν μπορεί να αποξενώνεται από τις αρμοδιότητες των Κοινοτήτων και των Περιφερειών σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Αν η κάθε πλευρά επιλέγει ό,τι θεωρεί συμφέρον από διάφορα μοντέλα, η κατάληξη θα είναι η Τουρκοκυπριακή πλευρά να προτείνει συνομοσπονδία και η Ελληνοκυπριακή - ομοσπονδία.

Χαρακτηριστική του γεγονότος ότι η Τουρκοκυπριακή πλευρά επιλέγει μόνο ό,τι τη συμφέρει ήταν η εξής αναφορά του κ. Ολγκούν στη συζήτηση που προαναφέρθηκε: "Φυσικά θα

υπάρχουν και μεγάλες διαφορές με τη βελγική εμπειρία. Ενώ οι βελγικές περιφέρειες και κοινότητες έχουν εξουσίες που τους παραχωρήθηκαν με αποκέντρωση, δεν θα υπάρχουν περιφέρειες ή κοινότητες στην περίπτωση της Κύπρου αλλά συνιδρυτικά κράτη του νέου Συνεταιρικού Κράτους".

Ακόμη, όμως, και για τις πρόνοιες του βελγικού μοντέλου που επικαλείται αποσπασματικά η Τουρκοκυπριακή πλευρά, είτε λέει μισές αλήθειες είτε τις διαστρεβλώνει.

II. Η σύναψη διεθνών συνθηκών

Σε μερικές ομοσπονδίες οι περιφέρειες έχουν περιορισμένο δικαίωμα σύναψης διεθνών συνθηκών σε αυστηρά καθορισμένους τομείς μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους. Αυτή η διεθνής δικαιοπρακτική ικανότητα ασκείται μόνο με την έγκριση του κέντρου και σε καμιά περίπτωση δεν συνιστά παράλληλη διεθνή προσωπικότητα.

Το Βέλγιο συνιστά τη μοναδική εξαίρεση σ' αυτόν τον τομέα. Αντίθετα με τη συνηθισμένη πρακτική των ομοσπονδιακών κρατών, η διεθνής δικαιοπρακτική ικανότητα των Κοινοτήτων και των Περιφερειών, μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, τυπικά δεν υπόκειται σε έγκριση της ομοσπονδιακής εξουσίας. Αυτό ακριβώς είναι που προσπαθεί να αξιοποιήσει προς όφελός της η Τουρκοκυπριακή πλευρά. Παραγνωρίζει, όμως, το γεγονός ότι και στο Βέλγιο υπάρχει διαδικασία που στην πράξη περιορίζει σημαντικά το δικαίωμα των Κοινοτήτων και των Περιφερειών να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες:

(α) Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση μπορεί να διακόπτει την πρωτοβουλία των Κοινοτήτων και των Περιφερειών να συνάπτουν διεθνείς συνθήκες. Πιο συγκεκριμένα, αυτές είναι υποχρεωμένες να ενημερώνουν τον Βασιλιά (δηλαδή την κυβέρνηση, αφού κάθε ενέργεια του Βασιλιά στην πραγματικότητα γίνεται από τον αρμόδιο υπουργό) για την πρόθεσή τους να αρχίσουν διαπραγματεύσεις με στόχο τη σύναψη μιας διεθνούς συνθήκης. Αν ο Βασιλιάς εκφράσει αντίρρηση, τότε επιδιώκεται η επίτευξη ομοφωνίας. Αν δεν γίνει κατορθωτή η ομοφωνία, ο Βασιλιάς έχει δικαίωμα να διακόψει την πρωτοβουλία αν την θεωρεί αντίθετη με το Διεθνές Δίκαιο, με διεθνείς δεσμεύσεις του Βελγίου ή Κοινότητας ή Περιφέρειας, με αποφάσεις του ΟΗΕ, αν το συμβαλλόμενο κράτος δεν αναγνωρίζεται ή δεν έχει διπλωματικές σχέσεις με το Βέλγιο ή αν οι σχέσεις του με το Βέλγιο έχουν διακοπεί, διαταραχθεί ή δοκιμαστεί ή αν η προτεινόμενη συνθήκη δεν συνάδει με την οικονομική πολιτική του Βελγίου. Με δυο λόγια, ο τελευταίος λόγος ανήκει στο κέντρο, που έχει μεγάλη ερμηνευτική ευχέρεια να απαγορεύει τη σύναψη μιας συνθήκης εκ μέρους των Κοινοτήτων και των Περιφερειών.

Η τουρκοκυπριακή πλευρά προσπαθεί να αξιοποιήσει πρόνοιες του βελγικού συντάγματος που τη συμφέρουν.

(β) Για τους ίδιους λόγους που περιγράφονται πιο πάνω, το κέντρο μπορεί να ματαιώσει την εφαρμογή μιας συνθήκης που υπογράφτηκε από τις Κοινότητες ή τις Περιφέρειες.

(γ) Η σύναψη διεθνών συνθηκών εκ μέρους των Κοινοτήτων καί των Περιφερειών υπόκειται σε σοβαρούς περιορισμούς από το ίδιο το Διεθνές Δίκαιο, που σε κάθε περίπτωση υπερέχει του βελγικού εσωτερικού δικαίου.

1. Οι διεθνείς οργανισμοί δέχονται ως συμβαλλόμενα μέρη στις πολυμερείς συνθήκες μόνο τα κράτη και όχι τις Κοινότητες ή τις Περιφέρειες. Έτσι, ακόμη και όταν ο αντιπρόσωπος που υπογράφει τέτοιες συνθήκες προέρχεται από τις Περιφέρειες, τις υπογράφει εκ μέρους του Βελγικού κράτους.

2. Η τυχόν άρνηση μιας Κοινότητας ή Περιφέρειας να αποδεκτεί μια μικτή συνθήκη που υπέγραψε το κέντρο (δηλαδή, μια συνθήκη που δικαιούνται να συνάπτουν τόσο το κέντρο όσο και οι περιφέρειες) δεν απαλλάσσει το Βέλγιο από την υποχρέωση εφαρμογής της συνθήκης σε όλα του τα εδάφη. Και τούτο επειδή, σύμφωνα με τη Συνθήκη της Βιέννης του 1969 για το Δίκαιο των Διεθνών Συνθηκών, ένα κράτος δεν μπορεί να περιορίσει την εδαφική εφαρμογή μιας συνθήκης, παρά μόνο σε ορισμένες περιπτώσεις που η ίδια καθορίζει.

3. Επειδή μόνο το Βασίλειο του Βελγίου έχει διεθνή νομική προσωπικότητα, μόνο αυτό έχει και τη διεθνή νομική ευθύνη για οποιαδήποτε παραβίαση διεθνούς συνθήκης εκ μέρους των Κοινοτήτων ή των Περιφερειών.

(δ) Οι Κοινότητες δικαιούνται να συνάπτουν διεθνείς συνθήκες μόνο στους τομείς του Πολιτισμού, της Παιδείας και κάποιων προσωπικών ζητημάτων.

III. Η εκπροσώπηση σε διεθνείς οργανισμούς

Η εκπροσώπηση σε διεθνείς οργανισμούς ρυθμίζεται από δύο συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ του Κέντρου και των Περιφερειών. Η πρώτη αφο-

ρά γενικά την εκπροσώπηση και η άλλη αφορά ειδικά την εκπροσώπηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

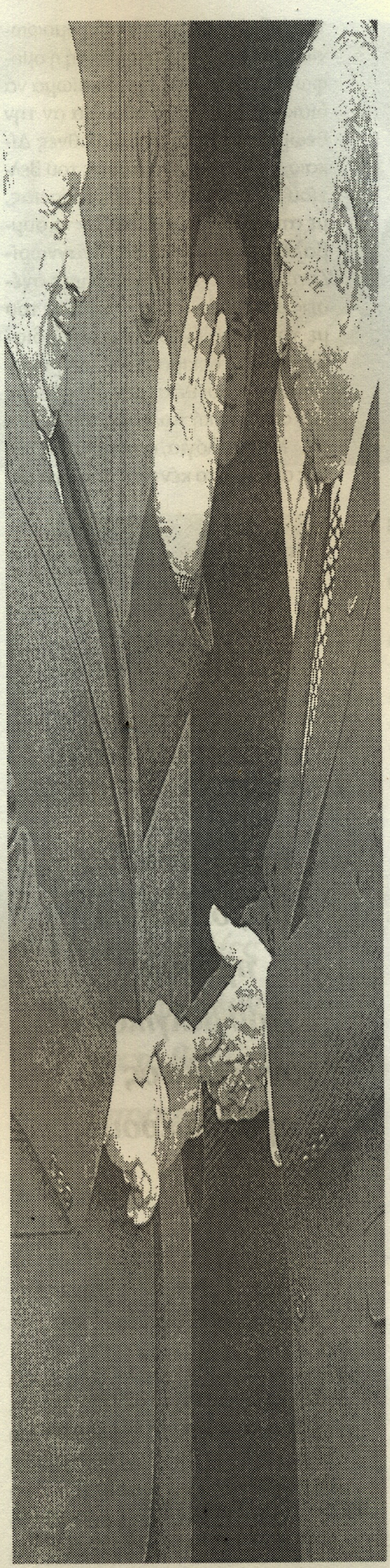
Η γενική συμφωνία προνοεί ότι το κέντρο ενημερώνει τις περιφέρειες για την πρόθεσή του να υπογράψει μικτή συμφωνία (εννοείται ότι δεν τις ενημερώνει αν πρόκειται για συμφωνία που εμπίπτει στην αποκλειστική του αρμοδιότητα). Αν οι Περιφέρειες το επιθυμούν, μπορούν να συμμετέχουν στην αντιπροσωπεία, με συντονισμό του Υπουργείου Εξωτερικών. Μπορούν, επίσης, να έχουν εκπρόσωπό τους σε οποιαδήποτε Βελγική αντιπροσωπεία σε διεθνή οργανισμό.

Σε Υπουργικό επίπεδο, αν πρόκειται για θέματα αρμοδιότητας των Περιφερειών, το Βέλγιο μπορεί να εκπροσωπείται και από τοπικό Υπουργό -πάντα όμως με τη συνοδεία του αντίστοιχου ομοσπονδιακού Υπουργού- που δεν αποφασίζει χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του κέντρου. Αρμόδια για αυτά τα ζητήματα είναι η Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών για τις Πολυμερείς Σχέσεις.

Οι θέσεις της χώρας διαμορφώνονται από ένα διαρκές συμβουλευτικό σώμα που αποφασίζει με ομοφωνία υπό την προεδρία του Υπουργού Εξωτερικών.

Η συμφωνία για την αντιπροσώπευση στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προνοεί εκπροσώπηση σε υπουργικό επίπεδο στα πρότυπα που ισχύουν και για τη γενική συμφωνία. Όλοι οι εκπρόσωποι των Κοινοτήτων και των Περιφερειών πάνε στο Συμβούλιο εκ περιτροπής, αλλά αυτό δεν ισχύει σε θέματα ομοσπονδιακής αρμοδιότητας.

Οι θέσεις της χώρας διαμορφώνονται από ένα συμβουλευτικό σώμα στο Τμήμα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών όπου συμμετέχουν όλες οι πλευρές. Οι θέσεις καθορίζονται με ομοφωνία. Αν αυτή δεν επιτευχθεί, το θέμα παραπέμπεται στη Διυπουργική Επιτροπή Εξωτερικής Πολιτικής που αποτελείται από υπουργούς όλων των επιπέδων αλλά προεδρεύει ο Υπουργός Εξωτερικών. Αν και πάλι δεν επιτευχθεί ομοφωνία, το θέμα παραπέμπεται σε Συμβουλευτική Επιτροπή της οποίας προεδρεύει ο ίδιος ο Πρωθυπουργός. Αν η θέση πρέπει να δοθεί επειγόντως, ο αντιπρόσωπος του Βελγίου παίρνει κατ' αρχή θέση και η τελική θέση δίνεται σε τρεις μέρες.

IV. Συμπεράσματα

1. Η Τουρκοκυπριακή πλευρά επιλέγει ορισμένες πρόνοιες του βελγικού μοντέλου για τις εξωτερικές σχέσεις και παραγνωρίζει το γεγονός ότι αυτές εντάσσονται σε ένα ενιαίο σύστημα.
2. Ακόμη και αυτές τις μεμονωμένες πρόνοιες η Τουρκοκυπριακή πλευρά τις διαστρεβλώνει προς όφελός της. Συγκεκριμένα, παραγνωρίζονται, υποβαθμίζονται ή διαστρεβλώνονται τα εξής σημαντικά στοιχεία:

(α) Ο αόριστος ισχυρισμός ότι στο Βέλγιο δεν υπάρχει νομική ιεραρχία στα επίπεδα διακυβέρνησης παραγνωρίζει το γεγονός ότι το Διεθνές Δίκαιο υπερέχει του βελγικού εσωτερικού δικαίου και το ομοσπονδιακό σύνταγμα υπερέχει της τοπικής νομοθεσίας.

(β) Στην πράξη υπάρχουν αρκετοί περιορισμοί από το κέντρο στη σύναψη διεθνών συνθηκών εκ μέρους των περιφερειών.

(γ) Στις διεθνείς πολυμερείς συνθήκες γίνονται δεκτά ως μέρη μόνο τα κράτη και όχι οι περιφέρειες.

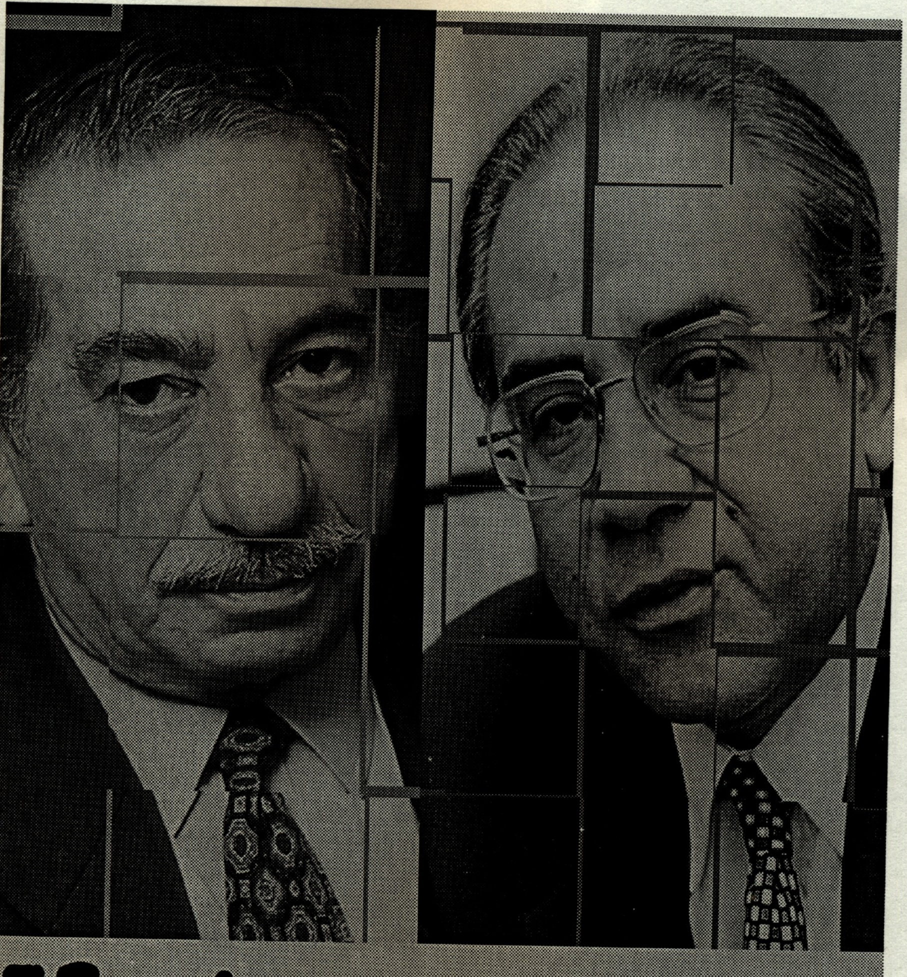
(δ) Για τις συνθήκες που υπογράφουν τα κράτη, έστω κι αν αυτές εμπίπτουν στον τομέα των αρμοδιοτήτων των περιφερειών, δεν γίνονται δεκτοί εδαφικοί περιορισμοί.

(ε) Τη διεθνή νομική ευθύνη για τις συνθήκες που συνάπτουν οι περιφέρειες τη φέρει το κέντρο.

(στ) Στο Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν ο εκπρόσωπος προέρχεται από τις κοινότητες ή τις περιφέρειες, πάντα εκπροσωπεί το Βέλγιο.

(ζ) Στο Βέλγιο το τμήμα για τις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι ξεχωριστό, αλλά υπάγεται στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών.

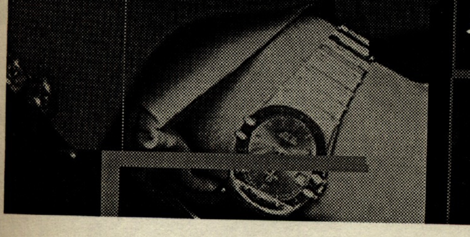
(η) Η εκ περιτροπής εκπροσώπηση δεν αφορά τις περιπτώσεις όπου η εκπροσώπηση γίνεται από το κέντρο.

Χείριστη η επιλογή του Κατεστημένου

Τάσσος και Ομήρου δύο υποψηφιότητες αμφισβητούμενες

Γράφει ο Ανεξάρτητος Υποψήφιος Παντελής Σοφοκλέους

Το σοσιαλδημοκρατικό κόμμα της Κύπρου ΑΚΕΛ προτείνει ως υποψήφιο το Τάσσο Παπαδόπουλο, τον κύριο εκφραστή της εθνικιστικής συντηρητικής δεξιάς και του πολιτικο-οικονομικο-κοινωνικού κατεστημένου της Κύπρου. Το δεξιό κόμμα της Κύπρου ΔΗΣΥ προτείνει τον Γιαννάκη Ομήρου, τον κύριο εκφραστή της εθνικιστικής σοσιαλδημοκρατικής δεξιάς και του κομματικού κατεστημένου.

Το σύνθημα του Γιαννάκη Ομήρου "γυρίζουμε σελίδα ..." φανερώνει παραδοχή της λανθασμένης στρατηγικής της ηγεσίας του ΚΙΣΟΣ. Αυτή η στρατηγική ήταν αντίθετη στη πολιτική των κυβερνήσεων Κληρίδη και Σημίτη στα θέματα της μη έλευσης των S300, στην υποστήριξη της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας και στην πρακτική υποστήριξη της ελληνο-τουρκικής φιλίας και συνεργασίας. Αφού ο Γιαννάκης Ομήρου παρουσιάζεται ως πλέον ο κύριος εκφραστής της ευρωπαϊκής σκέψης θα έπρεπε να αποσυρθεί ήδη από τα αξιώματα του ΚΙΣΟΣ λόγω πολιτική ευθιξίας.

Πως ο Γιαννάκης Ομήρου επικροτεί μια κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, αφού στο πρόσφατο παρελθόν έδωσε δείγματα γραφής με την αποχώρησή του από αυτή την ονομαζόμενη »Εθνική Ενότητα» της κυβέρνησης Κληρίδη;

Ο Τάσσος Παπαδόπουλος ενδιαφέρεται για την επαναπροσέγγιση!!! Στις τελευταίες συναντήσεις στο Λήδρα Πάλας μεταξύ των Τ/Κ και Ε/Κ πολιτικών αρχηγών και συμβούλων έλαβε μέρος. Αν ο Τάσσος Παπαδόπουλος ξαφνικά υποστηρίζει το νόημα της επαναπροσέγγισης, τότε θα συμφωνεί επιτέλους και με την φιλοσοφία του ΑΚΕΛ ότι "το κυπριακό αποτελείται από δύο πτυχές: την εσωτερική και την εξωτερική". Επομένως πρέπει και ο Τάσσος Παπαδόπουλος να αποχωρήσει από τη πολιτική σκηνή, διότι μέχρι σήμερα επέμενε σε μια σίγουρα λανθασμένη στρατηγική. Έτσι σημαίνει η πρακτική πολιτικής ευθιξίας στην Ευρώπη.

Ο Τάσσος Παπαδόπουλος, ηγετικό στέλεχος της οργάνωσης "Ακρίτας" (ήταν η ένοπλη παρακρατική οργάνωση που είχε δημιουργηθεί μετά την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, με σκοπό

να επιδιώξει την ανατροπή των συμφωνιών που μόλις είχαμε υπογράψει και να "ξεγελάσουμε" τους Τούρκους. Το αποτέλεσμα ήταν η σύγκρουση με την τ/κ κοινότητα με τα έκτοτε αξιοθρήνητα επακόλουθα). Ο Τάσσος Παπαδόπουλος, ένας από τους προνομιούχους της Κύπρου, ο νομικός σύμβουλος του Χρηματιστηρίου, μέλος διοικητικών συμβουλίων κάποιων από τις εταιρείες που τα πήραν από τους Κύπριους επενδυτές. Ο Τάσσος Παπαδόπουλος, ο νομικός σύμβουλος γιουγκοσλάβικων εταιρειών (λεηλατήθηκαν δισεκατομμύρια από τον γιουγκοσλάβικο λαό), που ενέγραψε στην Κύπρο.

Η πολιτική της επαναπροσέγγισης απουσίαζε από όλες τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Η στρατηγική των πολιτικών κομμάτων (φαίνεται εκτός από το ΑΚΕΛ και μια ομάδα από το ΔΗΣΥ) έδειξε να μην έχει τη θέληση και βούληση να δημιουργήσει μια δυναμική επαναπροσέγγισης. Το ουσιαστικό θέμα της επαναπροσέγγισης απουσιάζει από τις πολιτικές πρακτικές των υποψηφίων και γι' αυτό απουσιάζει η προοπτική της βιωσιμότητας της λύσης του κυπριακού προβλήματος. Δεν φαντάζομαι να υπάρχει σχέδιο προγραμματισμού στα "συρτάρια" των υποψηφίων στη περίοδο μετά τη λύση. Υπάρχουν όμως κάπου κάπου φιλολογικές ακαδημαϊκές προσεγγίσεις σε δικοινοτικά προγράμματα. Η αξιοσημείωτη συνέπεια του ΑΚΕΛ στο θέμα της επαναπροσέγγισης μετά το 74 που μιλούσε "ΟΙ Τ/Κ δεν είναι εχθροί μας αλλά είναι αδελφοί μας" δημιούργησε μια νέα προοπτική δυναμικής ούτως ώστε πολλοί Ε/Κ να ενδιαφέρονται για επαφή με τους συμπατριώτες μας Τ/Κ. Κατάφερε ώστε να βλέπουμε σήμερα να έχουν παρουσία σχεδόν όλες οι νεολαίες στις συναντήσεις επαναπροσέγγισης.

Οι επόμενες προεδρικές εκλογές πιθανόν να στιγματίσουν την εξέλιξη της νέας Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα φανεί αν η ελληνοκυπριακή κοινότητα είναι έτοιμη:

α) να αναλάβει την ευθύνη για τον ιστορικό συμβιβασμό στη νέα συνεργασία με την τουρκοκυπριακή κοινότητα,

β) να συμβάλει σε μια νέα εθνική στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη και

γ) να απαλλαγεί από το κρατικό και κομματικό κατεστημένο.

Να αναβαθμιστούν οι ολοκληρωμένες προτάσεις της ελληνοκυπριακής πλευράς για την εγκαθίδρυση μιας Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας και για λύση του κυπριακού προβλήματος που υποβλήθηκαν στις 30 Ιανουαρίου του 1989. Να δημιουργηθεί μια στρατηγική των δύο ταχυτήτων. Στη μια θα προγραμματίζονται για τις ελεύθερες περιοχές και ταυτόχρονα μαζί με τη κοινωνία των πολιτών της τ/κ κοινότητας να αναπτυχθεί ένας σχεδιασμός ανασυγκρότησης στις σημερινά κατεχόμενες περιοχές στην άμεσα μετα-λύση περίοδο. Πρέπει να αποφευχθεί η σύγχυση μεταξύ των προσφύγων που θα θελήσουν να επανεγκατασταθούν και να επαναδραστηριοποιηθούν επαγγελματικά στις σημερινά κατεχόμενες περιοχές και αυτών που μετά από τόσα χρόνια θα θελήσουν να μείνουν εκεί που ξαναδημιουργήθηκαν. Να δοθούν κυρίως οικονομικές λύσεις στους κύπριους (Τ/Κ και Ε/Κ) στις σημερινά κατεχόμενες περιοχές μετά τη λύση. Με αυτό τον τρόπο θα καταστεί δυνατό να αποφευχθούν ή να περιοριστούν οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις μεταξύ τους.

• Ιστορικός συμβιβασμός
• Βιώσιμη ανάπτυξη
• Όχι στο κατεστημένο

Να αναπτυχθεί τουλάχιστον εδώ και τώρα η εσωτερική πτυχή του κυπριακού προβλήματος, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις και τα πλαίσια που θα μας προσφέρουν μια δυναμική προοπτικής της επανένωσης. Στις σημερινά ελεύθερες περιοχές θα έπρεπε ήδη να υπάρχουν σχέδια για την άμεση λειτουργία Τ/Κ σχολείων και τζαμιών. Η τούρκικη γλώσσα ως ακόμη επίσημη γλώσσα της Κυπριακής Δημοκρατίας θα έπρεπε ήδη να εφαρμόζεται στη δημόσια υπηρεσία. Θα έπρεπε ήδη να μεταφραστεί το ευρωπαϊκό κεκτημένο στα τούρκικα, αφού η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδότησε τη μετάφραση. Η επαγγελματική συνεργασία μεταξύ Τ/Κ και Ε/Κ μπορεί να προετοιμάζεται χωρίς να υπάρχουν πάντα οι φόβοι της αναγνώρισης του Καθεστώτος Ντεκτάς.

Να απαλλαγεί η κυπριακή κοινωνία από το κατεστημένο με ένα νέο μηχανισμό ελέγχου. Τα κέντρα μηχανισμού ελέγχου πρέπει να είναι ιδιωτικοί φορείς, για να μπορούν να είναι τόσο αντικειμενικοί, όσο και ευέλικτοι στις ώρες εργασίας. Να έχουν ένα υγιές κίνητρο, το οικονομικό όφελος, για κάθε παρατυπία. Αυτά τα ιδιωτικά κέντρα μηχανισμού θα είναι υπόλογα στο κράτος. Δηλαδή το κράτος να ορίζει τις προδιαγραφές και τα πλαίσια ελέγχου και οι ιδιωτικές εταιρείες θα επισημαίνουν τους παράτυπους. Μ' αυτό τον τρόπο θα έχουμε επιτέλους και στην Κύπρο αναβάθμιση της πολιτικής ευθιξίας με πιθανές παραιτήσεις υπουργών, διευθυντών και άλλων τεχνοκρατών, οι οποίοι θα αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους σε περίπτωση ατασθαλίας.

Απαιτείται ένα νέο σκεπτικό, με το οποίο θα βοηθηθεί η πραγματοποίηση ενός μελλοντικού σχεδιασμού, που θα είναι βασισμένη στη φιλοσοφία της βιώσιμης ανάπτυξης (η χρυσή τομή μεταξύ της οικονομικής, κοινωνικής ανάπτυξης και την προστασία του περιβάλλοντος). Το κράτος πρέπει να χρηματοδοτήσει την υλοποίηση της "Τοπικής Αντζέντα 21" σε κάθε κοινότητα και δήμο. Το τελικό αποτέλεσμα είναι η ολοκλήρωση της Εθνικής Αντζέντας 21 για την Κύπρο. Σε κάθε κοινότητα και δήμο να συγκροτηθούν ομάδες πολιτών, οι οποίοι να προέρχονται τόσο από κοινωνικές και περιβαλλοντικές ομάδες, όσο και από τον επιχειρηματικό κόσμο.

Η Βιώσιμη ανάπτυξη να έχει ως κύριους στόχους:

- Βελτίωση της οικονομικής – κοινωνικής – οικολογικής απόδοσης
- Αποφυγή δημιουργίας σκανδάλων στην εσωτερική διακυβέρνηση
- Ορθολογιστική διαχείριση των δημόσιων και φυσικών πόρων

αφιέρωμα

"Αυτή η χώρα είναι δική μας"

Συλλογή κειμένων - συνεντεύξεις: Ahmet AN
Μεταφράσεις: Λώρης Κουλλαπής, Ευαγγελία Τσούρου, Düriye Gökceba

σ.σ. Τα κείμενα προορίζονταν για το δικοινοτικό περιοδικό Hade το οποίο όμως δεν είναι δυνατό να εκδοθεί.

Οι σημαντικότερες δραστηριότητες του κινήματος "Αυτή η χώρα είναι δική μας"

Συλλογή πληροφοριών από τον τουρκοκυπριακό τύπο: Αχμέτ Αν

Στη συγκέντρωση που διοργανώθηκε το απόγευμα της 18ης Ιουλίου 2000, στην πλατεία Ινονού στον τουρκικό τομέα της Λευκωσίας, υπό το σύνθημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', συμμετείχαν σχεδόν δέκα χιλιάδες Τουρκοκύπριοι.

Οι συμμετέχοντες στη συγκέντρωση αξίωσαν την απελευθέρωση των δημοσιογράφων της Αβρούπα που κρατούνταν μετά από συνωμοσία. Διαδήλωσαν για την ελευθερία, για ένα δημοκρατικό αύριο, για την κοινωνία των πολιτών, την ειρήνη και τη λύση, είπαν 'όχι' στο 'πακέτο του ολέθρου'. Οι κρατούμενοι, λίγο πριν από τη συγκέντρωση, αφέθηκαν ελεύθεροι, με την προϋπόθεση ότι θα συνεχιστεί η ανάκρισή τους.

Το ραδιόφωνο του BBC, μεταδίδοντας στα δελτία ειδήσεων την είδηση για τη συγκέντρωση 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', ανέφερε και την απαίτηση για παραίτηση του τουρκοκύπριου ηγέτη Ραούφ Ντενκτάς.

* **Οι 40 οργανώσεις,** μεταξύ των οποίων βρίσκονταν το Τουρκικό Ρεπουμπλικανικό Κόμμα (CTP) και το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας (YBH), επέδωσαν, το πρωί της 28ης Ιουλίου 2000, στην ειρηνευτική δύναμη των Ηνωμένων Εθνών μια επιστολή, για να αποσταλεί στο Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, Κόφι Ανάν, στην οποία αναφέρονται εν συντομία τα ακόλουθα:

«Εμείς που δραστηριοποιούμαστε στην τουρκοκυπριακή κοινότητα ως δημοκρατικές οργανώσεις, επιθυμούμε όπως οι εκ του σύνεγγυς συνομιλίες που συνεχίζονται στη Γενεύη, υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, μετατραπούν σε χωρίς προϋποθέσεις, αποτελεσματικές και περιεκτικές απευθείας συναντήσεις για την εξεύρεση μιας ομοσπονδιακής λύσης που θα στηρίζεται στη διζωνικότητα, δικοινοτικότητα και την πολιτική ισότητα. 39 οργανώσεις, ανάμεσα στις οποίες ήταν το Τουρκικό Ρεπουμπλικανικό Κόμμα και το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας, ξεκίνησαν, σε μια συνέντευξη τύπου, που διοργανώθηκε το πρωί της 31ης Ιουλίου 2000, μια καμπάνια για συλλογή υπογραφών, με τον τίτλο 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'.

* **8 τουρκοκυπριακές οργανώσεις** στην Αγγλία δήλωσαν, στις 9 Αυγούστου 2000, ότι υποστηρίζουν την καμπάνια για συλλογή υπογραφών 'Αυτή η χώρα είναι δική μας' που ξεκίνησε από τις 40 πολιτικές οργανώσεις στην Κύπρο. Αυτές οι 8 οργανώσεις ήταν: Η Συντονιστική Επιτροπή Τουρκοκυπρίων Αγγλίας, η Τουρκοκυπριακός Δημοκρατικός Σύνδεσμος, ο Σύνδεσμος Αλληλεγγύης Λονδίνου του CTP, η Επιτροπή Λονδίνου του Κινήματος Πατριωτικής Ενότητας, ο Τουρκοκυπριακός Σύνδεσμος Καλών Τεχνών, το Κέντρο Τουρκοκυπριακής Κοινότητας, το Κέντρο Κυπρίων του Harringay και το Κέντρο Κυπρίων Βορείου Λονδίνου.
* **41 οργανώσεις διαμαρτυρήθηκαν** ενάντια στο 'κοινωνικο-οικονομικό' πακέτο που ετοιμάστηκε από την κυβέρνηση συνεργασίας του Κόμματος Εθνικής Ενότητας και του Κόμματος Κοινοτικής Απελευθέρωσης (UBP-TKP) και ανακοίνωσαν, σε μια συνέντευξη τύπου, τη χρεοκοπία του συνασπισμού Ντενκτάς – Έρογλου – Ακιντζή.
* **41 οργανώσεις έστειλαν** στις 23 Αυγούστου 2000 στους Μπουλέντ Ετζεβίτ, Ραούφ Ντενκτάς και Ντερβίς Έρογλου ένα τηλεγράφημα στο οποίο διαβίβαζαν το μήνυμα του κινήματος 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'.

Οι 41 οργανώσεις που υπέγραψαν το τηλεγράφημα ήταν οι ακόλουθες: Το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα (CTP), το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας (YBH), το Συνδικάτο Τουρκοκύπριων Δασκάλων (KTÖS), το Συνδικάτο Τουρκοκύπριων Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (KTOEÖS), η Επαναστατική Συνομοσπονδία Εργατικών Συνδικάτων (DEV-__), η Επαναστατική Γενική Εργατική Οργάνωση, η EMEK-__, το Συνδικάτο Τουρκοκυπρίων Εργαζομένων στους Δήμους (BES), η Συνομοσπονδία Συνδικάτων Τουρκοκύπριων Εργαζομένων (TÜRK-SEN), το Συνδικάτο Τουρκοκυπρίων Δημοσίων Υπαλλήλων (KTAMS), ο Σύνδεσμος Τουρκοκυπρίων Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων (KTMMOB), το Συνδικάτο Τουρκοκύπριων Εργαζομένων στην Αρχή Ηλεκτρισμού (EL-SEN), το Συνδικάτο Τουρκοκυπρίων Εργαζομένων στην Υπηρεσία Τηλεπικοινωνιών (TEL-SEN), το Συνδικάτο Τουρκοκυπρίων Εργαζομένων στον Τύπο (BASIN-SEN), το Συνδικάτο Τουρκοκύπριων Εργαζομένων στους Δήμους (BEL-SEN), το Συνδικάτο Τουρκοκύπριων Γιατρών του Δημοσίου (TIP-__), η YÖN-SEN, η KOOP-SEN, η GÜ_-SEN, η DAÜ-SEN, η PEY-SEN, η _A_-SEN, το Συνδικάτο Γενικής Απασχόλησης Αμμοχώστου, το Επιμελητήριο Τουρκοκυπρίων Εμπόρων και Επαγγελματιών, η Ένωση Τουρκοκυπρίων Κτηνοτρόφων, η Πατριωτική Ένωση Γυναικών (YKB), η Ένωση Τουρκοκυπρίων Καλλιτεχνών και Συγγραφέων, ο Σύνδεσμος Δικαιωμάτων και Ελευθεριών, ο Σύνδεσμος Λαϊ-

κών Τεχνών Κερύνειας, η Σοσιαλιστική Αλήθεια της Κύπρου, ο Σύνδεσμος Εκίμ για τον Πολιτισμό και τις Τέχνες, ο Σύνδεσμος Κυπριακής Τέχνης, ο Τουρκοκυπριακός Σύνδεσμος Ειρήνης, ο Σύνδεσμος Ερασιτεχνών Καλλιτεχνών της Μόρφου, (GASAD- μετά την αποχώρησή του, τη θέση του πήρε το 'Κέντρο Νεότητας'), η Πρωτοβουλία για την Ειρήνη και τη Δημοκρατία, η Ένωση Τουρκοκυπρίων Εκδοτών (KIB-YAY), το Ίδρυμα Νατζί Ταλάτ, το Ίδρυμα Κουτλού Ανταλί, η Γυναικεία Κίνηση για την Ειρήνη και την Ομοσπονδιακή Λύση, το Κέντρο Γυναικείων Ερευνών, ο Σύνδεσμος Κυπρίων για την Επιστήμη, την Εκπαίδευση και την Υγεία (KIBES).

* **Η 1η Σεπτεμβρίου,** Παγκόσμια Ημέρα Ειρήνης, γιορτάστηκε στη Λευκωσία, στην Πλατεία Ινονού, με τη συγκέντρωση 'Αυτή η χώρα είναι δική μας – Ειρήνη Τώρα Αμέσως', η οποία οργανώθηκε από τις 41 οργανώσεις και στην οποία συμμετείχαν περίπου πέντε χιλιάδες άτομα.
* **Οι αντιπρόσωποι των 41 οργανώσεων,** που ξεκίνησαν την καμπάνια 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', συναντήθηκαν στις 6 Σεπτεμβρίου 2000 με τον Έργογλου, και ζήτησαν να σταματήσει η λήψη αποφάσεων για αυξήσεις τιμών από το Υπουργικό Συμβούλιο.
* **Οι αντιπρόσωποι των 41 οργανώσεων,** που παίρνουν τις αποφάσεις στο κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', στις 19 Σεπτεμβρίου 2000, παρέδωσαν μια επιστολή, με τις απόψεις του κινήματος για το Κυπριακό, στον εκπρόσωπο της Ειρηνευτικής Δύναμης των Η.Ε. για να μεταβιβαστεί στον Γ.Γ. των Η.Ε., Κόφι Ανάν.
* **Στις 25 Σεπτεμβρίου 2000** ανακοινώθηκε ότι ολοκληρώθηκε η συλλογή υπογραφών 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', που ξεκίνησε από 39 Τουρκοκυπριακές πολιτικές οργανώσεις. Συγκεντρώθηκαν 17.980 υπογραφές.
* **Η απεργία και η συγκέντρωση που οργανώθηκαν** από τις 41 οργανώσεις, στις 17 Οκτωβρίου 2000, έγιναν με το σύνθημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας, Εμείς θα Κυβερνήσουμε, Δεν θα Υποταχθούμε'. Στην ανακοίνωση που διανεμήθηκε στη συγκέντρωση που οργανώθηκε από τις 41 οργανώσεις και στην οποία συμμετείχαν έως 10 χιλιάδες άτομα, διαβάζουμε τα εξής: *«Το οικονομικό πακέτο που μοιράζουν οι κυβερνώντες της Τουρκικής Δημοκρατίας που προσπαθούν να μας περάσουν μέσω των ντόπιων συνεργατών τους, στοχεύει οικονομικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτισμικό αφανισμό των Τουρκοκυπρίων.»* Στην απεργία συμμετείχαν ακόμα και τα ακόλουθα δεξιά συνδικάτα που δεν υποστηρίζουν το οικονομικό πακέτο: HÜR-__, KAMU-__, BAY-SEN, _LK-SEN, BÜRO-__, DAÜ-PER-SEN, HAVA-SEN και KAMU-SEN.
* **Οι 41 οργανώσεις, στις 24 Οκτωβρίου 2000,** σε μια ανακοίνωση προς την κοινή γνώμη, τόνισαν ο Ντενκτάς και η κυβέρνηση συνασπισμού διαπράττουν προδοσία εις βάρος του λαού ότι θα εντείνουν τις κάθε είδους ενέργειές τους, συμπεριλαμβανομένης της γενικής απεργίας διαρκείας.
* **Εναντίον του οικονομικού πακέτου,** που έχει ήδη επικυρωθεί από την κυβέρνηση και που τίθεται σταδιακά σε εφαρμογή, έγινε μια κοινή συγκέντρωση από τις 41 οργανώσεις, στις 26 Οκτωβρίου 2000. Όπως ανακοινώθηκε μετά τη συγκέντρωση, η κυβέρνηση δεν είχε πάρει στα σοβαρά την απεργία και τη συγκέντρωση που είχαν μεγάλη συμμετοχή. Γι' αυτό αποφασίστηκε η λήψη περαιτέρω ενεργειών σε περίπτωση που, μέχρι τις 15 Νοεμβρίου, δεν αποσυρόταν το Σχέδιο Νόμου για Ενιαία Κοινωνική Ασφάλιση.
* **Μια επιτροπή,** αποτελούμενη από εκπροσώπους των 41 οργανώσεων, που συγκροτούν το κίνημα ενάντια στο 'οικονομικό πακέτο', επισκέφθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2000 το Γενικό Εισαγγελέα, Ακίν Σαΐτ, και κατηγόρησε τους Ντενκτάς, Έργογλου και Ακιντζί για προδοσία κατά του λαού, επειδή προχώρησαν στην εφαρμογή του εν λόγω πακέτου.
* **Στις 31 Οκτωβρίου 2000,** εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων, στα πλαίσια μιας εκδήλωσης διαμαρτυρίας, μπήκαν στη βουλή της ΤΔΒΚ με μαύρα πουκάμισα και παρακολούθησαν τη γενική συνεδρίαση.
* **Εκπρόσωποι και διοικούντες** των 41 οργανώσεων, την 1η Νοεμβρίου 2000, ανάρτησαν πανό στο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας που έγραφε 'Ειρήνη τώρα αμέσως'. Και για να φτάσει το μήνυμα της ειρήνης στη Γενεύη, άφησαν ελεύθερα περιστέρια.
* **Στις 3 Νοεμβρίου 2000,** εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων ανάρτησαν πα-

> ***«Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', που αποτελείται από 41 οργανώσεις, αντέδρασε στην σύσταση της ΤΜΤ-Β και στις βομβιστικές επιθέσεις.»***

νό σε τέσσερα κεντρικά σημεία της Λευκωσίας, με συνθήματα, όπως 'Δεν θέλουμε να χαθούμε, αλλά να δημιουργήσουμε', 'Ειρήνη τώρα αμέσως' και 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'.

* **Εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων** πραγματοποίησαν πορεία διαμαρτυρίας από την Αμμόχωστο στη Λευκωσία, στις 16 και 17 Νοεμβρίου 2000, με σκοπό να διαμαρτυρηθούν κατά της εφαρμογής του πακέτου. Η ομάδα, που αποτελούνταν από 200 άτομα σχεδόν, πορεύτηκε μέχρι το πρωθυπουργικό γραφείο και παρέδωσε υπόμνημα.
* **Μια αντιπροσωπεία 3 ατόμων** από τη Σοσιαλιστική Ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, συναντήθηκε με εκπροσώπους των 41 πολιτικών οργανώσεων και συνδικάτων, το βράδυ της 21ης Νοεμβρίου 2000, και άκουσε τις απόψεις τους για το Κυπριακό και το οικονομικό πακέτο.
* **17 συνδικάτα** που είναι μεταξύ των 41 οργανώσεων, τα οποία συγκροτούν το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', ξεκίνησαν μια γενική απεργία, στις 4 Δεκεμβρίου 2000, εναντίον του 'Προγράμματος Οικονομικής Σταθερότητας', με αποτέλεσμα να παραλύσει η δημόσια ζωή. Στην απεργία συμμετείχαν όλοι οι δάσκαλοι, οι εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας καθώς και οι δημόσιοι υπάλληλοι. Από την άλλη πλευρά, εκτός από τα 20 συνδικάτα του κινήματος, που υποστήριξαν την απεργία, αποφάσισαν να πραγματοποιήσουν διήμερη απεργία και τα αριστερά συνδικάτα Hür-__, που συνδέεται με την Kamu-__, η Bay-Sen, η _lk-Sen και η ανεξάρτητη Kamu-Sen, με αποτέλεσμα υπολειτουργήσουν πολλές υπηρεσίες.

Τη δεύτερη μέρα της απεργίας, η αστυνομία παρεμπόδισε την εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε μπροστά στη βουλή. Οι εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων, μαζί με 2 χιλιάδες άτομα περίπου, συμμετείχαν στην πορεία διαμαρτυρίας που οργάνωσε το Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα (CTP) εναντίον της κυβέρνησης στην πλατεία Ντικιλιτάς στη Λευκωσία.

* **Οι 41 οργανώσεις πραγματοποίησαν πορεία** και συγκέντρωση, στις 8 Δεκεμβρίου, 5η μέρα της γενικής απεργίας, για να εκδηλώσουν την αποφασιστικότητά τους ενάντια στο οικονομικό πακέτο. Τα 10 χιλιάδες άτομα περίπου, που γέμισαν την Πλατεία Ινονού της Λευκωσίας, διαμαρτυρήθηκαν, για άλλη μια φορά, ενάντια στα 76 άρθρα του οικονομικού πακέτου. Στη συγκέντρωση που έγινε μετά την εκδήλωση, για μια από κοινού αξιολόγηση της κατάστασης, αποφασίστηκε από τα 17 συνδικάτα η αναστολή της γενικής απεργίας.
* **Οι 41 οργανώσεις, με μια επιστολή** που έστειλαν σε βουλευτές, στις 20 Δεκεμβρίου 2000, τους ζήτησαν να μπλοκάρουν τη νομοθεσία που σχετίζεται με το οικονομικό πακέτο.
* **Οι εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων**, σε μια κοινή ανακοίνωσή που δημοσιεύτηκε στις 3 Ιανουαρίου 2001, αντέδρασαν στη μη πληρωμή των μισθών του Ιανουαρίου με μετρητά και υποστήριξαν ότι η κυβέρνηση συνασπισμού από το Κόμμα Εθνικής Ενότητας και το Κόμμα Κοινοτικής Απελευθέρωσης (UBP-TKP), μ' αυτή της την ενέργεια, παραβιάζει τους νόμους. Οι εκπρόσωποι, στις 4 Ιανουαρίου, συναντήθηκαν με μέλη της Επιτροπής της Βουλής, αρμόδια για οικονομικά, δημοσιονομικά ζητήματα και θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό και τον προϋπολογισμό και εξέφρασαν τη δυσφορία του λαού για το πακέτο, στο σύνολό του.

Στις 8 Ιανουαρίου 2001, η αστυνομία εμπόδισε με οδόφραγμα μπροστά στην πρεσβεία της Τουρκίας και στη βουλή, την εκδήλωση διαμαρτυρίας που οργανώθηκε από τους εκπροσώπους των 41 οργανώσεων που ήθελαν να διαμαρτυρηθούν στο Υπουργείο Οικονομικών, λόγω της μη αποπληρωμής των μισθών. Οι εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων πορεύτηκαν στην είσοδο του οδοφράγματος του Λήδρα Πάλας, και τονίζοντας τον αντιδημοκρατικό χαρακτήρα των όσων συνέβησαν, ζήτησαν να ενημερωθούν τα Ηνωμένα Έθνη και αποφάσισαν να φέρουν το θέμα στο Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

* **Οι εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων** που ξεκίνησαν με το σύνθημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', στις 2 Μαρτίου 2001, πήγαν στο προεδρικό και το πρωθυπουργικό γραφείο και ανάρτησαν ένα πανό που έγραφε: «Ούτε το πακέτο, ούτε οι Λίρες Τουρκίας. Η Σωτηρία μας είναι στην ειρήνη και στην ομοσπονδιακή λύση».
* **Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'** που απαρτίζεται από 41 οργανώσεις, στη συνέντευξη τύπου που διοργανώθηκε στις 10 Απριλίου 2001, άσκησε σκληρή κριτική στον Ντενκτάς, στην κυβέρνηση της Άγκυρας και την κυβέρνηση UBP-TKP. Οι 41 οργανώσεις τόνισαν ότι οι Τουρκοκύπριοι δεν επιθυμούν να χειραγωγούνται, επέστησαν την προσοχή ότι οι Τουρκοκύπριοι έχουν φτάσει στα όρια του αφανισμού και θεωρούν ότι η Τουρκική Λίρα πρέπει απαραίτητα να αποσυρθεί από την κυκλοφορία, μετά την επίτευξη μιας ειρηνικής λύσης στο Κυπριακό.
* **Στις 11 Απριλίου 2001**, επιδόθηκε υπόμνημα στον Ραούφ Ντενκτάς, ζητώντας τη χωρίς όρους επιστροφή του στο τραπέζι των συνομιλιών, ενώ στο υπόμνημα που επιδόθηκε στον Ντερβίς Έρογλου γινόταν αναφορά στα οικονομικά αιτήματα του κινήματος.
* **Στη συγκέντρωση που οργάνωσαν** οι 41 οργανώσεις για την Εργατική Πρωτομαγιά συμμετείχαν γύρω στις 4 χιλιάδες άτομα. Μερικά από τα ενδιαφέροντα συνθήματα που υπήρχαν στα πανό που έφεραν, έλεγαν: 'Μη σωπαίνεις, με τη σιωπή χάνουμε την πατρίδα', 'Όχι στα λεφτά της Άγκυρας και τους υπηρέτες της', 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', 'Ειρήνη, δημοκρατία, ομοσπονδία'.
* **Οι 41 οργανώσεις** που συγκροτούν το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', σε μια ανακοίνωση τύπου που εκδόθηκε στις 5 Μαΐου 2001, στάθηκαν στα οικονομικά προβλήματα της χώρας και τόνισαν ότι τα βίαια επεισόδια που ξέσπασαν τις τελευταίες μέρες έχουν σαν στόχο να τρομοκρατήσουν το λαό και ότι οι ενέργειες αυτές αποδοκιμάζονται με αποτροπιασμό. Ζήτησαν δε την άμεση σύλληψη των ενόχων και την παραπομπή τους στη δικαιοσύνη. Η ανακοίνωση ανέφερε ακόμα:

«Κάθε μέρα που περνά, ο αξιότιμος Ντενκτάς αποκαλεί τους ίδιους τους συμπολίτες προδότες και ελληνόφιλους και, δίνοντας τη διαταγή 'Κάντε τους πια να σωπάσουν', σημειώνονται εκρήξεις βομβών σε διάφορα μέρη της χώρας. Στα πλαίσια της δημιουργίας μιας νέας υπόγειας οργάνωσης, με το όνομα ΤΜΤ-Β, γί-

νονται επισκέψεις σε περιοχές και χωριά και καλούνται για δράση άτομα που ήταν αναμεμειγμένα στην ΤΜΤ πριν το 1974. Στη Βόρεια Κύπρο, όπου είναι συγκεντρωμένα τα περισσότερα όπλα και στρατεύματα παγκοσμίως, είναι ανησυχητικό το ότι η αστυνομία και η μυστικές υπηρεσίες δεν γνωρίζουν αυτές τις προσπάθειες. Δεν μπόρεσαν να βρεθούν οι δράστες των πολιτικών δολοφονιών και των βομβιστικών επιθέσεων εναντίον κτιρίων κομμάτων που έγιναν μέχρι σήμερα. Οι φασιστικές οργανώσεις συνεχίζουν απρόσκοπτα το έργο τους... Ο αξιότιμος Ντενκτάς και οι δυνάμεις που κυβερνούν αυτή τη χώρα θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι κύκλοι εκείνοι που κατευθύνουν την πολιτική ζωή και που εθελοτυφλούν μπροστά σε τέτοιου είδους τρομοκρατικές ενέργειες, δεν θα μπορέσουν να αποφύγουν τις ευθύνες τους.»

*** Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'**, που αποτελείται από 41 οργανώσεις, αντέδρασε στην σύσταση της ΤΜΤ-Β και στις βομβιστικές επιθέσεις. Στην ανακοίνωση που εκδόθηκε αναφέρονται περιληπτικά τα ακόλουθα: *«Κάθε μέρα που περνά, ο αξιότιμος Ντενκτάς αποκαλεί του ίδιους του τους συμπολίτες προδότες και ελληνόφιλους και, δίνοντας τη διαταγή 'Κάντε τους πια να σωπάσουν', σημειώνονται εκρήξεις βομβών σε διάφορα μέρη της χώρας. Στα πλαίσια της δημιουργίας μιας νέας υπόγειας οργάνωσης, με το όνομα ΤΜΤ-Β, γίνονται επισκέψεις σε περιοχές και χωριά και καλούνται για δράση άτομα που ήταν αναμεμειγμένα στην ΤΜΤ πριν το 1974. Στη Βόρεια Κύπρο, όπου είναι συγκεντρωμένα τα περισσότερα όπλα και στρατεύματα παγκοσμίως, είναι ανησυχητικό το ότι η αστυνομία και η μυστικές υπηρεσίες δεν γνωρίζουν αυτές τις προσπάθειες. Δεν μπόρεσαν να βρεθούν οι δράστες των πολιτικών δολοφονιών και των βομβιστικών επιθέσεων εναντίον κτιρίων κομμάτων που έγιναν μέχρι σήμερα. Οι φασιστικές οργανώσεις συνεχίζουν απρόσκοπτα το έργο τους. Σε μια μικρή χώρα, όπως η Βόρεια Κύπρος, δεν μπορούν να γίνονται εύκολα τέτοιου είδους σκοτεινές ενέργειες.» Ο λαός μας ανησυχεί όχι άδικα για τυχόν επιστροφή στις σκοτεινές μέρες του παρελθόντος. Η τουρκοκυπριακή κοινότητα δεν θα αφήσει να της φορέσουν χειροπέδες. Ο λαός μας, γεμίζοντας τις πλατείες, έχει εκφράσει την απαίτησή του για την ειρήνη, τη δημοκρατία και την οικονομία. Μπροστά σ' αυτές τις απαιτήσεις, δεν είναι δυνατόν να καταστείλουν και να εκφοβίσουν το λαού μας που δεν έχει ο λαός μας, ο οποίος δεν έχει άλλη διέξοδο. Ο αξιότιμος Ντενκτάς και οι δυνάμεις που κυβερνούν αυτή τη χώρα θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι κύκλοι εκείνοι που κατευθύνουν την πολιτική ζωή και που εθελοτυφλούν μπροστά σε τέτοιου είδους τρομοκρατικές ενέργειες, δεν θα μπορέσουν να αποφύγουν τις ευθύνες τους».*

*** Οι 41 δημοκρατικές, μαζικές οργανώσεις** που συγκροτούν το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', σε μια ανακοίνωση που εξέδωσαν στις 16 Μαΐου 2001, δήλωσαν ότι, μετά από την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που βρήκε την Τουρκία ένοχη για καταπάτηση της Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, χρεοκόπησε η επίσημη πολιτική που εφαρμόζεται στην Κύπρο. Υπ' αυτό το πρίσμα, η καταδίκη της Τουρκίας για καταπάτηση του δικαιώματος ζωής, για απάνθρωπη συμπεριφορά, για καταπάτηση της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, του δικαιώματος χρήσης περιουσίας και για αδικήματα διακρίσεων, τα οποία στρέφονται κατά των Ελληνοκυπρίων, χαρακτηρίστηκε από τον εκπρόσωπο του κινήματος ως «πολύ σημαντική». Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την αντιμετώπιση του Κυπριακού, μέσα από την οπτική του διεθνούς δικαίου. Στην ίδια απόφαση, η Τουρκία θεωρήθηκε υπεύθυνη για την εκδίκαση υποθέσεων πολιτών από στρατιωτικά δικαστήρια, και επέστησε την προσοχή στο ότι η κατάσταση αυτή συνιστά παραβίαση του δικαιώματος για μια δίκαιη εκδίκαση. Ο εκπρόσωπος πρόσθεσε ακόμα πως *«Με όλ' αυτά, ξετυλίγεται με σαφήνεια, μπροστά στα μάτια μας, η χρεοκοπία της επίσημης πολιτικής που ακολουθήθηκε στην Κύπρο.»* Ο εκπρόσωπος του κινήματος εξέφρασε, σε γραπτή ανακοίνωση, ότι η δημοκρατία στην Κύπρο δεν λειτουργεί και ότι η εμμονή της Τουρκίας στην επιβολή του οικονομικού πακέτου συνιστά άμεση παρέμβαση στα εσωτερικά της ΤΔΒΚ, δεδομένου ότι ο Διοικητής των Δυνάμεων Ασφαλείας, ο Διευθυντής της Κεντρικής Τράπεζας και η Επιτροπή Βοήθειας του Τουρκικού Κράτους αγνόησαν τους θεσμούς. Ο εκπρόσωπος τόνισε ακόμα πως έτσι υποθηκεύεται βούληση της τουρκοκυπριακής κοινότητας και πως το ΚΑΧΔ θα αγωνιστεί για την ανατροπή αυτής της κατάστασης.

*** Οι 41 δημοκρατικές μαζικές οργανώσεις** που συγκροτούν το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', το πρωί της 18ης Μαΐου 2001, με μια πολυπληθή ομάδα, διάνεμαν προκηρύξεις στην αγορά της Λευκωσίας, και συνομίλησαν με τον κόσμο και τις συντεχνίες. Ο κόσμος και οι εργαζόμενοι μας μίλησαν για την ακρίβεια, την εκμηδένιση της αγοραστικής τους δύναμης και για το ότι η χώρα έχει μετατραπεί σε καμένη γη. Οι συντεχνίες δε μας είπαν ότι οι πωλήσεις έχουν σταματή-

σει εντελώς και ότι θα εξαναγκαστούν να κλείσουν τα καταστήματά τους.

Οι πολίτες, με τους οποίους μίλησαν οι εκπρόσωποι της πλατφόρμας, μας είπαν ότι η όλη αρνητική κατάσταση βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τη δυσκαμψία στο Κυπριακό, η επίλυση του οποίου είναι απαραίτητη για την υπερπήδηση των οικονομικών προβλημάτων.

* **Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'** αντέδρασε σκληρά στο ξυλοφόρτωμα συνδικαλιστών από την αστυνομία, οι οποίοι προσέτρεξαν σε συμπαράσταση στην εκδήλωση των καθηγητών 'Φτάνει Πια' που οργάνωσε, στις 21 Μαΐου 2001, το Συνδικάτο Τουρκοκύπριων Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης, μπροστά στο πρωθυπουργικό γραφείο, χαρακτηρίζοντας το επεισόδιο «ντροπή κατά της ανθρωπότητας».

* **Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'**, στις 28 Μαΐου 2001, διένειμε σ' ολόκληρη τη χώρα 12 χιλιάδες προκηρύξεις, και απευθυνόμενη προς όλο τον κόσμο, στο όνομα των Τουρκοκύπριων εργαζομένων, των αγροτών, των συντεχνιών και των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα, εξέφρασε τις παρακάτω απόψεις:

«- *Ως Τουρκοκύπριοι είμαστε εναντίον της προσάρτησης της χώρας μας στην Τουρκία ή σε οποιαδήποτε άλλη χώρα, και, θέλουμε να συνεχίσουμε την κοινοτική μας οντότητα και να bütünle_mek με τους υπόλοιπους λαούς του κόσμου, σε μια ομοσπονδιακή, αδιαίρετη Κύπρο.*

- Θεωρείται ότι η Τουρκοκύπριοι δεν έχουν βούληση και ότι έχει ντε φάκτο εκμηδενιστεί η κοινοτική τους οντότητα και ταυτότητα.

- Με απειλές και φοβέρες, δημιουργούνται, αφενός μεν τεχνητές οικονομικές προϋποθέσεις, για να εγκαταλείψουν οι Τουρκοκύπριοι το νησί, και αφετέρου το κοινωνικό πλαίσιο για αποδοχή της ενσωμάτωσης στην Τουρκία.

- Σύμφωνα με τις τελευταίες δημοσκοπήσεις, η μεγάλη πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων θέλει την επανένωση της Κύπρου σε μια ομοσπονδία, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Ο Ντενκτάς, ο οποίος ισχυρίζεται ότι μιλά εκ μέρους των Τουρκοκυπρίων, δεν εκπροσωπεί πια τα συμφέροντά τους. Στις τελευταίες εκλογές, εκλέχθηκε πρόεδρος με την ψήφο του ενός τρίτου των ψηφοφόρων.

- Η διεθνής κοινότητα πρέπει να κάνει ότι είναι απαραίτητο, για να λυθεί το Κυπριακό στα πλαίσια μιας ομοσπονδίας. Αυτή είναι η προσδοκία του λαού. Με λυμένο το Κυπριακό, σε μια ομοσπονδιακή στέγη, η πατρίδα μας, η Κύπρος, θα πάρει τη θέση της στην ευρωπαϊκή οικογένεια».

* **Μια ομάδα 50 ατόμων**, εκπρόσωποι των 41 οργανώσεων που συγκροτούν το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', το πρωί της 9ης Ιουλίου 2001, πραγματοποίησαν πορεία προς το πρωθυπουργικό γραφείο. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, έφεραν ένα πανό που έγραφε «ΟΧΙ στην οικονομική καταστροφή, τις αυξήσεις και την κρατική τρομοκρατία, ΝΑΙ στην ειρήνη και τη δημοκρατία». Εκεί διαβάστηκε ανακοίνωση, στην οποία γινόταν μια σύνοψη της άσχημης κατάστασης που επικρατεί στη χώρα:

«Βιώνοντας όλα αυτά, ο αρχιτέκτονας αυτής της κατάστασης, κοντολογίς η σοβινιστική πολιτική του Ντενκτάς, προσπαθεί, με την υποστήριξη στρατιωτικών κύκλων, να οργανώσει το Εθνικό Λαϊκό Κίνημα (UHH), για να διατηρηθούν στην εξουσία εκείνοι οι πολιτικοί που είναι οπαδοί της διχοτόμησης. Με κούφια εθνικιστικά συνθήματα, προσπαθούν να ξεγελάσουν τους ανθρώπους μας από τους οποίους κλέβουν το ψωμί και την ελπίδα, και επειδή δεν μπορούν να το πετύχουν, προσπαθούν να ασκήσουν πίεση στο λαό, μ' αυτή τη μυστική οργάνωση, που συσπειρώθηκε στα ενδότερα του κράτους. Σε μια μάταιη προσπάθεια να καταφέρουν να εμποδίσουν την επιθυμία του λαού μας για ειρήνη, δημοκρατία και για μια καλύτερη ζωή, απαγόρευσαν πρόσφατα τη συνάντηση της δικοινοτικής χορωδίας στην Πύλα, πιστεύοντας ότι έτσι, με πιέσεις και απειλές, μπορούν να φρενάρουν τις εξελίξεις.

Το λέμε, λοιπόν, ανοικτά: 'αν φοβόμασταν το θάνατο, δεν θα περνούσαμε απ' αυτά νεκροταφεία'. Γι' αυτό, τα γεγονότα της Πύλας δεν μπορούν να εκφοβίσουν κανένα. Δείχνουν, σ' όλο τον κόσμο, ότι είναι εκπρόσωποι ενός απλοϊκού δικτατορικού καθεστώτος που φοβάται τους ίδιους του τους πολίτες».

«Γι' αυτό το σκοπό, προσκαλούμε το λαό μας σε συγκέντρωση, στις 12 Ιουλίου, στην Πύλη της Κερύνειας, για να υψώσουμε δυνατά τη φωνή μας ενάντια σ' αυτούς που εχθρεύονται το μόχθο, το ψωμί, τα τραγούδια ακόμα, και σ' όλους εκείνους που πρεσβεύουν την καταπίεση, την καταστολή, που είναι εναντίον της ειρήνης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της ομοσπονδιακής λύσης και να πούμε πεισματικά 'Αυτή η Χώρα είναι δική μας'.

* **Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'** διοργάνωσε στις 9 Ιουλίου πορεία προς το πρωθυπουργικό γραφείο, ως ένδειξη διαμαρτυρίας εναντίον των αυξήσεων, της οικονομικής δυσπραγίας και της γενικής κατάστασης στη χώρα.

* **Οι 41 πολιτικές οργανώσεις** που συγκροτούν το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', το βράδυ της 12ης Ιουλίου 2001, διοργάνωσαν εκδήλωση με τίτλο 'Συγκέντρωση για την Ειρήνη και τη Δημοκρατία'. Στη συγκέντρωση συμμετείχαν έξι χιλιάδες άτομα περίπου. Τα τραγούδια από τα τουρκικά μέλη της δικοινοτικής χορωδίας, που εμποδίστηκαν να πάνε στην Πύλα, και οι φολκορικές ομάδες που συμμετείχαν, ενθουσίασαν το κοινό.

* **Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'** που συγκροτείται από 41 οργανώσεις, οργάνωσε στη Λευκωσία, το βράδυ της 28ης Αυγούστου 2001, 'Συγκέντρωση και Πορεία για την Ειρήνη'. Στη συγκέντρωση που έγινε τη 1η Σεπτεμβρίου, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ειρήνης, συμμετείχαν σχεδόν 2 χιλιάδες άτομα. Κοινό σημείο αναφοράς όλων των εκπροσώπων των συλλόγων ήταν το εξής: 'Το πακέτο ήταν βαρύ σαν μολύβι στις καρδιές των πολιτών. Αυτοί που έχουν μειώσει την αγοραστική δύναμη του λαού που έχουν ανοίξει τους δρόμους της μετανάστευσης, αυτοί που το χρήμα τρέχει απ' τα μπατζάκια τους, δεν μπορούν να μας δώσουν μαθήματα εθνικισμού.

* **Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'** κάλεσε το λαό να συμμετάσχει, με ενότητα και συνοχή, στις 'Αγωνιστικές Συγκεντρώσεις ενάντια στον Αφανισμό'. Οι συγκεντρώσεις πραγματοποιήθηκαν στις 16 Οκτωβρίου στη Μόρφου, στις 17 Οκτωβρίου στο Τρίκωμο, στις 22 Οκτωβρίου στην Κερύνεια, στις 23 Οκτωβρίου στην Αμμόχωστο και στις 25 Οκτωβρίου 2001 στη Λευκωσία.

KTOEÖS

Ahmet Μπαρτσίν

Το Συνδικάτο Τουρκοκύπριων Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (KTOEÖS) ιδρύθηκε το 1968 στη Λευκωσία ως μια ένωση καθηγητών και στις 4 Ιουλίου 1969 καταχωρήθηκε ως συνδικάτο στον ελληνοκυπριακό τομέα. Παρ' όλα αυτά, το συνδικάτο συνέχισε να χρησιμοποιεί την παλιά του ονομασία μέχρι τις 13 Οκτωβρίου 1972, οπότε πήρε την ονομασία KTOEÖS.

Στις 4 Ιουνίου 1971 εγκρίθηκε από την τουρκοκυπριακή διοίκηση ο κανονισμός περί συνδικαλισμού κι έτσι νομιμοποιήθηκε η ίδρυση και η λειτουργία των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Μέλη του συνδικάτου μας μπορούν να γίνουν όλοι οι καθηγητές της Κύπρου που εργάζονται, ή εργάστηκαν και είναι πλέον συνταξιούχοι, σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε επαγγελματικές και τεχνικές σχολές, ή σε επιμορφωτικά μαθήματα για γυναίκες της υπαίθρου.

Το KTOEÖS είναι μια οργάνωση που δραστηριοποιείται στον τομέα στης εκπαίδευσης. Οι στόχοι του συνδικάτου μας είναι οι ακόλουθοι:

α) Να αναπτύξει σχέσεις ανάμεσα στους δασκάλους που είναι μέλη του συνδικάτου και στους εργοδότες.

β) Να διασφαλίσει το συμφέρον των μελών του από τα υπάρχοντα ταμεία.

γ) Να εξασφαλίσει τα δικαιώματα και να βελτιώσει τις συνθήκες εργασίας και τους μισθούς των μελών του.

δ) Να πάρει πολιτικές πρωτοβουλίες σε ζητήματα που αφορούν στους καθηγητές.

Τα αποτελέσματα των εκλογών που έγιναν το 1993 ανέδειξαν νικητή την 'Ομάδα Δημοκρατικών Καθηγητών' που αποτελεί τη βάση του σημερινού διοικητικού συμβουλίου και το οποίο συνεχίζει από τότε την άσκηση των καθηκόντων του, με την υποστήριξη των καθηγητών.

Εγώ, ο Αχμέτ Μπαρτσίν, ήμουν γενικός γραμματέας από το 1993 μέχρι το 1998 και από το 1998 ασκώ τα καθήκοντα προέδρου του συνδικάτου.

Το συνδικάτο μας, σε μια γενική συνέλευση που έγινε το 1997, πήρε μια σημαντική απόφαση για το Κυπριακό. Σύμφωνα μ' αυτή την απόφαση, η ειρηνική επίλυση του Κυπριακού προϋποθέτει τη διζωνική Ομοσπονδία με βάση της συμφωνίες κορυφής του 1977 και 1979.

Η χώρα μας βιώνει μιαν έκτακτη κατάσταση, οι εξελίξεις τρέχουν γρήγορα και η ημερήσια διάταξη αλλάζει με ταχείς ρυθμούς. Ειδικά τα παιγνίδια που παίζονται εις βάρος των δημοκρατικών δυνάμεων αποκαλύπτονται μέρα με τη μέρα. Οι κυρίαρχες σοβινιστικές δυνάμεις υπονομεύουν με διάφορα τεχνάσματα τις οργανώσεις που είναι στο πλευρό των εργαζομένων και δίνουν τον ειρηνικό αγώνα για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα..

Μ' αυτά τα παιγνίδια, γίνεται μια προσπάθεια, είτε από το κράτος είτε από τις στρατιωτικές δυνάμεις, να ελεγχθεί η κοινωνική ζωή. Τα νήματα κινούνται από το κράτος ή με παρότρυνση και διαταγή του παρακράτους.

Για την προστασία των οικονομικών και δημοκρατικών μας δικαιωμάτων, ιδρύθηκε το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας' το οποίο εναντιώθηκε στο προτεινόμενο 'οικονομικό πακέτο' και την πολιτική εξάρτηση από την Τουρκία. Στο κίνημα αυτό, συσπειρώθηκαν συνδικάτα, μη κυβερνητικές οργανώσεις και πολιτικά κόμματα, συγκεντρώνοντας στις πλατείες πάνω από 20 χιλιάδες άτομα. Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'' συγκέντρωσε 18 χιλιάδες υπογραφές, μετά από σχετική καμπάνια. Οι στόχοι που τέθηκαν σ' αυτή την καμπάνια είναι οι βασικές αρχές του κινήματος 'Αυτή η χώρα είναι δική μας'. Ο αγώνας που άρχισε σ' αυτή τη βάση, παρενοχλείται από τις σοβινιστικές δυνάμεις, υπό το φασιστικό Εθνικό Λαϊκό Κίνημα (UHH). Αυτές οι αντιλήψεις, που χρονολογούνται από το 1958, έχουν σαν στόχο να ωθήσουν την τουρκοκυπριακή κοινότητα στην αναποφασιστικότητα και την απαισιοδοξία. Ο τουρκοκυπριακός λαός όμως βαρέθηκε πια αυτού του είδους τη ρητορεία.

Ο τουρκοκυπριακός λαός διψά πλέον για ειρήνη. Οι Τουρκοκύπριοι είναι συνιδρυτές της Κυπριακής Δημοκρατίας του 1960 και θέλουν να προστατεύσουν τα δικαιώματά τους που απορρέουν από την ίδρυση αυτού του κράτους. Οι Τουρκοκύπριοι, ως μια από τις δυο πολιτικά ίσες κοινότητες της Κύπρου, είναι υπέρ μιας ομοσπονδιακής λύσης, η οποία στα πλαίσια των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών και των συμφωνιών κορυφής του 1977-79, θα στηρίζεται στη διζωνικότητα και την πολιτική ισότητα των δυο κοινοτήτων.

Το κίνημα 'Αυτή η χώρα είναι δική μας' αγωνίστηκε μέχρι σήμερα για τα οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά συμφέροντα του τουρκοκυπριακού λαού. Αρκετοί πολιτικοί είναι εναντίον αυτού του αγώνα που διεξάγεται.

Οι μέχρι τώρα ενέργειες και οι γενικές απεργίες είναι οι μαζικότερες κινητοποιήσεις που έκαναν μέχρι σήμερα οι Τουρκοκύπριοι. Σ' αυτές συμμετείχαν όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, εκφράζοντας την αντίθεσή τους στις μέ-

χρι τώρα ενέργειες των πολιτικών, ο κυριότερος στόχος των οποίων είναι ο παραγκωνισμός των Τουρκοκυπρίων στο νησί. Γι' αυτό και θα συνεχιστεί, μ' αυτή την έννοια, ο πολιτικός αγώνας που ξεκίνησε από τις 41 οργανώσεις με το σύνθημα 'Αυτή η Χώρα είναι Δική μας, Εμείς θα Κυβερνήσουμε'.

Το κίνημα αυτό συγκροτείται από συνδικάτα και μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν ποικίλες πολιτικές αντιλήψεις. Υπ' αυτή την έννοια, η κίνηση αυτή είναι υπεράνω κομμάτων.

Ο Τουρκοκυπριακός λαός διαθέτει την ικανότητα και τις δυνάμεις που θα κυβερνήσουν και που θα φέρουν την πολυπόθητη ειρήνη. Οι κυρίαρχες σοβινιστικές δυνάμεις στην Τουρκία και την Κύπρο έχουν ήδη αντιληφθεί αυτή τη δυναμική και ενέτειναν τις προσπάθειές τους, για τη διαιώνιση της παρούσας κατάστασης πραγμάτων, της ίδιας τους της παρουσίας στην πολιτική ζωή και για την πραγματοποίηση της ενσωμάτωσης στην Τουρκία, προσφεύγοντας μάλιστα και σε απειλές. Με παρωχημένες και οπισθοδρομικές αντιλήψεις, προσπαθούν να εκφοβίσουν το λαό.

Πρέπει να συνεχίσουμε τον αγώνα μας, αξιοποιώντας τις δημοκρατικές διαδικασίες που υπάρχουν στη χώρα μας, έστω σ' αυτό το σχετικό και περιορισμένο βαθμό. Οι μαζικές δημοκρατικές οργανώσεις θα πρέπει να είναι προσεκτικές αυτές τις μέρες με οργανώσεις, όπως το Εθνικό Λαϊκό Κίνημα (UHH), που πρεσβεύουν την οπισθοδρόμηση. Δεν πρέπει να παρασυρθούν από τις προκλήσεις. Διατηρώντας τη ψυχραιμία τους, πρέπει να αγκαλιάσουν τις οργανώσεις και τις βάσεις τους. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στις οργανώσεις που στο μέλλον θα συνεχίσουν τον αγώνα κάτω από δυσκολότερες συνθήκες.

Εμείς, οι οργανώσεις που συγκροτούμε αυτό το κίνημα και υπερασπίζουμε την ειρήνη, την ομοσπονδία και την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παράλληλα με την ενίσχυση των βασικών δραστηριοτήτων μας, θα πρέπει να συσφίξουμε τους δεσμούς μεταξύ μας και να διαφυλάξουμε την ενότητά μας

Το κίνημα αγωνιζόμενο στο οικονομικό, πολιτικό και δημοκρατικό πεδίο, θα πρέπει να κρατά στην ημερήσια διάταξη τη λύση του κυπριακού προβλήματος αποσαφηνίζοντας τις αρχές του.

Το κάθε τραγούδι γίνεται μέρος του πολιτικού αγώνα που διεξάγεται.

Θα πρέπει να αναπτύξουμε νέες αγωνιστικές μεθόδους, λαμβάνοντας υπόψη τις ενέργειες των δημοκρατικών δυνάμεων, σε χώρες που βίωσαν αντιδημοκρατικές συνθήκες, όπως η χώρα μας.

Σήμερα, οι διανοούμενοι στην Τουρκία και την Κύπρο αναπτύσσουν έναν πολιτικό λόγο που είναι αντίθετος προς τις κυρίαρχες σοβινιστικές δυνάμεις και τις κρατικές πολιτικές και προειδοποιούν ακόμα για τον μελλοντικό εκφοβισμό του τουρκικού λαού, με αφορμή το κυπριακό ζήτημα. Ξεκινώντας απ' αυτές τις σκέψεις, θα πρέπει να γίνει μια προσπάθεια να επηρεαστεί η κοινή γνώμη, αναπτύσσοντας έναν κοινό πολιτικό λόγο, μ' αυτά τα κοινωνικά στρώματα της Τουρκίας.

Οι κυρίαρχες σοβινιστικές δυνάμεις θεωρούν τα οργανωμένα συνδικάτα ένα μεγάλο κίνδυνο. Τα συνδικάτα που συμμετέχουν στο κίνημα θα πρέπει να προσπαθήσουν να διαφυλάξουν τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα των μελών τους, να αναπτύξουν έναν κοινό αγώνα και τρόπους δράσης. Θα πρέπει ακόμα να συμπράξουν και να αρχίσουν να σκέφτονται και να συζητούν τρόπους περαιτέρω συνεργασίας. Η ενότητα είναι ένα απαραίτητο στοιχείο για τη διαιώνιση της παρουσίας τους.

Οι σύλλογοι και τα πολιτικά κόμματα που δεν θα μπορέσουν να υποστηρίξουν ευθέως τα συνδικάτα που είναι αναμεμειγμένα στα πρόσφατα γεγονότα μπορούν να δράσουν διαφορετικά. Και οι υπόλοιπες οργανώσεις μπορούν να υιοθετήσουν παρόμοια προσέγγιση με εκείνη των συνδικάτων.

Οι αποφάσεις στο κίνημα θα λαμβάνονται με κοινή συναίνεση, οι οργανώσεις θα συμμετέχουν στις δραστηριότητές ανάλογα με τη δύναμή τους και η λήψη των αποφάσεων θα γίνεται με πλήρεις δημοκρατικές διαδικασίες. Οι οργανώσεις που συμμετέχουν στο κίνημα σέβονται η μια την άλλη και δεν θα έπρεπε να δίνονται αφορμές που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τις κυρίαρχες σοβινιστικές δυνάμεις.

Η τουρκοκυπριακή κοινότητα πρέπει να αναζητήσει διεξόδους από την αναποφασιστικότητα και την απελπισία στην οποία έχει περιπέσει. Οι οργανώσεις θα πρέπει να μεταφέρουν το μήνυμα στον τουρκοκυπριακό λαό, και ειδικότερα στα μέλη τους, ότι το αποτέλεσμα του αγώνα που διεξάγεται θα είναι να μην μπορούν πλέον οι κυρίαρχες δυνάμεις να ξεφύγουν από τις παγκόσμιες εξελίξεις. Κάθε μέρα γίνεται όλο και πιο προφανές ότι οι οπισθοδρομικές δυνάμεις περιέρχονται σε δύσκολη θέση. Το κάθε τραγούδι γίνεται μέρος του πολιτικού αγώνα που διεξάγεται. Οι οργανώσεις που λαμβάνουν τις αποφάσεις ενστερνίζονται τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την έννομη τάξη, την αξία της εργασίας, την κοινωνική δικαιοσύνη και γι' αυτό το λόγο, οι αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται με μεγαλύτερη ταχύτητα και να αποφεύγονται τυχόν λανθασμένες ενέργειες.

Συνέντευξη του Γενικού Γραμματέα του KTÖS (Συνδικάτο Τουρκοκυπρίων Δασκάλων) Varol Öztu

"Εμείς θα κυβερνήσουμε"

Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια για την οργάνωση σας;
Το Συνδικάτο των Τουρκοκυπρίων Δασκάλων αποτελεί μια οργάνωση των διδασκόντων στα δημοτικά σχολεία. Το συνδικάτο αυτό ιδρύθηκε το 1968 με σκοπό την ένταξη και την προώθηση των συμφερόντων των δασκάλων στο ευρύτερο πλαίσιο των λαϊκών διεκδικήσεων. Από την ημέρα της ίδρυσης του δίνει συνεχώς το παρόν του με τα ξεχωριστά πολιτικά του μηνύματα και συνεχίζει να αγωνίζεται στο πλευρό των εργαζομένων με συνέπεια στις βασικές του τοποθετήσεις, που συνάδουν με εκείνες της αριστεράς.
Στον τομέα της οικονομικής πολιτικής, οι επιδιώξεις του είναι η γεφύρωση του χάσματος στην κατανομή του εθνικού εισοδήματος και η διασφάλιση μιας ισομερούς κατανομής του σε όλα τα τμήματα του λαού. Σ' αυτό το πλαίσιο, υποστηρίζει τα Δημόσια Συμβουλευτικά Ιδρύματα με αυτόνομη διοίκηση και τους πολύ -συνεταιρισμούς των οποίων η λειτουργία μοιάζει με εκείνη του συνεργατισμού.
Όσον αφορά στη δικαιοσύνη, υποστηρίζει ένα σύστημα, στο οποίο η δικαιοσύνη να λειτουργεί με τέτοιον τρόπο που να μπορούν οι άνθρωποι να επωφελούνται εξίσου από αυτήν και στο οποίο τα δημοκρατικά δικαιώματα να ασκούνται απρόσκοπτα. Ως εκ τούτου, αντίκειται σε όλες τις διατάξεις που περιορίζουν κάθετα όλα τα δικαιώματα και προσφέρουν έδαφος στη μιλιταριστική διακυβέρνηση και κυρίως στη 10η μεταβατική διάταξη του Συντάγματος. Στα πλαίσια αυτής της προσέγγισης, από κοινού με το CTP (Δημοκρατικό Τουρκικό Κόμμα) εξέφρασε πολιτικές θέσεις που εναντιώνονται στο Σύνταγμα του 1985. Οι θέσεις αυτές είχαν αρκετή απήχηση στο λαό (το ποσοστό υποστήριξης έφθασε το 30%).
Σχετικά με το Κυπριακό εξακολουθεί να υποστηρίζει τη θέση που ψηφίστηκε από το Γενικό Συμβούλιο για διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία. Περαιτέρω, υποστηρίζει την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων από την Κύπρο - κυρίως των Αγγλικών Βάσεων - και την μετατροπή της Κύπρου σε ένα ειρηνικό νησί, απαλλαγμένο από όπλα και στρατό. Είμαστε αισιόδοξοι για την επίτευξη αυτών των πολιτικών στόχων, τους οποίους ενστερνίζονται και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις μαζί με τις οποίες αγωνιζόμαστε.

Κατά τη γνώμη σας, ποιες αντικειμενικές συνθήκες οδήγησαν στην ίδρυση της πλατφόρμας «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας»;
Από τη δεκαετία του '50 μέχρι τις ημέρες μας, οι κυβερνήσεις της Άγκυρας και ο κύριος Ντενκτάς, υιοθετώντας το σύστημα των τμηματικών προσαρτήσεων του Παντουρκισμού, είχαν ως κυριότερο στόχο την προσάρτηση ενός μέρους και τελικά ολόκληρης της Κύπρου στην Τουρκία. Η στάση τους σκλήραινε ενίοτε ανάλογα με τις συγκυρίες. Εν όψει της επικείμενης ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση η πολιτική τους επικεντρώθηκε στην πάταξη, με άσκηση πίεσης και απειλών έναντι όσων εναντιώνονταν στην προσάρτηση. Θεωρώντας τους Τουρκοκυπρίους ως εμπόδιο στην προσάρτηση, εφάρμοσαν τις πιεστικές και απειλητικές πολιτικές μεθόδους του Παντουρκισμού. Η τακτική αυτή ενσαρκώθηκε στο πρόσωπο του πρώην αρχηγού των Δυνάμεων Ασφαλείας Ali Nihat Özeyranl_ - στο όνομα της στρατιωτικής ιδιότητας του οποίου απειλούνταν οι φιλόπατρεις οργανώσεις. Το πιο χειροπιαστό παράδειγμα το αποτελεί η συνομωσία εναντίον των αρθρογράφων της εφημερίδας Avrupa. Η επιβολή εκ μέρους της Άγκυρας του Πακέτου με τα καταστροφικά μέτρα που αποσκοπούσαν στην πλήρη διάλυση της Τουρκοκυπριακής οικονομίας και οι συνακόλουθες προσπάθειες των υποχείριων κυβερνήσεων για επιβολή νόμων που αποσκοπούσαν στην εξάρθρωση της εργατικής τάξης και την αδρανοποίηση των οργανώσεων, οδήγησαν σε μια σοβαρή αναγκαιότητα. Η πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» δημιουργήθηκε για να αντιμετωπισθεί αυτή η ανάγκη.

Εσείς γιατί λάβατε μέρος σ' αυτή την πλατφόρμα;
Το KTÖS ανέκαθεν υποστήριζε το δικαίωμα των Τουρκοκυπρίων για αυτοδιάθεση και υπήρξε πρωτοπόρο, στον αγώνα ενάντια στις μιλιταριστικές και φασιστικές κυβερνήσεις. Υπό τις ανωτέρω περιγραφόμενες συνθήκες, το Συνδικάτο μας όφειλε να λάβει θέση. Η απάντηση μας στην πρώτη σας ερώτηση εξηγεί και τις αιτίες που κατέστησαν αναγκαία την ενεργό συμμετοχή μας στην εν λόγω πλατφόρμα.

Μπορείτε να αξιολογήσετε την μέχρι σήμερα δραστηριότητα της Πλατφόρμας από πολιτική σκοπιά;
Η πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» ξεκίνησε με το σύνθημα «Εμείς θα κυβερνήσουμε». Η φράση αυτή σημαί-

νει, ότι εμείς οι ίδιοι θα δημιουργήσουμε την οικονομία μας, το δημοκρατικό πολίτευμα και τους νόμους μας και θα υποστηρίξουμε την επίλυση του Κυπριακού, κάνοντας χρήση δικαιώματος λόγου και δράσης. Στα πλαίσια αυτής της προσέγγισης, και για να εκφρασθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Κύπρος και οι αιτίες τους, διοργανώθηκαν πρωτοφανείς συγκεντρώσεις και συνομολογήθηκαν μηνύματα. Ο κόσμος και η Τουρκία, που μέχρι τώρα άκουγαν μόνο τη φωνή του Ντενκτάς, γνώρισαν για πρώτη φορά τις σκέψεις και τις απόψεις του συνόλου του λαού. Έμαθαν ότι οι Τουρκοκύπριοι τάσσονται ενάντια και στην Ένωση και στη διχοτόμηση, και ότι στη Βόρειο Κύπρο δυναστεύει ένα στρατιωτικό καθεστώς καθοδηγούμενο από την Άγκυρα. Αντιλήφθησαν ότι οι Τουρκοκύπριοι, εδώ και χρόνια οδηγούνται σε αφομοίωση, με πίεση και με απειλές. Όλα αυτά οδήγησαν σε νέες απόψεις, καινούργιες προσεγγίσεις και νέα ανοίγματα σχετικά με την Κύπρο.

Επίσης η αναγκαιότητα μιας εξουσίας βασιζόμενης στη βούληση του Τουρκοκυπριακού λαού οδήγησε στο συμπέρασμα ότι η συνδυασμένη πολιτική δράση όλων όσων αγαπούν την πατρίδα είναι απαραίτητη για τη σωτηρία των Τουρκοκυπρίων. Παρόλο που μέχρι σήμερα, για διάφορους λόγους, δεν στάθηκε δυνατή η διατήρηση αυτής της ενότητας σε καλύτερα επίπεδα, αυτή η αναγκαιότητα κατέστη σαφής και έγινε αποδεκτή από μεγάλη μερίδα του λαού. Κατέστη σαφές ότι είναι απαραίτητη η συνέχιση του ενιαίου αγώνα όσων αγαπούν την πατρίδα.

Η φυσική και πολιτική διάσταση αυτών των δραστηριοτήτων ξεπερνάει εκείνη των υπαρχόντων πολιτικών κομμάτων;

Ενάντια και στην ένωση και στη διχοτόμηση

Οι δραστηριότητες της πλατφόρμας Αυτή η Χώρα είναι Δική μας, στις οποίες έλαβαν μέρος 41 οργανώσεις, είναι φυσικά πολύ μεγαλύτερες σε μέγεθος από εκείνες που έκαναν ή θα κάνουν τα επί μέρους κόμματα. Η ευρύτερη αντιπροσώπευση των οργανώσεων στο φάσμα των πολιτικών προσεγγίσεων επαυξάνει το αριθμητικό τους μέγεθος. Βέβαια, οι αντικειμενικές συνθήκες που οδήγησαν στη συγκρότηση της Πλατφόρμας «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας», συνέτειναν κατά πολύ σ' αυτό το αριθμητικό μεγαλείο. Όσον αφορά στην πολιτική διάσταση, δεν θα ήταν σωστό να κάνουμε σχόλια.. Ωστόσο, στους απελευθερωτικούς αγώνες καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας, αποδείχθηκε η αποτελεσματικότητα των ευρέων πολιτικών μετώπων καθώς και η δημιουργία πολιτικών σχηματισμών προς την κατεύθυνση των λαϊκών προσδοκιών. Απ' αυτή την άποψη, μπορούμε να πούμε ότι τα πολιτικά μας κόμματα δέχονται κάποια πολιτική επιρροή και λαμβάνουν υπόψη τις προσδοκίες του λαού με αποτέλεσμα να αναθεωρούν έστω και σε αραιά χρονικά διαστήματα τις πολιτικές τους τοποθετήσεις.

Ποιες είναι οι εισηγήσεις σας σχετικά με το μέλλον της πλατφόρμας;

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδικάτου Τουρκοκυπρίων Διδασκάλων, με μια απόφαση που πήρε πέρυσι, καθόρισε την άποψη του σχετικά με το μέλλον της Πλατφόρμας «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας». Η απόφαση αυτή στηρίζει την διατήρηση όλων των νομικών προσώπων των οργανώσεων που μετέχουν στην εν λόγω πλατφόρμα καθώς και τις τοποθετήσεις τους ως προς τις συνολικές πολιτικές διεκδικήσεις και την προσέγγιση του λαού, στον οποίο εκθέτει αυτές τις πολιτικές αξιώσεις. Περαιτέρω, εκφράζει την επιθυμία και επισημαίνει την αναγκαιότητα η Πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» να εκπροσωπεί σε όλο τον κόσμο τους Τουρκοκυπρίους, συμμετέχοντας ενεργά σε διεθνή συνέδρια. Στα πλαίσια αυτής της απόφασης στις 8.6.2001 έγιναν στην Πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» οι ακόλουθες εισηγήσεις:

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΝΑΜΕ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ «ΑΥΤΗ Η ΧΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ»:

1. Για να έρθει η ειρήνη στην Κύπρο, οι Κύπριοι πρέπει να αρχίσουν αμοιβαίο διάλογο για την αναζήτηση λύσης, δίνοντας προτεραιότητα στα αμοιβαία συμφέροντα, δηλαδή στην επικράτηση της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της αμοιβαίας κατανόησης στην κοινή τους πατρίδα.

2. Στην κατεύθυνση της ανωτέρω βασικής προσέγγισης:

α) Απαιτείται αποφασιστικότητα για το μέλλον της Κύπρου

β) Οι Τουρκοκύπριοι πρέπει να ξέρουν πώς να χρησιμοποιήσουν αυτή την αποφασιστικότητα προς εξεύρεση μιας μόνιμης λύσης, και προς αξιοποίηση αυτής της λύσης για επίτευξη της ειρήνης και για ένταξη στην Ε.Ε.

γ) Οι συνομιλίες για τη λύση του Κυπριακού πρέπει να αρχίζουν αμέσως χωρίς προκαταρκτικούς όρους. Πρέπει να διασφαλισθεί ότι στις συνομιλίες που θα γίνουν θα υποστηριχθούν οι απόψεις του Τουρκοκυπριακού λαού - τις οποίες ο Ντενκτάς δεν αντιπροσωπεύει, αλλά επιβάλλει τις δικές του απόψεις.

3. Παράλληλα με τους συνολικούς διακανονισμούς δεν πρέπει να ξεχάσουμε ότι η ζωή συνεχίζεται. Στο μέλλον πρέπει να επικρατήσουν τα δημοκρατικά ιδεώδη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η υπεροχή του δικαίου, στους οικονομικούς, πολιτισμικούς και πολιτικούς θεσμούς. Οι Κύπριοι πρέπει να αγωνισθούν για την ενωμένη πατρίδα την οποία επιθυμούν, αλλά και για την επικράτηση των εν λόγω ιδανικών στην καθημερινή μας ζωή.

Ξεκινώντας από αυτό το σημείο:

α. Ο πολιτικός παράγοντας της Άγκυρας πρέπει να παραμερισθεί και πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες συνενώσεις και διευθετήσεις για την επικράτηση της ελεύθερης βούλησης του λαού. Οι μαζικές δημοκρατικές οργανώσεις που απαρτίζουν την Πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» - υπό τον όρο να μείνουν αναλλοίωτες οι οργανωτικές δομές τους και οι πολιτικές τους θέσεις – πρέπει να εξασφαλίσουν ένα υγιέστερο επίπεδο για τις διοικητικές επιτροπές τους, ως προς τις πολιτικές τους διεκδικήσεις.

β. Εξυπακούεται ότι πρέπει να έχουν τη δύναμη να εξασφαλίσουν ρυθμίσεις που να βασίζονται στη λαϊκή βούληση όσον αφορά σε όλους τους τομείς της ζωής και κυρίως στους τομείς της εξουσίας, της εκπαίδευσης, της υγείας, της οικονομίας και της ασφάλειας.

γ. Η Κυβέρνηση ανταποκρινόμενη στις επιθυμίες του Τουρκοκυπριακού λαού και αντιπροσωπεύοντας τις απόψεις του, οφείλει σ' αυτά τα πλαίσια να σχηματίσει ένα δημοκρατικό κοινωνικό κράτος με σχεδιασμένη οικονομία που να παρέχει δωρεάν παιδεία και περίθαλψη και να φροντίζει για την ασφάλεια των πολιτών.

δ. Σ' αυτό το πλαίσιο, το πρόβλημα της παράνομης εργασίας θα λυθεί και οι Τουρκοκύπριοι θα είναι οι κατ' εξοχήν υπεύθυνοι για την Κεντρική Τράπεζα, την Πολιτική Άμυνα, τη Διοίκηση Δυνάμεων Ασφαλείας και άλλους θεσμούς. Η Αστυνομία και η Αρχηγία των Δυνάμεων Ασφαλείας θα περάσει στη δικαιοδοσία των πολιτών. Η τουρκική λίρα θα αποσυρθεί από την κυκλοφορία και η Τουρκική πρεσβεία θα περιοριστεί στα διπλωματικά της καθήκοντα.

ε. Θα προχωρήσουμε στο σχεδιασμό μιας οργανωμένης οικονομίας, βασισμένης στην παραγωγή. Προς επίτευξη αυτού του σκοπού, θα υποστηριχθεί ο συνεργατισμός και η πλειοψηφία των συνεταιρισμών.

4. Η 10η μεταβατική διάταξη του Συντάγματος θα αρθεί.

5. Θα αγωνιστούμε για ένα Ομόσπονδο Κυπριακό Κράτος στο οποίο δεν θα υπάρχουν ξένες βάσεις.

Ortu_ Varol
Γενικός Γραμματέας
Συνδικάτου Τ/Κ Δασκάλων

Αγώνας ενάντια στον αφανισμό μας

Nder Konulolu
Γενικός Πρόεδρος της Turk-Sen

Μπορείτε να μας πείτε λίγα λόγια για την οργάνωση σας; (μιλήστε μας για την ιστορία της, τις βασικές αρχές, τις δραστηριότητες και τους τομείς της, καθώς και για το δικό σας ρόλο ως Πρόεδρος...)
Η οργάνωση Türk –Sen ιδρύθηκε στη Λευκωσία το 1957. Τα πρώτα μέλη της ήταν ως επί το πλείστον λιμενεργάτες. Αργότερα, με αφορμή την ίδρυση της Ομοσπονδίας Συνδικάτων Τουρκοκυπρίων Εργατών συμπεριέλαβε στους κόλπους της και εργάτες από άλλους εργασιακούς χώρους.
Αρχικά, τέθηκε ο στόχος της ένταξης στην Türk -Sen των Τουρκοκυπρίων εργατών που εργάζονταν για Ελληνοκυπρίους και ήταν μέλη σε Ελληνοκυπριακά Συνδικάτα. Η πρόθεση του διαχωρισμού των Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων εργατών υπήρξε σημαντικός παράγοντας κατά την ίδρυση της Türk -Sen.
Ιδρύθηκε μια Ομοσπονδία αποτελούμενη από συνδικάτα 13 εργασιακών κλάδων με σκοπό το συνδικαλισμό. Για πολλά χρόνια κατείχε αυτή τη θέση στην Τουρκοκυπριακή κοινωνία.
Μετά τα γεγονότα του 1974 για ένα διάστημα η διάρθρωση της άρχισε να διευρύνεται. Ωστόσο, μετά το 1988 με την ολοκληρωτική μεταβολή της πολιτικής δομής της, τις απόπειρες του κράτους για ιδιοποίηση των συνδικάτων και με τις παρεμβάσεις άλλαξε και η διάρθρωση της. Φυσικά, η Türk-Sen επωφελήθηκε από το διαχωρισμό των Συνδικάτων.
Σήμερα, μετά τον διαχωρισμό η Türk-Sen αποτελείται από έξι διαφορετικούς εργασιακούς κλάδους και αριθμεί περίπου τρεις χιλιάδες μέλη. Είναι το μόνο Τουρκοκυπριακό Συνδικάτο που είναι μέλος της IFCTU (Διεθνής Ομοσπονδία Ελεύθερων Εργατικών Συνδικάτων) και της ETUC (Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Συνδικάτων). Συγχρόνως, αποτελεί μέλος της εκτελεστικής επιτροπής των δύο αυτών μεγάλων οργανώσεων.
Προσωπικά, από το 1988 εκλέγομαι στα τακτικά γενικά συμβούλια μας για να εκτελέσω χρέη Γενικού Προέδρου της Türk-Sen. Η βασική αρχή μας, σύμφωνα με το καταστατικό μας, είναι να βελτιώσουμε τις οικονομικές, δημοκρατικές, κοινωνικές, μορφωτικές και επαγγελματικές συνθήκες των Τουρκοκυπρίων εργατών με θεμιτούς τρόπους και να προστατεύσουμε τα κοινωνικά, οικονομικά, επαγγελματικά και κάθε είδους κεκτημένα δικαιώματα των εργαζομένων. Ο απώτερος στόχος μας είναι η επίτευξη ισορροπημένων συνθηκών επαγγελματικής διαβίωσης, η προστασία των δικαιωμάτων του εργαζόμενου Τουρκοκυπριακού Λαού και η εξασφάλιση ενός καλύτερου μέλλοντος για την κοινωνία μας.
Κατά τη γνώμη σας, ποιες αντικειμενικές συνθήκες οδήγησαν στην ίδρυση της πλατφόρμας «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας»;
Η ίδρυση της εν λόγω πλατφόρμας συνέπεσε με την κορύφωση των οικονομικών προβλημάτων μας, με την επιβολή ορισμένων μέτρων - στα πλαίσια του οικονομικού αναπτυξιακού πακέτου της Άγκυρας – που οδηγούσαν τους Τουρκοκυπρίους σε αδιέξοδο, με την ανεργία στον ιδιωτικό τομέα και τη δημιουργία ενός κλίματος που ευνοούσε τη μετανάστευση, την παρεμβατικότητα στην ελευθερία του τύπου και με την επίθεση στους εργαζόμενους στην εφημερίδα «Avrupa» και την σύλληψη των αρθρογράφων της.
Εν ολίγοις, με την αύξηση της καταπίεσης, με την υπονόμευση των συνθηκών εργασίας μέσω της αναστολής των συλλογικών συμβάσεων, και την επιμονή των αρμοδίων να θεωρούν το status quo ως λύση του Κυπριακού, ιδρύθηκε η εν λόγω πλατφόρμα με σκοπό να ασκήσει πίεση προς την κατεύθυνση της εξεύρεσης λύσεως στα αδιέξοδα της χώρας μας.
Εσείς γιατί λάβατε μέρος σ' αυτή την πλατφόρμα;
Το κίνητρο για να λάβουμε μέρος σ' αυτή την πλατφόρμα ήταν η προβολή των αιτημάτων των εργαζομένων και, εν γένει, του Τουρκοκυπριακού λαού. Ενταχθήκαμε επίσης στο κίνημα με σκοπό να αγωνισθούμε ενάντια στον αφανισμό μας διεκδικώντας την Τουρκοκυπριακή μας ταυτότητα και τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές μας αξίες. Αυτή είναι η βασική μας αποστολή.
Μπορείτε να αξιολογήσετε τις μέχρι σήμερα δραστηριότητες της πλατφόρμας από πολιτική σκοπιά;
Η πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» δεν ήταν δυνατόν να μην αναλάβει δράση ενάντια στα λάθη που έκαναν έως σήμερα οι αρμόδιοι, ενάντια στην άρση των κεκτημένων οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων με τα πακέτα εξαναγκασμού και ιδιαίτερα ενάντια στον αφανισμό της Τουρκοκυπριακής ταυτότητας και της λαϊκής βούλησης. Η κακή κατάσταση στην

οποία είχε περιέλθει ο Τουρκοκυπριακός λαός εξαιτίας των πολιτικών αδιεξόδων ήταν γνωστό ότι θα επιδεινωνόταν . Η αντίσταση που προέβαλε η εν λόγω πλατφόρμα βρήκε στήριγμα στο λαό, ο οποίος ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα για δραστηριοποίηση. Το σθένος που δίνει το δίκιο συνένωσε τον λαό, με αποτέλεσμα στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιουλίου 2000 να συμμετάσχουν περίπου 20.000 άτομα Το γεγονός αυτό, που δεν προβλήθηκε από τον Τουρκικό τύπο, αποτελούσε στην ουσία μια εξέγερση. Μια εξέγερση του Τουρκικού λαού ενάντια στην αδικία, μια πρωτοφανή εκδήλωση της λαχτάρας για ειρήνη και ευημερία. Οι Τουρκοκύπριοι έχουν συνειδητοποιήσει ότι όλα τα αδιέξοδα που αντιμετωπίζουν πηγάζουν από το πολιτικό χάος.

Η φυσικό - πολιτική διάσταση αυτών των δραστηριοτήτων ξεπερνάει εκείνη των υπαρχόντων πολιτικών κομμάτων;

Μάλιστα, η φυσική και πολιτική διάσταση της πλατφόρμας «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» ξεπέρασε τα πολιτικά κόμματα. Το μήνυμα που έδωσε ο λαός ήταν σαφές: επιθυμεί μια συλλογική αντίσταση, στηριζόμενη στην συνεργασία και τη συνένωση δυνάμεων μεταξύ των κομμάτων της αντιπολίτευσης και των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Καθώς οι ενθουσιώδεις δραστηριότητες που άρχισαν στην πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» ατόνησαν με τον καιρό, μειώθηκε σταδιακά και η επιρροή τους. Δυστυχώς, τόσο με εσωτερικές, όσο και με εξωτερικές παρεμβάσεις η δυνατή φωνή της πλατφόρμας χαμήλωσε και η συλλογική αντίσταση δεν είχε μεγάλη διάρκεια. Στο εσωτερικό οι οργανώσεις που πρόσκεινται στο CTP(Δημοκρατικό Τουρκικό Κόμμα), επειδή αποτελούσαν πλειοψηφία, επέβαλαν την άμβλυνση των δραστηριοτήτων χάριν των πολιτικών συμφερόντων του κόμματος . Με εξωτερικές παρεμβάσεις, συνεχίζονται ασταμάτητα οι απειλές και οι προσπάθειες εκφοβισμού με σκοπό την αντικατάσταση των προέδρων ορισμένων συνδικάτων.

Ποιες είναι οι εισηγήσεις σας σχετικά με το μέλλον της πλατφόρμας ;

Σύμφωνα με τις τελευταίες εξελίξεις, η πρώτη μου εισήγηση σχετικά με την πλατφόρμα είναι η αναδιάρθρωση της. Ειδικά το CTP και το TKP (Κόμμα Κοινοτικής Απελευθέρωσης) αποχωρώντας από το κοινοβουλευτικό παιγνίδι πιστεύω ότι θα προσχωρήσουν στην κοινωνική αντίπραξη και με τη διεύρυνση, η φωνή της πλατφόρμας θα γίνει ακόμα πιο δυνατή από πριν. Στην αντίθετη περίπτωση, η επιρροή της πλατφόρμας θα εξασθενήσει και η φωνή της θα παραμείνει αδύναμη. Η δεύτερη πρόταση μου αφορά στη δημιουργία νέων σχημάτων που να μπορούν να ανταποκριθούν στις προσδοκίες του λαού. Δεν αρμόζει να αποδεχτούμε όλα τα αδιέξοδα με σταυρωμένα χέρια. Το τελευταίο που έχω να πω είναι ότι: Οι Κύπριοι, αριστεροί και δεξιοί, αν πουν «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» η θέληση μας θα βγει στην επιφάνεια, θα γίνουμε πιο δυνατοί και θα σωθούμε από τον αφανισμό.

Ακόμα έχουμε αυτή την ευκαιρία. Αρκεί όσοι επιθυμούν την κοινωνική ανεξαρτησία να εφαρμόσουν το «η ισχύς εν τη ενώσει».

Ενάντια στην καταπίεση και στην καταστολή

Hasannur Kurtel
Γενικός Γραμματέας της KTAMS

Η οργάνωση KTAMS (Συνδικάτο Τουρκοκυπρίων Δημοσίων Υπαλλήλων) ιδρύθηκε το 1956. Πρόκειται για ένα συνδικάτο οργανωμένο στα πλαίσια των K_T (Δημόσια Συμβουλευτικά Ιδρύματα) του οποίου οι δραστηριότητες κυμαίνονται σ' αυτό το χώρο. Το KTAMS υποστηρίζει ότι η ανεξαρτησία των εργαζομένων στο οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε ένα σοσιαλιστικό σύστημα και πιστεύει ότι η μάχη που δίνεται προς την κατεύθυνση των οικονομικών και δημοκρατικών δικαιωμάτων των εργαζομένων χρειάζεται να είναι εναρμονισμένη με τον πολιτικό αγώνα. Προσωπικά, από τον Αύγουστο του 1999 εκτελώ χρέη Γενικού Γραμματέα του Συνδικάτου μας.

Το οικονομικό πακέτο που μας επέβαλε η Άγκυρα, που είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά οικονομική κρίση που μας μαστίζει και την άρση όλων των μέχρι σήμερα κεκτημένων δικαιωμάτων των εργαζομένων, η αποσιώπηση της αυξανόμενης φωνής διαμαρτυρίας, οι απειλές που δέχθηκαν οι συμπολίτες μας, η φυλάκιση μιας μερίδας δημοσιογράφων με την ψευδή κατηγορία της κατασκοπίας, οδήγησαν στην ανάγκη της συσπείρωσης 41 μη κυβερνητικών οργανώσεων στην πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας». Στην πραγματικότητα, οι αιτίες που μας συσπείρωσαν προϋπήρχαν ήδη. Δεν υπήρχε δημοκρατία, το δικαίωμα αυτοδιάθεσης αφαιρέθηκε από τα χέρια του Τουρκοκυπριακού λαού, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να αυτοκυβερνηθεί, το αδιέξοδο στο Κυπριακό διαιωνιζόταν και τα οικονομικά και πολιτικά προβλήματα που πηγάζουν από αυτό το αδιέξοδο μας επηρέαζαν αρνητικά. Όσοι σκέφτονταν διαφορετικά, όσοι είχαν δημοκρατικές, φιλειρηνικές απόψεις, όσοι αγαπούσαν τον τόπο αντιμετώπιζαν καταπίεση και απειλές. Όμως, η περαιτέρω όξυνση όλων αυτών των προβλημάτων και η συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι καμία οργάνωση από μόνη της δεν θα τα έβγαζε πέρα, έγινε αιτία να εισχωρήσουμε στην εν λόγω πλατφόρμα. Μας ήταν αδιανόητο η KTAMS να μείνει αδιάφορη στα προβλήματα του τόπου και το θεωρήσαμε καθήκον μας να συμμετάσχουμε.

Στις δραστηριότητες που πραγματοποίησε μέχρι σήμερα η πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» τα πολιτικά αιτήματα υπερίσχυαν των οικονομικών. Στο προσκήνιο των δραστηριοτήτων ήταν τα αιτήματα για εκδημοκρατικοποίηση του τόπου, για αυτοδιάθεση, για επίλυση του Κυπριακού και για συνεπακόλουθη ένταξη στην Ε.Ε. Οι δραστηριότητες αυτές αποτέλεσαν τα πιο μεγαλοπρεπή γεγονότα στην ιστορία του τόπου και βρήκαν μεγάλη ανταπόκριση από μεγάλη μερίδα του λαού.

Η φυσική και πολιτική διάσταση των δραστηριοτήτων της πλατφόρμας «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» ξεπέρασε εκείνη των υπαρχόντων πολιτικών κομμάτων και αποτέλεσε πηγή ελπίδας για όσους αγαπούν τη δημοκρατία, την ειρήνη και τον τόπο μας.

Η πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» με τα λόγια και τα έργα της έδωσε ελπίδα στον τόπο. Οι αντικειμενικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα μας επιβάλλουν τη συνέχιση του συσπειρωμένου αγώνα της πλατφόρμας. Έτσι, η εν λόγω πλατφόρμα μέχρι να επέλθει στον τόπο δημοκρατία, ειρήνη, πολιτική λύση και ένταξη στην Ε.Ε. πρέπει να συνεχίσει τον αγώνα της και θα τον συνεχίσει πυκνώνοντας και διευρύνοντας τις δραστηριότητες της.

Αγώνα για λύση και ένταξη

ΟΧΙ στο πακέτο του Ολέθρου

Αλή Γκουλλέ
Γ. Γ.της DEV

Γνωρίστε μας εν συντομία την ομοσπονδία σας:

Η ομοσπονδία μας, DEV, ιδρύθηκε το 1976. Ήταν απόρροια της συνεργασίας μεταξύ των συνδικάτων Επαναστατική Genel και Yol (τώρα ΕΜΕΚ) σε ένα ανώτερο επίπεδο. Αργότερα, ο αριθμός των συνδικάτων που συμμετέχουν στη ομοσπονδία, αυξήθηκε σε 4, με την προσχώρηση των YÖN-SEN και Petrol.

Η ομοσπονδία μας, που αναδύθηκε το 1976 μέσα τα σπλάχνα των εργαζομένων ως μια εναλλακτική πρόταση στις ασθενικές συνδικαλιστικές αντιλήψεις, από τη μέρα που ιδρύθηκε δεν έπαψε να είναι μια από τις πρωτοποριακές οργανώσεις του προοδευτικού συνδικαλιστικού κινήματος.

Κάποια από τα συνδικάτα που συμμετέχουν στη ομοσπονδία είναι οργανωμένα σε επίπεδο εργασιακών σχέσεων και κάποια σε διαφορετικούς κλάδους εργασίας.. Π.χ. η Επαναστατική Genel είναι οργανωμένη στους δήμους, στις τράπεζες, στον τύπο και τη τσιμεντοβιομηχανία.

Οι βασικές αρχές της ομοσπονδίας μας είναι οι παρακάτω:

α) Η ομοσπονδία ενστερνίζεται τις αντιλήψεις για ένα πλουραλιστικό σύστημα το οποίο να στηρίζεται στα ατομικά δικαιώματα και τις ελευθερίες, στην ανωτερότητα του δικαίου και σε κοσμικές και δημοκρατικές αρχές.

β) Με βάση τις αρχές αυτές, η ομοσπονδία πιστεύει ότι οι εργαζόμενοι, για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν τα οικονομικά και δημοκρατικά τους δικαιώματα, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, θα πρέπει να είναι οργανωμένοι.

γ) Μεταξύ των βασικών καθηκόντων της ομοσπονδίας, είναι το έντονο ενδιαφέρον για την άνοδο του επιπέδου ζωής των εργαζομένων, με δεδομένη τη συνεχή πρόοδο και τις καινοτομίες που παρατηρούνται στους τομείς της τεχνολογίας, της επιστήμης και της οικονομίας.

δ) Η ομοσπονδία θεωρεί καθήκον της να ενημερώνει τα μέλη της και τους εργαζομένους για τις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα στη χώρα μας ή στον κόσμο και που ενδιαφέρουν άμεσα τους εργαζομένους και το συνδικαλιστικό κίνημα. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, θεωρεί ότι ανάμεσα στα καθήκοντα της είναι η χρήση όλων των έντυπων μέσων, όπως εφημερίδων, μπροσούρων, περιοδικών κ.λπ., η διοργάνωση σεμιναρίων και διασκέψεων, στο βαθμό που το επιτρέπει η νομοθεσία, ή ακόμα να είναι ιδιοκτήτης ή συνιδιοκτήτης ηλεκτρονικών ΜΜΕ, μετά από σχετική έγκριση.

ε) Η ομοσπονδία υποστηρίζει ότι η ανεργία μπορεί να καταπολεμηθεί μέσω της χρήσης της σύγχρονης τεχνολογίας και των απαραίτητων επενδύσεων. Πιστεύει δε ότι η δημιουργία προσοντούχων στε-

λεχών, που έχει ανάγκη η χώρα, μπορεί να επιτευχθεί με την αναδιοργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος, την ανάπτυξη των επαγγελματικών τεχνικών σχολών και της κατάλληλης παιδείας.

στ) Η ομοσπονδία είναι υπέρ της ειρήνης στην πατρίδα μας και στο εξωτερικό και πιστεύει ότι όλα προβλήματα μπορούν να λυθούν ειρηνικά μέσω του διαλόγου. Υπ' αυτή την έννοια, υποστηρίζει ότι τα προβλήματα ανάμεσα στις δυο κοινότητες της Κύπρου μπορούν να επιλυθούν με ειρηνικές διαδικασίες. Η ομοσπονδία πιστεύει ακόμα ότι η επίτευξη μιας πολιτικής λύσης στο Κυπριακό θα προσκομίσει σημαντικά οφέλη για τις δυο κοινότητες και θα εξυπηρετήσει την ειρήνη στην περιοχή και τον κόσμο. Για την επίτευξη μιας πολιτικής λύσης, υποστηρίζει και αποδέχεται ως μια σωστή και υγιή βάση τις συμφωνίες κορυφής του 1977-1979.

Το Νοέμβριο του 1999, στην έβδομη Τακτική Γενική Συνέλευση, εκλέχτηκα Γενικός Γραμματέας της Ομοσπονδίας, θέση την οποία διατηρώ μέχρι σήμερα.

Αντικειμενικά δεδομένα που επέβαλαν τη συγκρότηση του ΚΑΔΚ:

Οι οικονομικές και πολιτικές συνθήκες στη χώρα μας χειροτερεύουν μέρα με τη μέρα, κάτι που αναγκάζει σε κοινή δράση όλους τους πατριώτες και τους προοδευτικούς ανθρώπους. Οι λόγοι που επέβαλαν την συγκρότηση του κινήματος Αυτή η Χώρα είναι δική μας είναι οι παρακάτω:

α) Τα οικονομικά πακέτα τα οποία επιβλήθηκαν και τα οποία ετοιμάστηκαν χωρίς να ληφθεί υπόψη η άποψη των Τουρκοκυπρίων. Τα πακέτα αυτά έχουν μια πολιτική διάσταση και απειλούν την ύπαρξη καθαυτή της Τουρκοκυπριακής κοινότητας.

β) Οι κυρίαρχες δυνάμεις, για να επιβληθούν και να θέσουν σε εφαρμογή αυτά που θέλουν, ασκούν πιέσεις σε πατριώτες, με αντιδημοκρατικές και συνωμοτικές μεθόδους.

γ) Ο ειρηνικός αγώνας που πρέπει να δοθεί ενάντια στην πολιτική στασιμότητας που συνεχίζεται στο Κυπριακό τα τελευταία 27 χρόνια.

Οι λόγοι για τους οποίους συμμετέχετε στο ΚΑΧΔ:

Υπάρχουν σημαντικοί λόγοι για τους οποίους ιδρύθηκε το ΚΑΧΔ και για τους οποίους συμμετέχει η Ομοσπονδία μας σ' αυτό. Η DEV-__ συνέβαλε ενεργά στη συγκρότηση αυτού του κινήματος και στον καθορισμό των αρχών που το διέπουν, οι οποίες βρίσκονται σε σύμπνοια με τις αρχές της DEV-__.

Η καμπάνια για τη συλλογή υπογραφών, υπό τον τίτλο 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', κατάφερε να συγκεντρώσει γύρω στις 20 χιλιάδες υπογραφές. Τα κοινά αιτήματα που τέθηκαν κατά τη διάρκεια της αυτής της καμπάνιας συνιστούν τις θεμελιώδεις αρχές και τη βασική κατεύθυνση του κινήματος.

Τα εν λόγω κοινά αιτήματα είναι τα ακόλουθα:

- Αυτή η χώρα είναι δική μας
- Θα πρέπει να κυβερνήσουμε τους εαυτούς μας
- Όχι στον εξαναγκασμό και στις έξωθεν παρεμβάσεις
- Όχι στο οικονομικό πακέτο του ολέθρου
- Να καταργηθεί το προσωρινό άρθρο 10 του συντάγματος
- Ναι στην κοινωνία των πολιτών
- Να τεθεί η αστυνομία υπό τον έλεγχο του Υπουργείου Εσωτερικών
- Να επανορθωθεί η αδικία που έγινε μετά την κατάρρευση των τραπεζών
- Να σχεδιάζουμε εμείς την οικονομία μας, εμείς να τη διαμορφώνουμε εμείς να διοικούμε
- Να συνεχιστούν χωρίς προϋποθέσεις οι συνομιλίες για το Κυπριακό
- Να εξευρεθεί μια μόνιμη λύση στο Κυπριακό και να ξεκινήσει η διαδικασία των διαπραγματεύσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση
- Η ευτυχία μας είναι η ειρήνη και η δημοκρατία

Πως αξιολογείτε πολιτικά τη μέχρι τώρα δραστηριότητα του ΚΑΧΔ;

Οι ενέργειες του ΚΑΧΔ, οι οποίες απευθύνονταν προς τους κυβερνώντες πολιτικούς, έπαιξαν ένα σημαντικό ρόλο στη δημιουργία μιας κοινωνικής αντιπολίτευσης, η οποία στηρίζεται σε μια πλατιά βάση και έχει τη δική της εσωτερική δυναμική. Από τότε που άρχισαν οι δραστηριότητες του κινήματος, παρατηρούμε ότι οι άνθρωποί μας έχουν περισσότερη πίστη στις ελπίδες τους. Οι ελπίδες που κατάφερε να δημιουργήσει το κίνημα οφείλονται στις παρακάτω ενέργειες που έχει οργανώσει και που είναι ποσοτικά και ποιοτικά οι μεγαλύτερες που έγιναν μέχρι σήμερα στην Κύπρο:

- Η συγκέντρωση της 18ης Ιουλίου 2000 'Αυτή η χώρα είναι δική μας', στην οποία συμμετείχαν περίπου 15-17 χιλιάδες άτομα. Η Τουρκοκυπριακή κοινότητα διακήρυξε την επιθυμία της για ειρήνη και είπε 'όχι' στις έξωθεν παρεμβάσεις και στις συνωμοσίες.
- Με την διοργάνωση της καμπάνιας για τη συλλογή υπογραφών, έκανε αισθητή την παρουσία της στους διεθνείς οργανισμούς και την κοινή γνώμη.
- Ο κοινός εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Ειρήνης, την 1η Σεπτεμβρίου
- Ο κοινός εορτασμός της Εργατικής Πρωτομαγιάς
- Η πορεία από την Αμμόχωστο στη Λευκωσία ενάντια στο Πακέτο του Ολέθρου
- Η πενθήμερη γενική απεργία ενάντια στο Πακέτο του Ολέθρου και η μαζική συγκέντρωση που ακολούθησε
- Οι διάφορες περιφερειακές ή παγκύπριες δραστηριότητες που οργανώθηκαν, αναλόγως των περιστάσεων

Η φυσική-πολιτική διάσταση των κινητοποιήσεων:

Οι ενέργειες, στις οποίες προβαίνει το ΚΑΧΔ, γίνονται η αιτία για να αναδειχθούν μερικές φορές τα πολιτικά κόμματα της πλατφόρμας (Ρεπουμπλικανικό Τουρκικό Κόμμα και Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας), και μερικές φορές τα συνδικάτα και οι υπόλοιπες πολιτικές οργανώσεις. Όλες οι οργανώσεις που συμμετέχουν στο κίνημα δεν υστέρησαν σε συμμετοχή στις μέχρι τώρα κινητοποιήσεις, ανάλογα με τη δύναμη τους και τη σημασία του κάθε γεγονότος.

Προτάσεις για το μέλλον του κινήματος:

Στη συγκρότηση του ΚΑΧΔ αντέδρασαν οι κυρίαρχες δυνάμεις οι οποίες ενέτειναν τις προσπάθειές τους, για υλοποίηση των στόχων τους, δημιουργώντας μάλιστα μια φασίζουσα οργάνωση, όπως το Εθνικό Λαϊκό Κίνημα (UHH). Και αυτό καταδεικνύει ότι οι αρχές τις οποίες υπερασπίζεται το ΚΑΧΔ εκλαμβάνονται ως μια σημαντική απειλή από τους κυβερνώντες. Γι' αυτό, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η οργανωτική δομή του ΚΑΧΔ και να ενταθεί ο αγώνας μας.

Η πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας»:

Η ίδρυση, οι δραστηριότητες και οι προοπτικές της

Rasih Keskiner

Η ίδρυση της πλατφόρμας «Αυτή η χώρα είναι Δική μας» ήταν αναγκαία για να μπορέσει ο Τουρκοκυπριακός λαός να σωθεί από την καταστροφική πορεία, στην οποία οδηγείτο λόγω της πολύπλευρης καταπίεσης που υφίστατο εκ μέρους της στρατιωτικό – πολιτικής κυβέρνησης της Άγκυρας.

Ο αγώνας προς αυτή την κατεύθυνση ξεκίνησε εδώ και χρόνια με την ίδρυση του Κινήματος Πατριωτικής Ενότητας με το σύνθημα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας, Όχι στην Κατευθυνόμενη Διοίκηση». Το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας επανειλημμένα δήλωνε, ότι μόνο με τον κοινό αγώνα όλων αυτών που αγαπούν τον τόπο μπορεί ο Τουρκοκυπριακός λαός να σωθεί από την πολύπλευρη αυτή καταπίεση, που αποσκοπεί στον αφανισμό του και αυτή την πεποίθηση την απέδειξε με έμπρακτα παραδείγματα. Αδιαφορώντας για την εκλογική του επιτυχία, τάχθηκε ενάντια στο κυβερνών καθεστώς και επεδίωξε την δημιουργία κοινωνικής αντιπολίτευσης και τη μαζικοποίηση του αγώνα.

Σ' αυτό το πλαίσιο, τέθηκε ως κύριος πολιτικός στόχος η συνέχιση του αγώνα για διάσωση της ύπαρξης του λαού, που σύρεται στον αφανισμό καθώς και για επανένωση του νησιού - μέσω μιας ομοσπονδιακής λύσης που θα ανοίξει το δρόμο στην ειρήνη και τη δημοκρατία – και για ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας αντί να υποστηρίξει τη σαθρή πολιτική εικόνα που προβάλλεται, υποστήριξε πάντοτε με σταθερότητα, ότι αυτό που προέχει είναι ο αγώνας για οργάνωση του κοινωνικού ξεσηκωμού. Εξάλλου, στα πλαίσια του αγώνα της πλατφόρμας συμπεριελήφθη η παραπομπή των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο, στο χώρο της Διεθνούς Αλληλεγγύης. Η πλατφόρμα «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» με τις πολιτικές δραστηριότητες που ανέλαβε από την ίδρυση της, αναπτέρωσε τις ελπίδες του λαού εξασφαλίζοντας την υποστήριξη του. Οι πολυπληθείς διαδηλώσεις που διοργάνωσε αποτέλεσαν μια πρόκληση ενάντια στο καθεστώς. Βροντοφώναξε στους ιθύνοντες του Τουρκικού Κράτους που θέλουν να μας αφανίσουν και στους ντόπιους υποστηρικτές τους: «Υπάρχουμε και θα αγωνιστούμε εναντίον σας».

Παράλληλα, πέρα από τις συναντήσεις και τις υπόλοιπες πολιτικές δραστηριότητες ενάντια στο καθεστώς, απαίτησε από τις ανύπαρκτες κυβερνήσεις μια λύση για τα οικονομικά πακέτα που επιβάλλονται εδώ και χρόνια. Ορισμένες οργανώσεις που συμμετέχουν στην πλατφόρμα, μη έχοντας αντλήσει διδάγματα από το παρελθόν, έκαναν δηλώσεις του τύπου: «Αν ήμασταν εμείς Κυβέρνηση θα λύναμε το πρόβλημα» και έδωσαν υποσχέσεις που ούτε ο λαός δεν πίστεψε. Με τη στάση τους, αντί να δώσουν προτεραιότητα στα διακυβευόμενα συμφέροντα του λαού, έθεσαν στο προσκήνιο τα δικά τους συμφέροντα. Παρ' όλες τις σημαντικές εξελίξεις που συμβαίνουν στη χώρα μας και στον κόσμο περιήλθαν σε μια παθητική στάση. Το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας δεν συμφωνεί με την αντίληψη «ο, τι είναι να γίνει, ας γίνει». Τώρα, περισσότερο από ποτέ, είναι αναγκαίες η ενότητα και η κοινή πάλη όσων αγαπούν τον τόπο.

Ως εκ τούτου, το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας θα συνεχίσει να αγωνίζεται για την επίτευξη των πολιτικών στόχων της πλατφόρμας. Επίσης θα ασκήσει πίεση για κοινό αγώνα, ενάντια στις επεμβάσεις της Τουρκικής κυβέρνησης και υπέρ της διασφάλισης της ύπαρξης του Τουρκοκυπριακού λαού, μέσω μιας ομοσπονδιακής λύσης και της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στην αντίθετη περίπτωση, θα συνεχίσει να κάνει το καθήκον του προς αυτή την κατεύθυνση μαζί με τις υπόλοιπες οργανώσεις που μπορούν να ακολουθήσουν. Εάν, παρ' όλες τις προσπάθειες, ο κοινός αγώνας διακοπεί -πράγμα που απευχόμαστε – το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας θα συνεχίσει μόνο του τον αγώνα στα πλαίσια των αρχών που εδώ και χρόνια υποστηρίζει, δηλαδή, την επανένωση της νήσου μέσω μιας ομοσπονδιακής λύσης και την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε πείσμα όσων στέκονται εμπόδιο σ' αυτό τον αγώνα, δηλαδή του φασισμού, του ιμπεριαλισμού και κυρίως των στρατιωτικό –πολιτικών ιθυνόντων της Τουρκίας και των ντόπιων υποστηρικτών τους, ο αγώνας θα θεριέψει.

Μετάφραση από τα Τουρκικά στα Ελληνικά: Ευαγγελία Τσούρου, Düriye Gökçeba.

Η πλατφόρμα "Αυτή η χώρα είναι δική μας" που αποτελειται από 41 οργανώσεις αποτελει εχέγγυο για το λαό μας

Mehmet Ali Talat
Γενικός Πρόεδρος του Δημοκρατικού Τουρκικού Κόμματος (CTP)

Η συνένωση δυνάμεων και η αλληλεγγύη αποτελούν τις θεμελιώδεις αρχές κάθε προοδευτικής οργάνωσης. Αυτές οι αρχές δεν λείπουν από το καταστατικό και το πρόγραμμα του κόμματος μας. Το Δημοκρατικό Τουρκικό Κόμμα (CTP) δίνει μεγάλη σημασία στη συνεργασία με άλλες προοδευτικές οργανώσεις στον οικονομικό, δημοκρατικό και πολιτικό αγώνα.

Τα τελευταία χρόνια βιώνουμε μια σοβαρή όξυνση των αντιδημοκρατικών μέτρων και των οικονομικών προβλημάτων. Παράλληλα, λόγω των εξωτερικών επεμβάσεων, αντιμετωπίζουμε την απειλή της πλήρους άρσης της λαϊκής βούλησης.

Όλες αυτές οι εξελίξεις ενίσχυσαν την άποψη ότι «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας» στη συνείδηση των προοδευτικών οργανώσεων του τόπου μας.

Λόγω της ανικανότητας της κυβέρνησης συνασπισμού, μεταξύ του (UBP) Κόμματος Εθνικής Ενότητας και του Κόμματος Κοινοτικής Απελευθέρωσης (ΤΚΡ), να αντιμετωπίσει τα προβλήματα του τόπου μας, ο επεμβατισμός της Τουρκικής κυβέρνησης έφθασε σε ακραία σημεία. Ο κυβερνητικός συνασπισμός UBP –ΤΚΡ – που ανήλθε στην εξουσία στις αρχές του 2.000, ανήμπορος να αντιμετωπίσει το οικονομικό μπλοκάρισμα και τη χρεοκοπία του δημοσιονομικού τομέα, προκειμένου να κρατηθεί στην εξουσία με κονδύλια που θα της εξασφάλιζε η Άγκυρα, δέχθηκε ένα κατα-λυτικό πακέτο και έφερε την εφαρμογή του στην ημερησία διάταξη.

Για αντιπερισπασμό σ' αυτές τις σοβαρές εξελίξεις, ιδρύθηκε η πλατφόρμα «Αυτή η χώρα είναι Δική μας», αποτελούμενη από 41 προοδευτικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως πολιτικά κόμματα - μεταξύ των οποίων και το Δημοκρατικό Τουρκικό Κόμμα -, διάφορα συνδικάτα και σύνδεσμοι.

Οι μαζικές δραστηριότητες που έγιναν υπό την αιγίδα της πλατφόρμας «Αυτή η Χώρα είναι Δική μας»- αρχίζοντας από διαγγέλματα, πορείες, συναντήσεις και φθάνοντας μέχρι τη γενική απεργία - είχαν μεγάλη επιτυχία και παρεμπόδισαν σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή του πακέτου του πατεντάρισε η Άγκυρα. Ο κυβερνητικός συνασπισμός, ανίκανος, εν όψει αυτής της αντίστασης, να εφαρμόσει το εν λόγω πακέτο, συντρίφθηκε μαζί με τον επεμβατισμό της Άγκυρας. Αυτή η επιτυχία δυνάμωσε την συλλογική συνείδηση και την αγωνιστικότητα των 41 οργανώσεων. Η οργανωμένη πάλη των 41 οργανώσεων ενάντια στην καταπίεση μεγάλου τμήματος του λαού που ασκεί ο σημερινός συνασπισμός του Κόμματος Εθνικής Ενότητας (UBP) και του Δημοκρατικού Κόμματος (DP) στα πλαίσια του ενδοτισμού και της αποδοχής του εξωτερικού επεμβατισμού, αποτελεί μια σημαντική εγγύηση για το λαό μας.

• Λύση
• Οικονομική ανόρθωση
• Δημοκρατία

Οι ανάγκες και οι προσδοκίες του λαού μας εναποθέτουν στις 41 οργανώσεις το βάρος μιας σοβαρής ευθύνης. Ως εκ τούτου, οι εν λόγω οργανώσεις οφείλουν να συνεχίσουν το έργο τους με την ίδια ευσυνειδησία και υπευθυνότητα που επέδειξαν μέχρι σήμερα.

Στο εγγύς μέλλον αναμένουμε ένταση των οικονομικών προβλημάτων αλλά και σοβαρές εξελίξεις στο Κυπριακό. Σ' αυτή την κρίσιμη περίοδο, η παράλληλη επιδίωξη της ειρήνης, μέσω μιας ομοσπονδιακής λύσης σε ορθολογική βάση, θα είναι για τον Τουρκοκυπριακό λαό εξίσου σημαντική με τον αγώνα για οικονομική ανόρθωση και δημοκρατία.

Στις μέρες μας παράλληλα με το βάρος των οικονομικών προβλημάτων αντιμετωπίζουμε και την απειλή της προσάρτησης.

Πιστεύω ότι οι 41 οργανώσεις με δημοκρατικούς αγώνες θα φέρουν σε πέρας το καθήκον που τους έχει αναθέσει ο λαός μας, δηλαδή την επίτευξη της ειρήνης και της ευδαιμονίας στον τόπο.

Κύπρος: Μια ξένη γλώσσα που τη μιλώ τόσο καλά όσο και τη μητρική μου

Το ότι δεν ήμουν Κύπρια το κατάλαβα στη δεύτερη τάξη του Δημοτικού

Η οικογένειά μου ήρθε για πρώτα φορά στην Κύπρο στα τέλη του 1974, για να δει τον τάφο του πατέρα μου. Όταν επιστρέψαμε στην Τουρκία, η γιαγιά μου, που είχε χάσει τον πιο αγαπημένο της γιο, είχε παραισθήσεις όταν ήταν ξύπνια και άρχισε να βλέπει εφιάλτες στον ύπνο της. Κι έβλεπε πάντα το ίδιο πράγμα: τον γιο της μέσα στα αίματα να της λέει «μάνα, γιατί έφυγες και μ' άφησες εδώ;». Η 75χρονη γιαγιά μάζεψε ό,τι είχε και δεν είχε και είπε: «Θα πάω δίπλα στο γιο μου». Η μητέρα μου κράτησε το λόγο που είχε δώσει στον άντρα της που έφευγε για τον πόλεμο. Του είχε υποσχεθεί ότι δεν θα άφηνε ποτέ μόνη τη γιαγιά μου, αν πέθαινε.

Έτσι, οι δυο γυναίκες (κι εγώ), εγκαταστάθηκαν σ' ένα νησί, για το οποίο μέχρι εκείνη τη μέρα ήξεραν πολύ λίγα, που δεν είχε χώρο στη ζωή τους, η μια ακολουθώντας το γιο της κι άλλη το νεκρό της άντρα.

Νομίζω ...

Η ιστορία μου αποτελείται από πράγματα που άκουγα συνεχώς αποσπασματικά. Όταν ήμουν μικρή, η μητέρα μου κι η γιαγιά μου ήταν πολύ πρόθυμες να μου μιλήσουν για τον πατέρα μου. Όταν όμως θιγόταν αυτό το ζήτημα, συγχύζονταν τόσο πολύ που έκλεινα αμέσως τη συζήτηση, για να μην πονούν περισσότερο. Αυτή η συμπεριφορά έγινε πλέον για μένα αντανακλαστικό. Λόγω του σεβασμού που έδειχνα για τη ζωή αυτών των δυο γυναικών, στερήθηκα αυτή τη σημαντική περίοδο.

Το ότι δεν ήμουν Κύπρια το κατάλαβα στη δεύτερη τάξη του Δημοτικού, όταν ένα

Για μένα, τα δυσκολότερα σημεία αυτού του κειμένου, ήταν το πού θα χρησιμοποιήσω τον όρο Τούρκος, πού Τουρκιελής, πού Κύπριος, πού Τουρκοκύπριος.

παιδί, με το οποίο μάλωσα, με αποκάλεσε «βρομο–μαυρογένισσα».* Κλαίγοντας έτρεξα στο δάσκαλο και παραπονέθηκα. Όμως, όταν ο δάσκαλος τού έκανε μια απλή παρατήρηση, εγώ σκέφτηκα «φυσικά, κι αυτός είναι Κύπριος και παίρνει το μέρος του». Όμως εγώ περίμενα από το δάσκαλο με μια γροθιά να ρίξει κάτω το παιδί και να σπάσει το κεφάλι του, κτυπώντάς το στις πέτρες. Άρχισα πλέον να παρατηρώ κάποια πράγματα στα οποία μέχρι εκείνη τη μέρα δεν έδινα σημασία. Και λόγω της καταγωγής μου, δεν είχα να διηγηθώ ιστορίες στους φίλους μου από τη Λεμεσό ή την Πάφο πριν το 1974. Εξάλλου, οι κύριοι δάσκαλοι όταν μιλούσαν με μένα, δεν μιλούσαν όπως με τα άλλα τα παιδιά. Άλλαζαν την προφορά τους και μου μιλούσαν καθαρά τουρκικά. (Νομίζω πως αυτό δεν είναι κάτι που είναι στο χέρι των Τουρκοκυπρίων. Διότι, πολλοί Τουρκοκύπριοι, με τους οποίους δεν έχω οικειότητα, όταν μιλούν μαζί μου αλλάζουν την προφορά τους. Εγώ μπορούσα να μπω στη λέσχη αξιωματικών αλλά οι Κύπριοι στενοί μου φίλοι δεν μπορούσαν ... Στο δημοτικό είχα μια τέτοια διπλή ζωή: στο σχολείο, με τους φίλους μου, μιλούσα κυπριακά** και στο σπίτι τουρκικά. (Η μητέρα μου, που έχει λόξα με τη στάνταρ προφορά των τουρκικών της Κωνσταντινούπολης, όταν με συνελάμβανε να μιλώ κυπριακά άρχιζε να λέει την ίδια στερεότυπη πρόταση: «Παιδί μου, αντί να τους μιλάς σωστά, όπως σου έμαθα, μιλάς σαν κι αυτούς ...». Παρόλο που έζησε δεκαοκτώ χρόνια στην Κύπρο και έκανε πολλούς Κύπριους φίλους, οι Κύπριοι γι' αυτήν παρέμειναν πάντοτε «αυτοί»). Εμένα όμως, το μεγάλο ερώτημα που με βασάνιζε εκείνη την εποχή, ήταν «μπορώ να μιλήσω κυπριακά σαν Κύπρια;».

Στις αρχές του Λυκείου, αρχίσαμε να μιλάμε για ζητήματα – ταμπού που αφορούσαν στην Κύπρο. Δεξιοί κι αριστεροί, ήμασταν έτοιμοι να γίνουμε δυο κομμάτια, με την επιθετική διάθεση της εφηβείας. Συζητούσαμε με τις ώρες για το Κυπριακό. Ήμουν αριστερή αλλά το καταλάβαινα ότι οι ομοϊδεάτες μου, όταν ασκούσαν κριτική δεν προχωρούσαν πολύ μπροστά μου, από φόβο μήπως με στεναχωρήσουν.

Είχαν καλές προθέσεις ...

Δεν ήξεραν ότι «οι δρόμοι που οδηγούν στην κόλαση είναι σπαρμένοι με τριαντάφυλλα».

Όσο ζούσα στην Κύπρο, άκουγα συχνά από τους «ευγνώμονες», που μάθαιναν ότι ο πατέρας μου ήταν ήρωας, ότι «εσύ είσαι περισσότερο Κύπρια από κάθε Κύπριο». Κι απ' αυτούς που δεν συμπαθούσαν πολύ τους Τουρκιελήδες*** άκουγα συχνά την εξής πρόταση: «Μη το πάρεις λάθος, εσύ είσαι μια από εμάς». Η δική μου η απάντηση σ' αυτά, που δεν την εξέφρασα όμως ποτέ, είναι η ακόλουθη:

Δεν θέλω να ισχυριστώ ότι είμαι περισσότερο Κύπρια από έναν άλλο Κύπριο, αλλά, αν στ' αλήθεια είμαι μια από εσάς, προς τι η ανάγκη να το λες;

Δεν είμαι μια Τουρκάλα που μεγάλωσε στη Γερμανία, ούτε μια Πακιστανή της Αγγλίας. Το αίσθημα της αποξένωσης που ένιωθα και που δεν μπορούσα να περιγράψω με ακρίβεια, ίσως και να πήγαζε από την προδιάθεση που έχω για μελαγχολία. Διαπνεόμουν από ένα διπλό αίσθημα οργής. Μια μέρα, σ' ένα χαρτοπωλείο που μπήκα για να πάρω κάτι, βρέθηκα μπροστά στις φωνές μιας Τουρκάλας (έποικου) που φώναζε υστερικά: «πόσους εθνομάρτυρες δώσαμε για σας, αχάριστοι!». (Αυτού του είδους τα λόγια πάντα μου ανακάτευαν το στομάχι). Νομίζω η πωλήτρια την είχε καθυστερήσει τη γυναίκα ένα δυο λεπτά. Πόσο ντράπηκα που μίλησα σ' αυτή τη γυναίκα με την ίδια προφορά. Με τρέλαινε όμως και το ότι ένας Κύπριος, ακόμα κι αν ήταν ο πιο στενός μου φίλος, αν έβλεπε στο δρόμο ένα ηλικιωμένο έποικο με βράκα (σαλβάρι), θα τον κορόιδευε. (Κι όμως το σαλβάρι είναι ξένο προς την αστική μου οικογένειά και σε μένα προσωπικά, όσο και σ' αυτόν). Μπορώ να δώσω άπειρα παραδείγματα για τις λανθασμένες προκαταλήψεις και τις ανόητες αντιλήψεις που έχουν οι δυο λαοί ο ένας για τον άλλο. Νομίζω, μπορούσα να διακρίνω, με παιδική ευαισθησία, πολλά πράγματα που περνούν απαρατήρητα στην καθημερινότητα. Πάντα μάλωνα με τους Τουρκιελήδες για τους Κύπριους και με τους Κύπριους για τους Τουρκιελήδες. Δηλαδή, δεν μπορούσα να γίνω αρεστή ούτε στους μεν αλλά ούτε και στους δε. Σήμερα, κι αν η σχέση αυτών των δυο λαών περιγράφεται με την έκφραση «κρέας και νύχι», εγώ νομίζω ότι γνωρίζονται πολύ λίγο. Από τη μια οι Τούρκοι που βλέπουν τον πολιτισμό τους ως πρώτο, που παίζουν πρόθυμα το «Μεγάλο Αδελφό» των άλλων πολιτισμών, και από την άλλη οι Τουρκοκύπριοι που νο-

μίζουν ότι είναι πιο «πολιτισμένοι» από τους Τούρκους, τους Κούρδους, τους Άραβες, τους Τσιγγάνους, μόνο και μόνο επειδή έζησαν κάτω από αγγλική διοίκηση. (Για μένα, τα δυσκολότερα σημεία αυτού του κειμένου, ήταν το πού θα χρησιμοποιήσω τον όρο Τούρκος, που Τουρκιελής, που Κύπριος, που Τουρκοκύπριος. Ο όρος Τουρκισμός αναφέρεται στην κυρίαρχη εθνότητα στην Τουρκία, αλλά η Τουρκία αποτελείται από πολλαπλές εθνότητες και κοινωνικές ευαισθησίες. Είμαι υπέρ ενός επαναπροσδιορισμού της κυπριακής ταυτότητας στα πλαίσια μιας λύσης τους κυπριακού προβλήματος αλλά μερικές φορές αναγκάστηκα να χρησιμοποιήσω τον όρο Τουρκοκύπριος. Ο καημένος μου σύζυγος στην Κωνσταντινούπολη υπέστη συχνά την προπαγάνδα των Κυπρίων που υποστήριζαν πως δεν έχει σημασία το συνανήκειν στον Τουρκισμό και τον Ελληνισμό αλλά το ότι είναι Κύπριοι. Όταν ήρθε για πρώτη φορά στην Κύπρο, μόλις μπήκαμε στο ταξί και κατάλαβε ότι ο οδηγός ήταν Κύπριος του είπε αφελώς, παρόλο που χαρακτηρίζεται από σεβασμό και ευαισθησία γι' αυτά τα ζητήματα: «Α, εσείς δεν μιλάτε όπως οι υπόλοιποι, νόμισα ότι ήσασταν Τούρκος.» Ο νεαρός ταξιτζής του απάντησε νευρικά: «Τι θέλετε να πείτε, εμείς δεν είμαστε Τούρκοι»; Κι αμέσως πάτησε το γκάζι μέχρι τέρμα. Για να μην τα πολυλογούμε, τα πράγματα είναι μπερδεμένα ...) Το μεγάλο σοκ ήρθε στα 17 μου. Σ' ένα αγγλικό βιβλίο, τον τίτλο του οποίου δεν θυμάμαι, ο τουρκικός στρατός στο νησί χαρακτηριζόταν ως κατοχικός. Το ότι ο τουρκικός στρατός καθοριζόταν ως κατοχικός, το άκουσα εκεί για πρώτη φορά. Θυμάμαι ότι ήταν μεγάλη έκπληξη για μένα. Το βιβλίο έλεγε ότι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα στο νησί ήταν οι έποικοι που ήρθαν από το 74. Κι όμως, μέχρι τότε δεν είχα νιώσει η ίδια «έποικος». Όταν έλεγα έποικος, στο μυαλό μου έρχονταν τα χωριά των Τουρκιελήδων. Εξάλλου δεν είχα συναίσθηση του ότι ήταν ένα από τα σημαντικότερα «προβλήματα» του νησιού. (Τις προάλλες, διάβασα τις προϋποθέσεις που έθετε ένα ελληνοκυπριακό κόμμα για λύση του κυπριακού. Έθετε απαραίτητα ως όρο την αποχώρηση των Τουρκιελήδων από το νησί που ήρθαν μετά το 74. Κατά τη γνώμη σας, ποια πρέπει να είναι η αντίδραση κάποιου που βρίσκεται στη δική μου θέση; α) Να γείρει ντροπιασμένος το κεφάλι προς τα κάτω και να πει «έχετε δίκιο, φεύγω αμέσως». β) Να σας κοιτάξει ήρεμα στο πρόσωπο και να πει «ακόμα κι αν δεν γεννήθηκα εδώ, δε νομίζετε ότι μπορώ να αγαπήσω αυτό το νησί, όπως κι εσείς»; γ) Με μια στριγκλιά που βγάζει μάτια να πει: «Αν δεν σας αρέσει, εσείς να φύγετε. Η Κύπρος είναι τουρκική και τουρκική θα μείνει».) Μου ήρθαν κατά νου οι διαφωνούντες φίλοι μου, αν έβλεπαν κι έμενα ως «κατοχική οικογένεια». Την ίδια εποχή ήρθε στο σπίτι μας, στην Κερύνεια, η φίλη ενός αριστερού φίλου μου και, κοιτάζοντας νευρικά γύρω είπε: «Δεν μένουν πολλοί Κύπριοι σε τέτοια ωραία σπίτια». Εκείνη την ημέρα, λοιπόν, έχασα εντελώς την αίσθηση του συνανήκειν προς την Κύπρο και νομίζω προς οποιοδήποτε χώρο, χώρα ή σπίτι. Πιστέψτε με, κατά κάποιο τρόπο, αυτό σε ξαλαφρώνει πολύ.

Παρόλο που περνούσα κάθε χρόνο τις καλοκαιρινές μου διακοπές στην Τουρκία, και το κυριότερο, παρόλο που ήμουν Τουρκάλα, πήγα για να σπουδάσω στην Τουρκία, κάτι που εξέπληξε τους Κύπριους φίλους μου τουλάχιστον.

Δεν ήταν το ότι πήγαινα από ένα μικρό χώρο σε μια μεγάλη πόλη. Είχαμε έρθει από μια εντελώς διαφορετική κουλτούρα σε μιαν εντελώς διαφορετική. Από εδώ θα ήθελα να στείλω χαιρετίσματα σ' αυτούς που λένε πως «δεν υπάρχει κυπριακή κουλτούρα. Στο νησί υπάρχει μόνο η ελληνική και η τουρκική κουλτούρα». Όταν ήμουν στο Λύκειο και πήγαινα στην Τουρκία, κι ας ζούσα με τη φαντασίωση ότι ήμουν μια ορμητική επαναστάτρια, δεν μπορούσα να διανοηθώ ότι, στις αριστερές ομάδες δεν θα ένιωθα «στο σπίτι μου» αλλά ούτε και θα γινόμουν αποδεκτή απ' αυτούς. Είχα μεγαλώσει κάπως ως μισός «άλλος» σε μια μοιρασμένη χώρα, όσον αφορά την εθνική καταγωγή. Όλα τα αντιφατικά μου συναισθήματα είχαν συγκροτηθεί σ' αυτή τη βάση. «Ο Αγώνας της Εργατικής Τάξης» ήταν κάτι το θεωρητικό για μένα, η εργατική τάξη μια πραγματικότητα που δεν υπήρχε, και σε τελευταία ανάλυση μια ρομαντική φιγούρα. Οι χοροί και τα τραγούδια που είναι συνυφασμένα με την τουρκική αριστερά ήταν πολύ ξένα για μένα. Παρόλο που, μετά από δυο τρία, ζαλιζόμουν και η ίδια, με ενοχλούσε πολύ να βλέπω τους Κύπριους αριστερούς μου φίλους να τα χλευάζουν. Επειδή δεν μπορούσα να πιω παραδοσιακό μαύρο τσάι, έχοντας στην τσέπη μου φακελάκια 'Earl Grey', και είχα στο σπίτι μου χαλούμια και πόλυπιφ από την Κύπρο που δεν υπάρχουν στην Τουρκία, ήταν οι λόγοι που οδήγησαν σε μια απόσταση από την ομάδα, να αποκαλούμαι «η μικρή Κύπρια με τις μπουρζουάδικες συνήθειες».

Δεν μπόρεσα ποτέ να τους εξηγήσω ότι η κατανάλωση παραδοσιακού μαύ-

«Αυτό που ονομάζεται «πατρίδα», μήπως είναι τελικά οι αναμνήσεις, οι φωνές κι οι μυρωδιές;»

ρου τσαγιού, που έκαναν οι ίδιοι, ήταν μια κοινότοπη συνήθεια και πως η χρήση τσαγιού σε φακελάκια δεν ήταν μια μπουρζουάδικη αδυναμία. Όταν πήγα στην Τουρκία, αποτελούσε αντικείμενο δημόσιας συζήτησης η κυρίαρχη τουρκική αντίληψη γύρω από το Κουρδικό ζήτημα. Η συζήτηση αυτή όμως δεν περιελάμβανε την Κύπρο, την κυπριακή κουλτούρα. Ο τρόπος που μιλούσαν οι Κούρδοι τα τουρκικά δεν ήταν πλέον αντικείμενο κοροϊδίας, αλλά αντιμετωπιζόταν ως ένα ασυγχώρητο ιδεολογικό λάθος. Όμως οι αριστεροί μου φίλοι, που μάθαιναν ότι μεγάλωσα στην Κύπρο, μου έλεγαν «τα τουρκικά σου είναι καλά, δεν μιλάς σπαστά σαν κι εκείνους». Στην Τουρκία, βίωσα με τους Κύπριους μου φίλους, σε συνάρτηση με το γλωσσικό ζήτημα, πολύ νευρωτικές και πολύ αστείες καταστάσεις.

Από το 92 ζω στην Τουρκία. Στην Κύπρο έχουν μείνει μόνο η γιαγιά μου, η οποία δεν θυμάται πια το τι έκανε πριν από δυο λεπτά, και η θεία μου που την φροντίζει. Φέραμε τη γιαγιά μου στην Τουρκία αλλά δεν μπορούσε να ζήσει και την πήραμε πίσω. Ένας Ελληνοκύπριος έδωσε τέλος στη ζωή του πατέρα μου αλλά γι' αυτό δεν θεωρώ υπεύθυνη την ελληνοκυπριακή κοινότητα. Όταν ήμουν μικρή, παρόλο που φοβόμουν πολύ τους Ελληνοκύπριους, δεν έτρεφα εχθρικά αισθήματα γι' αυτούς. Σε συναθροίσεις αριστερών, εγώ που δεν αγαπώ καθόλου τη συνθηματολογία, φώναζα με πάθος «Ζήτω η Αδελφοσύνη των Λαών», επειδή το ένιωθα από τα βάθη της ψυχής μου. Η οικογένεια μου δεν είναι διόλου ευχαριστημένη με τις αντιλήψεις μου για το Κυπριακό και γενικά με το ότι είμαι αριστερή. Η μητέρα μου μού λέει συνέχεια: «Μην ξεχνάς ότι είσαι κόρη αξιωματικού και μην κάνεις πράγματα που κάνουν τα κόκαλα του πατέρα σου να τρίζουν». Κατά τη γνώμη της, αρκεί να γράψω μερικές γραμμές για το περιοδικό «Χάτε», για να τρίξουν τα κόκαλα του πατέρα μου. Μια γνωστή μας οικογένεια με την οποία είχα μια συζήτηση για το Κυπριακό μου είχε πει «το κρίμα στο λαιμό σου!»

Στη ζωή μου, οι πιο κοντινοί μου φίλοι ήταν πάντοτε οι Κύπριοι. Τους κρύους χειμώνες της Άγκυρας και της Κωνσταντινούπολης, σκεφτόμασταν το κυπριακό καλοκαίρι και το ζουζούνισμα των τζιτζικιών. Κι ακόμα τα σκεφτόμαστε. Είναι η πρώτη φορά που πάω στην Κύπρο εδώ και τέσσερα χρόνια. Δεν μπορούσα να φανταστώ ότι η κάθε γωνιά θα ήταν φορτωμένη με τόσες πολλές αναμνήσεις. Αυτό που ονομάζεται «πατρίδα», μήπως είναι τελικά οι αναμνήσεις, οι φωνές κι οι μυρωδιές;

Δεν ξέρω.

Όταν μου λένε να περιγράψω τον εαυτό μου, πρώτα λέω το φύλο μου και μετά τις πολιτικές μου αντιλήψεις. Η εθνική μου καταγωγή έρχεται προς το τέλος. Οι Κύπριοι φίλοι μου θυμώνουν πολύ όταν λέω ότι είμαι από τους «Τουρκιελήδες». «Άτε που τζιαμαί, πόθεν ως τα πόθεν είσαι Τουρκάλα;» Αλήθεια, πως γίνεται να είναι ξένη μια γλώσσα που την μιλάς τόσο καλά όσο και τη μητρική σου; Να ξέρεις τις λεπτομέρειες, τα λογοπαίγνια, τις βρισιές, την αργκό της και να νιώθεις τόσο άνετα όσο και στη μητρική σου; Να λοιπόν, η Κύπρος, η δεύτερη μου γλώσσα, που την μιλώ τόσο άνετα όσο και τη μητρική μου.

Υποσημειώσεις

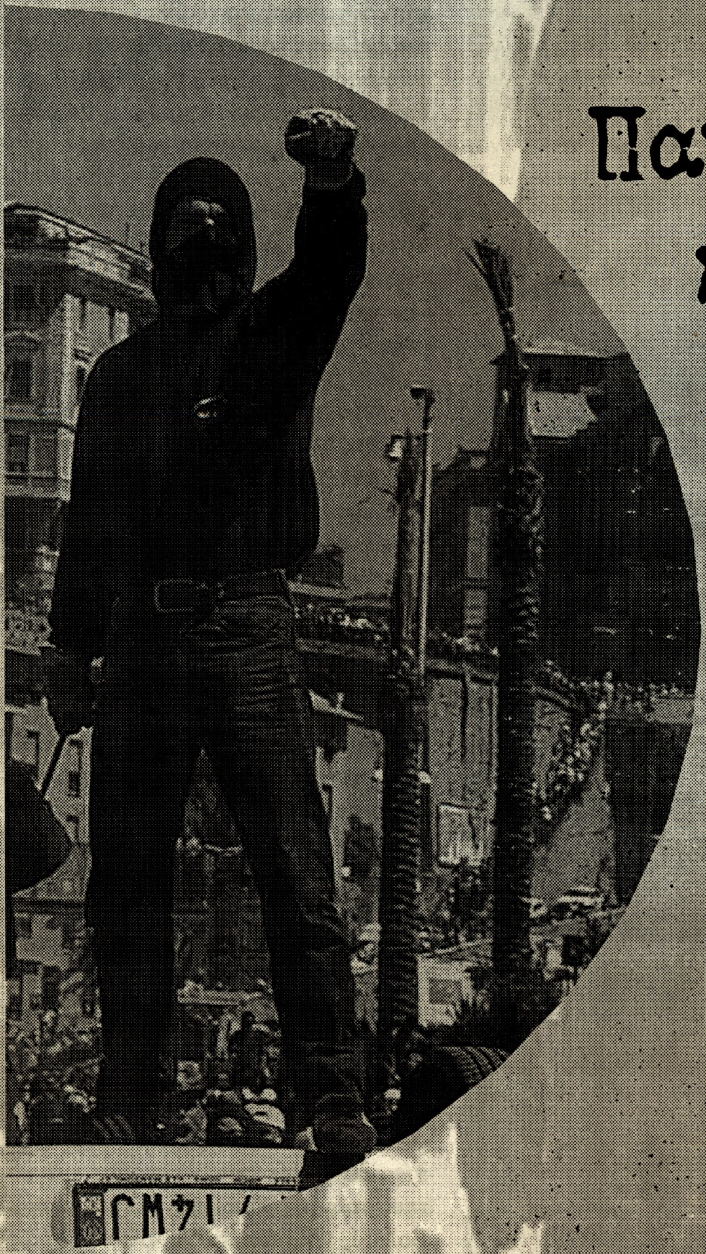
** Όρος με τον οποίο συχνά οι Τουρκοκύπριοι χαρακτηρίζουν τους έποικους. (σ.τ.μ.)*

*** Με το όρο 'κυπριακά', η συγγραφέας εννοεί την τουρκοκυπριακή διάλεκτο. (σ.τ.μ.)*

**** Η λέξη 'Τουρκιελής' αποδίδει αυτόν που κατάγεται από την Τουρκία και αντιστοιχεί περίπου στο 'Ελλαδίτης'.*

Ένα Νησί, μια Γέφυρα ή ένα Βουνό;

Παγκοσμιοποίηση και Επιπτώσεις στην Κύπρο

Του Γιάννη Παπαδάκη

Οι μύθοι έλεγαν ότι κάποτε υπήρχε ένα βουνό στην κορυφή του οποίου ζούσαν οι θεοί. Από ψηλά παρατηρούσαν τις πράξεις των θνητών εκεί κάτω στη γη. Οι θεοί συχνά επενέβαιναν στη ζωή των θνητών καθορίζοντας τη μοίρα και την ιστορία. Μια μέρα όμως οι θεοί πέθαναν. Στη θέση τους όμως γεννήθηκαν άλλοι που με τη σειρά τους εγκαταστάθηκαν στην ψηλή κορυφή. Η νέα τους κατοικία έχει ένα ιδιότυπο σχήμα. Είναι και το πιο ευδιάκριτο οικοδόμημα πάνω σε αυτό το βουνό, ένα βουνό που εν τέλει έγινε ένα κράτος. Αυτό το κράτος όμως στην πραγματικότητα ήταν ένα νησί. Τι είναι άλλωστε τα νησιά, δεν είναι βουνά που ξεπροβάλλουν από τα βάθη της θάλασσας; Ποια είναι η κατοικία αυτών των παντοδύναμων όντων; Με τι μοιάζει η πλέον ορατή κατασκευή σ' αυτό το κράτος; Με μια τεράστια μπάλα του γκόλφ. Μια τεράστια, άσπρη μπάλα του γκόλφ πάνω στην κορυφή του ψηλότερου βουνού. Έτσι μου φαινόταν όταν παιδί τότε την έβλεπα κάθε πρωί από το σπίτι μου στη Λεμεσό τρώγοντας Kellog's για πρόγευμα. Το βουνό είναι φυσικά το Τρόοδος του οποίου κορυφή είναι ο Όλυμπος. Η τεράστια μπάλα του γκόλφ είναι τα ραντάρ που οι Βρετανοί αλλά και οι Αμερικάνοι χρησιμοποιούν ως τα «μάτια» και τα «αυτιά» τους για να κατοπτεύουν τι συμβαίνει στις γύρω περιοχές. Αυτές είναι οι καινούργιες κοσμικές δυνάμεις του νέου ανθρωποκεντρικού σύμπαντος, οι Μεγάλες Δυνάμεις, όπως αποκαλούνται. Όπως τα προγενέστερα παντοδύναμα όντα, τους Θεούς, και αυτές λέγεται ότι επεμβαίνουν στις τύχες των ανθρώπων καθορίζοντας τη ροή της ιστορίας.

Στη νέα φάση της ανθρώπινης ιστορίας, αυτήν που ονομάζεται παγκοσμιοποίηση, θεωρείται δεδομένο ότι δεν υπάρχει πια κανένα «νησί» με την έννοια της απομονωμένης κοινωνίας. Πολλοί εξ άλλου και στην Κύπρο χρησιμοποιούν μιαν άλλη μεταφορά για την κοινωνία αυτή, τη μεταφορά της γέφυρας. Αυτή η μεταφορά δεν είναι αποκλειστικότητα της Κύπρου, αλλά μια μεταφορά που χρησιμοποιείται από πάρα πολλές άλλες κοινωνίες όπως μας θυμίζει και ο Samuel Huntingdon. Χρησιμοποιείται από πολλές κοινωνίες εκτός από αυτές που είναι σίγουρες για τη θέση τους έχοντας ήδη αποκτήσει κάρτα μέλους στη στενού κύκλου υψηλή κοινωνία της Δύσης, όπως αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι άλλες χρησιμοποιούν την έννοια της γέφυρας ως τρόπο για να συνδεθούν με τη Δύση, όπως για παράδειγμα χώρες της Μεσογειακής Αφρικής που συχνά τονίζουν την Μεσογειακή τους ταυτότητα, προσπαθώντας να δείξουν ότι δεν ανήκουν στην Αφρική αλλά βρίσκονται κοντύτερα στην Ευρώπη. Ή ας δούμε για παράδειγμα χάρτες της Κύπρου που ποτέ δεν τοποθετούν την Κύπρο στα αριστερά (για να επεκταθούν δεξιά στη Μέση Ανατολή εντάσσοντας την σε αυτό το χώρο) ή την Κύπρο στο πάνω μέρος (για να επεκταθούν κάτω στην Αφρική) αλλά πάντα τοποθετούν την Κύπρο στα δεξιά, επεκτεινόμενοι αριστερά προς την Ευρώπη. Η μεταφορά της γέφυρας δεν χρησιμοποιείται τόσο για να εκφράσει την έννοια του συνδέσμου αλλά ως τρόπος αποσύνδεσης για να μεταφέρει την κοινωνία αυτή από εκεί που βρίσκεται, στην «περιφέρεια», και να την τοποθετήσει κοντύτερα στη Δύση. Έχουν ήδη καταδειχθεί τέσσερις βασικές πτυχές της παγκοσμιοποίησης: ο φόβος περί σκοτεινών συνομωσιών που καθόρισαν την τύχη των αδύναμων λαών, ο φόβος της συνεχούς επόπτευσης και παρακολούθησης (π.χ. Echelon), η έννοια της δυτικής συμβολικής ηγεμονίας και η κατανάλωση σε παγκόσμια κλίμακα προϊόντων πολυεθνικών εταιριών δυτικής προέλευσης, προϊόντα που, όπως τα Corn Flakes, μπορεί όμως να κατασκευάζονται εντοπίως.

Δεν υπάρχουν πια νησιά

Πολλοί ερευνητές έχουν επισημάνει πως η παγκοσμιοποίηση ως προέκταση της νεοτερικότητας έχει δημιουργήσει μια έντονη αίσθηση αποπροσανατολισμού και αβεβαιότητας. Ο Giddens, για παράδειγμα σημειώνει ότι 'βρισκόμαστε εγκλωβισμένοι σε ένα σύμπαν γεγονότων τα οποία δεν κατανοούμε και το οποίο βρίσκεται εκτός της δυνατότητας ελέγχου από εμάς'. Ο Appadurai προτείνει ότι σε ένα κόσμο αντιφατικών παγκόσμιων ρευμάτων ερωτήματα αιτιότητας πρέπει να τίθενται με νέους όρους, στη βάση εννοιών όπως ροή και αβεβαιότητα, χάους δηλαδή, αντί με προγενέστερους όρους όπως σταθερότητα ή συστηματικότητα. Ο φόβος και η ανασφάλεια αποτελούν συχνά την κοινωνική υποδομή για την επικράτηση κοινωνικά αποδεκτών – αν και εξ ορισμού αναπόδεικτων – εξηγήσεων με όρους συνομωσίας. Οι καινούργιες συνθήκες αβεβαιότητας και αστάθειας δημιουργούν τάσεις οι οποίες συντείνουν, όπως είχε προβλέψει πολύ πριν τη Γένοβα ο Bauman, στη δημιουργία μιας πλήρους απουσίας επικοινωνίας μεταξύ τον παγκόσμιων ελίτ που χαρακτηρίζονται από κινητικότητα και όλων των υπολοίπων που υφίστανται τις αρνητικές συνέπειες της παγκοσμιοποίησης. Χωρίζονται έτσι με συμβολικά, νοηματικά και, όπως στη Γένοβα, πέτρινα τείχη.

Ο θεσμός του κράτους, η προγενέστερη έννοια σταθερότητας και νομιμότητας, αντιμετωπίζει μια σειρά προκλήσεων τόσο «εκ των άνωθεν», με τη δημιουργία υπέρ- και δια-κρατικών θεσμών όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και από τα κάτω με την ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το κράτος πια θεωρείται πολύ μεγάλο για να λύσει τα μικρά προβλήματα, αλλά και πολύ μικρό για να λύσει τα μεγάλα. Στην Κύπρο όμως το πολιτικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται στα πλαίσια μιας κλασσικά κρατικοκεντρικής λογικής βασισμένη στην έννοια της κρατικής κυριαρχίας, παρ' όλο που και οι δυο πλευρές φαίνονται πρόθυμες να εκχωρήσουν σημαντικές κυριαρχικές εξουσίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου ελπίζουν να ενταχθούν. Πολλές παραδοσιακές εξουσίες του κράτους έχουν ούτως ή άλλως, θέλοντας και μη, ήδη εκχωρηθεί σε άλλες διακρατικές δυνάμεις. Οι δυναμικές παραγωγής και διακίνησης προϊόντων και κεφαλαίου δεν ασχολούνται με κρατικά ή εθνικά σύνορα. Ποιος μπορεί να σταματήσει την πώληση στην Κύπρο προϊόντων «Made in Turkey» κάτω από μάρκες πολυεθνικών; Οι ανάγκες του κεφαλαίου δημιουργούν τους δικούς τους θεσμούς, όπως το χρηματιστήριο και έχουμε έτσι την πρόσφατη συζήτηση περί συνένωσης χρηματιστηρίων Κύπρου, Ισραήλ και Τουρκίας. Ένα άλλο σημαντικό ερώτημα αφορά την υψηλή κινητικότητα που χαρακτηρίζει κυρίως τις δυτικές κοινωνίες. Η έννοια του «σπιτιού» ή «των ριζών» όχι μόνο αρχίζει να ατονεί αλλά αντιμετωπίζεται αρνητικά ως εμπόδιο, είτε στις ανάγκες της οικονομίας ή ακόμα και όσον αφορά την ατομική πραγμάτωση. Έχει νόημα η έννοια «πρόσφυγας», ή αυτή της «επιστροφής στις πατρογονικές εστίες» για τα παιδιά των προσφύγων που κοινωνικοποιήθηκαν στις νέες συνθήκες συνεχούς διακίνησης; Για τα παιδιά της κοινωνίας της πληροφορικής που μπορεί να αισθάνονται εξ ίσου οικεία σε εικονικές «σπιτικές» ιστοσελίδες (home pages); Όταν η μόνη σταθερή διεύθυνση μπορεί να είναι αυτή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στον εικονικό χώρο του διαδικτύου;

Οι νέες συνθήκες, δημιουργούν όμως,

όπως υποστηρίζει ο Bowman, μια νέα δομή κοινωνικής στρωμάτωσης και ανισότητας βασισμένη στην δυνατότητα κίνησης. Αυτή η παράμετρος θεωρείται σήμερα η πλέον καθοριστική. Μια πολύ μικρή ομάδα έχει απεριόριστες δυνατότητες κίνησης, ή διακίνησης κεφαλαίων, ενώ οι υπόλοιποι υποχρεώνονται σε όλο και μεγαλύτερη ακινησία. Η ελεύθερη διακίνηση στην Ευρώπη συνοδεύεται από τη δημιουργία της «Ευρώπης οχυρού (fortress Europe)» για να παραμείνουν εκτός όλοι οι υπόλοιποι. Η ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και επιχειρήσεων έχει τεράστιες συνέπειες. Για πρώτη φορά στην ιστορία παρέχεται η πλήρης δυνατότητα εκμετάλλευσης του ανθρώπινου και υλικού αγαθού άλλων κοινωνιών χωρίς καμιά υποχρέωση. Επέρχεται έτσι η τελείωση της διαδικασίας διαχωρισμού εξουσίας από υποχρεώσεις. Για τις πολυεθνικές που είναι ελεύθερες να διακινηθούν αστραπιαία και κατά βούληση θεωρείται (ήδη) απαράδεκτη η ανάληψη ευθύνης για τους εντόπια εργοδοτούμενους, τις γενιές των νέων και τους κοινωνικά αδύναμους, για αυτούς που δεν έχουν ακόμα γεννηθεί, και γενικά για την αναπαραγωγή της κοινότητας που εργάζεται στην παραγωγή του προϊόντων τους. Αν αναζητηθούν ευθύνες ή τεθεί θέμα υποχρεώσεων η απάντηση είναι απλή: άμεση μετακίνηση κάπου αλλού.

Ας συλλογιστούμε ακόμα ότι σύμφωνα με τα δεδομένα της έκθεσης Human Development Report των Ηνωμένων Εθνών ο πλούτος των κορυφαίων 385 πλουσιοτέρων ατόμων του πλανήτη ισούται με το άθροισμα των εισοδημάτων των 2.3 δισεκατομμυρίων φτωχότερων ανθρώπων, το 45% του παγκόσμιου πληθυσμού. Το χάσμα φαίνεται να μεγαλώνει διαρκώς. Το μερίδιο του παγκόσμιου εισοδήματος του ενός πέμπτου των φτωχότερων χωρών έχει σχεδόν πέσει στο μισό, από μόλις 2.3% το 1989 σε 1.4% το 1998. Ο Bowman μας παροτρύνει να δούμε τον συνεχή εμπλουτισμό κάποιων κοινωνιών, μιας μικρής μερίδας του παγκόσμιου πληθυσμού, και την ταυτόχρονη εξαθλίωση όλων των άλλων ως αλληλοσχετιζόμενες διαδικασίες και όχι ως ανεξάρτητες. Διαδικασίες ανάλογες

με αυτές που περιγράφει όσον αφορά την ελευθερία ή μη διακίνησης. Ανάλογες ακόμα και με προσλήψεις περί «χρόνου», όπου οι μεν βασανίζονται από έλλειψη χρόνου προσπαθώντας συνεχώς να τον εξοικονομήσουν, ενώ για τους άλλους ο χρόνος είναι ένα βάρος, κάτι που θέλουν να περάσει ή κάτι που δεν έχουν τι να το κάνουν. Η ακινησία, η στάση, φαίνεται να είναι σήμερα αδύνατη. Όσοι έχουν ελευθερία κίνησης τη χρησιμοποιούν τόσο για οικονομικούς σκοπούς όσο και για ψυχαγωγικούς, αναζητώντας την περιπέτεια σε εμπειρίες εξωτικών χωρών με τουριστικά ταξίδια. Οι άλλοι, αυτοί που είναι καθηλωμένοι, αυτοί που δεν έχουν την δυνατότητα κίνησης γιατί τους απαγορεύεται η είσοδος στις πλείστες χώρες όπου θα ήθελαν να εργαστούν, υποχρεωτικά πρέπει και αυτοί να κινηθούν διότι το έδαφος χάνεται κυριολεκτικά κάτω από τα πόδια τους. Η οικονομική τους εξαθλίωση τους αναγκάζει να γυρέψουν την τύχη τους διακινούμενοι με σαπιοκάραβα ή κρυφά στοιβαγμένοι σε κοντέινερς. Η Κύπρος, τουλάχιστον η ελληνοκυπριακή πλευρά, φαίνεται να βρίσκεται στην πλευρά των κερδισμένων από αυτή τη διαδικασία. Η άλλη πλευρά σ' αυτή των χαμένων. Αν ακόμα δεν έχουν καταφέρει (πολλοί) ελληνοκύπριοι επιχειρηματίες να δημιουργήσουν τις δικές τους πολυεθνικές για να παράγουν φτηνότερα σε χώρες του «Τρίτου Κόσμου», έχουν σίγουρα καταφέρει να φέρουν τον «Τρίτο Κόσμο» στην Κύπρο. Οι Ελληνοκύπριοι προσδοκούν να καταστούν το νέο σύνορο, η άκρια του τείχους της Ευρώπης που θα προστατεύει την Ένωση από οικονομικούς μετανάστες προερχόμενους από την «Ανατολή». Αυτοί που κατάφεραν να μπουν στην Κύπρο, αρχίζουν ήδη να περιορίζονται μέσα σε τείχη, όπως αυτά της Λευκωσίας. Οι «Φιλιππινέζες» ζουν υπό καθεστώτα πλήρους περιορισμού κινήσεως, ευχόμενες ο χρόνος να περάσει όσο πιο γρήγορα γίνεται. Αν τους μείνει κάποιος χρόνος μέσα στο σπίτι είναι ουσιαστικά άχρηστος. Οι δε εργοδότες τις έχουν προσλάβει για να απελευθερώσουν το δικό τους χρόνο. Τα ταξίδια στις εξωτικές χώρες, στις Φιλιππίνες για παράδειγμα όλο και γίνονται περισσότερο δημοφιλή. Ταυτόχρονα η ελληνοκυπριακή πλευρά έχει καταφέρει να παραμείνει αρκετά εξωτική, ή μάλλον να παρέχει πρωτοποριακές για ευρωπαϊκά δεδομένα περιπέτειες και εμπειρίες τύπου clubbing ώστε να ανακηρυχθεί από πέρσι η ευρωπαϊκή πρωτεύουσα του είδους. Μπορεί όμως κάποτε η ρητορική των κερδισμένων της παγκοσμιοποίησης περί μιας παγκόσμιας οικουμένης της οποίας την ευημερία υποστηρίζουν ότι θα διασφαλίσουν, να φανεί εξ ίσου μυθική όπως φαίνεται για κάποιους σήμερα η ιδέα ενός πανάγαθου Θεού.

Πηγές

Appadurai, Arjun. Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalisation, 1996.

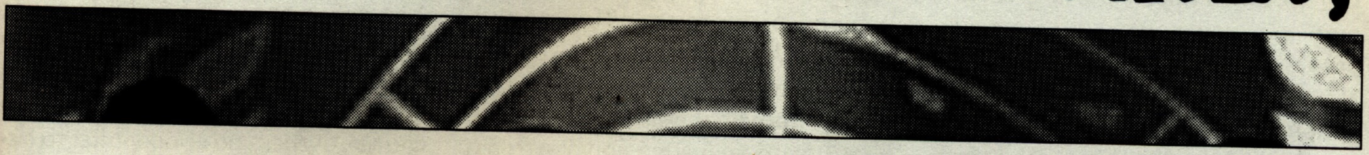
Bauman, Zigmunt. Globalisation: The Human Consequences, 1998.

Giddens, Anthony. Runaway World: How Globalisation is Reshaping our Lives, 1999.

Huntington, Samuel. The Clash of Civilisations and the Remaking of the World Order, 1996.

Η διεθνής συναίνεση στο πλαίσιο του Ο.Η.Ε.,

απαραίτητη προϋπόθεση διευθέτησης διεθνών κρίσεων με αναγκαστικά μέτρα!

Οι Αμερικανικές απειλές για μονομερή άσκηση μέτρων βίας κατά του Ιράκ αλλά και οι επίσης πρόσφατες απειλές της Τουρκίας για τη δημιουργία κρίσης στην Κύπρο, έδωσαν την αφορμή για τις παρακάτω σκέψεις.

Του Νίκου Χριστοφίδη

Η λέξη ***«πρόβλημα»*** ως κοινωνική – πολιτική έννοια, χρησιμοποιείται συνήθως για να περιγράψει φαινόμενα όπως, ατομικές ή συλλογικές ανθρώπινες ενέργειες και συμπεριφορές, (π.χ. έγκλημα, τρομοκρατία, πόλεμος), ή φυσικά γεγονότα (π.χ. επιδημίες, ανομβρίες, σεισμοί) που, θεωρούνται ότι δημιουργούν ή απειλούν να δημιουργήσουν στο μέλλον υπαρκτές ή φανταστικές, πάντως ***ανεπιθύμητες καταστάσεις***. Ως ανεπιθύμητη ομως κατάσταση που επηρεάζει, συνεπώς «ενδιαφέρει» συγκεκριμένο μέρος ή μέρη, ένα πρόβλημα έχει υποκειμενική έννοια και περιεχόμενο – δηλαδή το πρόβλημα κάποιου δεν είναι αναγκαστικά πρόβλημα για κάποιον άλλο ή, επειδή τον αφορά και τον επηρεάζει λιγότερο, δεν είναι το ίδιο σοβαρό πρόβλημα γι'αυτόν. Είναι άρα προφανές ότι ένα πρόβλημα, έχει τόσες διαφορετικές έννοιες όσες και τα μέρη που δηλώνουν «ενδιαφερόμενα» ή είναι «αναμεμειγμένα» σ'αυτό, θεωρούν δηλαδή ότι επηρεάζονται απ'αυτό σε βαθμό ώστε να επιζητούν την λύση του! ***«Πρόβλημα» λοιπόν μ' αυτή την έννοια, είναι κατάσταση πραγμάτων η οποία θεωρείται απο κάποιο μέρος ότι επη-***

ρεάζει αρνητικά τη σφαίρα των συμφερόντων του.

2 Αντίστροφα η «***λύση προβλήματος***», έχει τη σημασία συνολικής άρσης της ανεπιθύμητης κατάστασης που το πρόβλημα δημιουργεί για κάποιο μέρος.

Η «λύση» λοιπόν, είναι μια εξίσου με το πρόβλημα ***υποκειμενική*** έννοια κι'έχει αντίστοιχα, εξίσου μ'αυτό υποκειμενικό περιεχόμενο – η θεωρούμενη ως «λύση» ενός προβλήματος απο κάποιον, δεν αποτελεί κατ'ανάγκη «λύση» του ιδίου προβλήματος για κάποιον άλλο. Διότι απο το ***πώς, πότε και πόσο*** η κατάσταση που δημιουργεί το πρόβλημα επηρεάζει ή εμποδίζει τη σφαίρα τωρινών ή μελλοντικών, πραγματικών ή φανταστικών συμφερόντων ενός μέρους, απο το πιο δηλαδή ***κόστος*** θεωρεί το μέρος ότι συνεπάγεται γι'αυτό τώρα και στο μέλλον το πρόβλημα, εξαρτάται η αντίδραση του σ'αυτό και το περιεχόμενο της «λύσης» του που επιδιώκει.

Η έκταση όμως και η ένταση της αντίδρασης ενός μέρους στην κατάσταση που θεωρεί ως πρόβλημα, εξαρτάται κυρίως απο άλλους, ***αντικειμενικούς*** παράγοντες.

Κατ'αρχή απο το αν το πρόβλημα ως κατάσταση πραγμάτων, είναι με τη πιο πάνω έννοια επιλύσιμο ή, στην περίπτωση που η κατάσταση πραγμάτων που δημιουργεί και οι συνέπειες της δεν είναι ολικά ανατρέψιμες - ***άλυτο***. Εξαρτάται επίσης απο τα ***μέσα*** και την ***ισχύ*** (π.χ. οικονομική, πολιτική, στρατιωτική, διπλωματική) που το ενδιαφερόμενο στο πρόβλημα μέρος διαθέτει, σε σύγκριση μάλιστα με το ποιά μέσα απαιτούνται, ή ***ποιά αντίδραση ή αντίσταση αναμένει το μέρος να αντιμετωπίσει*** για να πετύχει την ανατροπή της προβληματικής γι'αυτό κατάστασης πραγμάτων που το πρόβλημα έχει εδραιώσει. Με άλλα λόγια, η αντίδραση κάποιου μέρους σ'ένα πρόβλημα εξαρτάται απο το ποιές νέες καταστάσεις κι'ίσως ποιά ***νέα παράπλευρα προβλήματα*** θα δημιουργήσει διαχρονικά γι'αυτό η λύση του, σε σύγκριση με τη μη λύση του.

3 Στην πραγματικότητα μια με την πιο πάνω έννοια λύση ενός προβλήματος, η επαναφορά δηλαδή των πραγμάτων στην πρότερη του προβλήματος θέση και ο αποκλεισμός αναβίωσης της συγκεκριμένης κατάστασης στο μέλλον, είναι με απόλυτους όρους ***ανέφικτη*** – τα περισσότερα προβλήματα είναι ***άλυτα*** διότι η κατάσταση που δημιουργούν δεν είναι ούτε πλήρως, ούτε τελείως ανατρέψιμη.

Πρακτικό αποτέλεσμα του ανέφικτου λύσης είναι να επιδιώκει το ενδιαφερόμενο σ'ένα πρόβλημα μέρος τη «***διευθέτησή***» του.

Αντί δηλαδή να στοχεύει σε μια αδύνατη λύση του ιδίου του προβλήματος, προσπαθεί να πετύχει εναλλακτικά την εξουδετέρωση ή ελαχιστοποίηση των αρνητικών γι'αυτό συνεπειών του – αποσκοπεί δηλαδή στην επιβολή μιας ευνοϊκότερης, ή μιας ουδέτερης και ακίνδυνης, ή τουλάχιστον μιας λιγότερο επικίνδυνης για τα συμφέροντά του εναλλακτικής κατάστασης. ***Διευθέτηση συνεπώς προβλήματος είναι η επικράτηση ευνοϊκότερης για κάποιο μέρος, υποκατάστατης του προβλήματος κατάστασης.***

4 Υπάρχουν πάντως καταστάσεις πραγμάτων που θεωρούνται απο τη διεθνή κοινότητα ότι επηρεάζουν αρνητικά ***σημαντικά διεθνή συμφέροντα*** – επιφέρουν δηλαδή τέτοιο ***συλλογικό διεθνές κόστος*** ώστε τα κράτη να κρίνουν ότι είναι αναγκαία η αποτροπή ή ανατροπή τους.

Οι καταστάσεις αυτές χαρακτηρίζονται ως ***διεθνή προβλήματα***. Σ'αντίθεση λοιπόν μ'ένα πρόβλημα, ένα «διεθνές πρόβλημα» επηρεάζει και αφορά στο σύνολο της τη διεθνή κοινότητα.

Κατ'εξοχή διεθνή προβλήματα σήμερα, θεωρούνται ανεπιθύμητες για τη διεθνή κοινότητα δραστηριότητες ή ***συμπεριφορές κρατών, ατόμων, ή ομάδων*** (λ.χ. τρομοκρατικών) ***που επηρεάζουν αρνητικά τις διεθνείς σχέσεις***. Μάλιστα οι προβληματικές αυτές καταστάσεις θεωρούνται ***διεθνείς κρίσεις***, αν διαταράσσουν τις υφιστάμενες διεθνείς ***ισορροπίες συμφερόντων*** σε βαθμό ώστε να οδηγούν τα κράτη σε μεταξύ τους ***σύγκρουση, διένεξη ή σύρραξη*** – αν δηλαδή ***ανατρέπουν ή συνιστούν άμεση απειλή για τη διεθνή τάξη, ισορροπία, ασφάλεια και ειρήνη.***

Μετά το 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο η ***διεθνής ειρήνη*** έχει αναχθεί απο τη διεθνή κοινότητα σε ύψιστο συλλογικό αγαθό της ανθρωπότητας! Ειδικότερα, η σύγκρουση και η βία, ως δραστηριότητες κατ'εξοχή απειλητικές για τη διεθνή ειρήνη, θεωρούνται απαράδεκτες και επικίνδυνες διεθνείς συμπεριφορές που επηρεάζουν αρνητικά όλα τα κράτη και επιφέρουν σημαντικό συλλογικό διεθνές κόστος. Γι'αυτό η διεθνής κοινότητα αποκηρύσσει γενικά και συνολικά την απειλή ή τη χρήση βίας στις μεταξύ των κρατών σχέσεις (με την εξαίρεση της ***νόμιμης άμυνας***) κι αναγορεύει την ***ειρηνική διευθέτηση των διαφορών μεταξύ των κρατών σε θεμελιώδη αρχή διεθνούς δικαίου.***

5 Σε σχέση πάντως με τα προβλήματα διεθνών σχέσεων και τις διεθνείς κρίσεις, οι όροι «λύση» και «διευθέτηση», φαίνεται ότι έχουν αποκτήσει ένα σχεδόν ταυτόσημο περιεχόμενο.

Άσχετα πάντως με το ποιός όρος χρησιμοποιείται, επιδίωξη της διεθνούς κοινότητας στις καταστάσεις αυτές, είναι η επικράτηση μιας νέας κατάστασης πραγμάτων που θα αναιρεί την απαράδεκτη για τη διεθνή κοινότητα χρήση ή απειλή χρήσης βίας στις μεταξύ των κρατών σχέσεις, θα εξισορροπεί τα διεθνή συμφέροντα και θα εξασφαλίζει τελικά τη διεθνή ειρήνη.

Διότι ως διεθνής ειρήνη νοείται η κατάσταση απουσίας κρίσεων στις διεθνείς σχέσεις, σαν αποτέλεσμα της εξισορρόπισης των διεθνών συμφερόντων.

Διευθέτηση συνεπώς διεθνούς κρίσης για τη διεθνή κοινότητα, είναι η αναίρεση ανισορροπίας συμφερόντων στις διεθνείς σχέσεις. Ως εξισορρόπιση όμως διεθνών συμφερόντων, μια διευθέτηση διεθνούς κρίσης ενδιαφέρει και αφορά τόσο τη διεθνή κοινότητα γενικά, όσο και τα ίδια τα άμεσα ενδιαφερόμενα και κυρίως εμπλεκόμενα στην εφαρμογή της μέρη – κράτη.

Απο τη σκοπιά της διεθνούς κοινότητας, η διευθέτηση διεθνούς προβλήματος ***πρέπει κατ'αρχή να επιτυγχάνεται με αποδεκτά απο αυτή μέσα*** – τέτοια ώστε η επίτευξη και η εφαρμογή της να μη δημιουργεί άλλα ***παράπλευρα διεθνή προβλήματα*** – νέες απειλητικές για τη διεθνή ειρήνη ανισορροπίες – άδικες ζημιές ή αθώα ανθρώπινα θύματα. Πάνω απ'όλα όμως, για να ικανοποιεί τη διεθνή κοινότητα η νέα κατάσταση πραγμάτων που θα επιλύει τη κρίση, πρέπει απαραίτητα να κατοχυρώνει τα ζωτικά συλλογικά διεθνή συμφέροντα,

μάλιστα να αποκαθιστά, να εξασφαλίζει και να συντηρεί στο παρόν και στο μέλλον την περιφερειακή και κατ'επέκταση τη ***διεθνή ειρήνη***.

Επιθυμητή λοιπόν για τη διεθνή κοινότητα διευθέτηση διεθνούς κρίσης, είναι αυτή που προάγει τη διεθνή ειρήνη, αυτή τελικά που διαταράσσει λιγότερο τις διεθνείς ισορροπίες συμφερόντων κι'έχει το μικρότερο ***διεθνές κόστος*** – η διευθέτηση κρίσης δηλαδή που επιτυγχάνεται με ***ειρηνικές συναινετικές διαδικασίες*** και εφαρμόζεται ***εθελούσια*** από τα μέρη.

6 Επειδή στην πράξη τα προβλήματα διεθνών σχέσεων γενικά και οι διεθνείς κρίσεις ειδικότερα επηρεάζουν άμεσα ζωτικά συλλογικά διεθνή συμφέροντα και μάλιστα τη διεθνή ειρήνη, η διεθνής κοινότητα ως ***ενδιαφερόμενο μέρος*** θεωρεί ότι, έχει δικαίωμα και υποχρέωση να αναμειγνύεται στις καταστάσεις αυτές.

Με αποκλειστικό σκοπό τη συντήρηση της διεθνούς ειρήνης και σε εφαρμογή της γενικής αρχής της ***ειρηνικής διευθέτησης των διεθνών διαφορών***, η διεθνής αυτή δράση στοχεύει κατά κανόνα στο να πεισθούν οι υπεύθυνες, αναμεμειγμένες σε διεθνή κρίση πλευρές, να εγκαταλείψουν την απαράδεκτη, απειλητική για τη διεθνή ειρήνη συμπεριφορά τους και να μετάσχουν σε ειρηνευτικές διαδικασίες διεθνούς διαιτησίας και σε μεταξύ τους πολιτικό διάλογο.

Τα κράτη λοιπόν με βάση τον Καταστατικό Χάρτη του ***Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών***, εξουσιοδοτούν τον διεθνή οργανισμό και τα όργανά του να ***παρεμβαίνουν*** εκ μέρους τους στις διεθνείς κρίσεις με την ενεργοποίηση κωδικοποιημένων, διεθνώς παραδεκτών αρχών διακανονισμού διεθνών διαφορών ***διεθνούς διαιτησίας*** που αποσκοπούν σε ***συμβιβασμό*** των εμπλεκομένων πλευρών και ειρηνική έτσι διευθέτηση των διαφορών τους. Ωστόσο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, διεθνής κοινότητα και Ο.Η.Ε. διατηρούν το δικαίωμα χρήσης αναγκαστικής φύσης βίαιων ή εκβιαστικών μέτρων ή κυρώσεων, στο πλαίσιο διεθνούς ***συλλογικής άμυνας*** απέναντι σε ανεπιθύμητες, επικίνδυνες για τη διεθνή ειρήνη συμπεριφορές ατόμων, ομάδων η κρατών. ***Αυτή μάλιστα η συλλογική διεθνής βία του Ο.Η.Ε. θεωρείται ως η μόνη αποδεκτή μορφή βίας στις διεθνείς σχέσεις σήμερα!***

7 Πως όμως δικαιολογείται η χρήση απο τη διεθνή κοινότητα μέτρων που έρχονται σε αντίθεση με τη γενική αποκήρυξη της βίας στις διεθνείς σχέσεις;

Στη ρύθμιση των διεθνών σχέσεων γενικά και των διεθνών κρίσεων ειδικότερα, ***προέχει και μάλιστα υπερέχει το συλλογικό διεθνές συμφέρον*** ως σημαντικότερο των συμφερόντων συγκεκριμένων, έστω ισχυρών, αναμεμειγμένων ή ενδιαφερόμενων επιμέρους κρατών! Η διεθνής λοιπόν κοινότητα όταν εκδη-

λωθεί μια διεθνής κρίση, θεωρεί ως ύψιστη προτεραιότητα της ***τη με κάθε αποτελεσματικό μέσο άμεση διαχείριση της κατάστασης ως κρίσης.*** Επιδιώκει δηλαδή με όποιο μέσο θεωρεί αναγκαίο και πρακτικό, την ταχύτερη δυνατή εξουδετέρωση της απειλητικής για τη διεθνή ειρήνη, ασυμβίβαστης με τα διεθνή ήθη και συνεπώς ανεπιθύμητης συμπεριφοράς ατόμων, ομάδων, ή κρατών. Η προσφυγή άρα της διεθνούς κοινότητας στην υιοθέτηση αναγκαστικών μέτρων και στη χρήση βίας δικαιολογείται ως ***«αναγκαίο κακό»*** διότι, τα μέτρα αυτά επιβάλλονται ως μόνος αποτελεσματικός, άμεσος και πρακτικός τρόπος διαχείρισης μιας διεθνούς κρίσης και τελικά συντήρησης της διεθνούς ειρήνης . Γι'αυτό τα αναγκαστικά αυτά μέτρα της διεθνούς κοινότητας, θεωρούνται ***αναγκαία, επείγοντα και προσωρινά!***

8 Τελική πάντως επιδίωξη της διεθνούς κοινότητας κατά τη διαχείριση διεθνούς κρίσης, αποτελεί η επικράτιση μιας νέας ***διαχρονικής ειρηνικής και συναινετικής κατάστασης πραγμάτων, είτε εθελούσιας είτε αναγκαστικής!***

Για τη διευθέτηση άρα μιας διεθνούς κρίσης, θεωρείται απαραίτητη η ***συνέργια*** των άμεσα εμπλεκομένων σ'αυτή μερών. Διότι για να είναι ***μόνιμη***, μια διευθέτηση πρέπει εκφράζει τη θετική ***τελική και επίσημη*** βούληση των μερών που δημιούργησαν την κρίση αρχικά για την ειρηνική κατάληξη της.

Προϋπόθεση συνεπώς μιας τελικής διευθέτησης διεθνούς κρίσης είναι η σύναψη ***ειρηνευτικής συναινετικής συνθήκης*** απο τα υπαίτια για τη κρίση μέρη, που εξυπηρετεί τα διεθνή συμφέροντα και είναι σύμφωνη με τις αρχές της διεθνούς κοινότητας και του Ο.Η.Ε.. Στο πλαίσιο όμως μιας διεθνούς συνθήκης ειρήνης, η απαραίτητη επίτευξη ***εθελούσιας*** συνέργιας κάθε μιας ξεχωριστά και όλων μαζί των άμεσα εμπλεκομένων σ'αυτή μερών, προϋποθέτει επίσης ότι εξισορροπεί τα «συγκρουόμενα» στην κρίση συμφέροντα μεταξύ τους, ώστε να εξουδετερώνεται η κρίση διαχρονικά.

Πρέπει άρα η διευθέτηση να είναι καταρχή ***«εφικτή»*** - να είναι δηλαδή κατάσταση για τα μέρη ***πρακτικά εφαρμόσιμη*** στο παρόν και στο μέλλον. Έτσι το όποιο οικονομικό, πολιτικό, ή άλλο κόστος επιφέρει ως διευθέτηση, πρέπει να είναι τέτοιο που εμπλεκόμενα μέρη και διεθνής κοινότητα να έχουν τη δυνατότητα (αντικειμενικά) να επωμισθούν. Εκτός όμως απο εφικτή, για να είναι ***«βιώσιμη»*** η διευθέτηση διεθνούς κρίσης, προϋποθέτει ότι εξισορροπεί τα ιδιαίτερα, φαινομενικά αντίθετα συμφέροντα των μερών ώστε, να θεωρείται τελικά απο τα κάθε ένα επιμέρους εμπλεκόμενο στην κρίση μέρος ως επιθυμητή κατάσταση – ***υποκειμενικά «λογική και δίκαιη»*** δηλαδή λύση. Το κόστος συνεπώς που επιφέρει μια διευθέτηση, δεν αρκεί να είναι αντικειμενικά λογικό αλλά, πρέπει να θεωρείται και (απο τα εμπλεκόμενα στη κρίση μέρη) υποκειμενικά, ως λογικό! Απο την άλλη ως «δίκαιη» κατάσταση, κάποιο μέρος θεωρεί τη λύση που «δικαιώνει την πλευρά του», «ικανοποιεί το αίσθημα δικαίου του λαού του» – λύση που αναγνωρίζει και συνεπώς εξυπηρετεί αυτά που θεωρεί τωρινά και μελλοντικά του ***συμφέροντα***, ή τουλάχιστον όσα συμφέροντά του θεωρεί βασικά, απαράγραπτα και γι'αυτό «ζωτικά» - μάλιστα κατάσταση που θεωρεί ευνοϊκότερη (απο πολιτική, οικονομική, στρατηγική άποψη), σε σύγκριση με την προηγούμενη που θεωρεί ως πρόβλημα.

9 Τόσο όμως για να επιτευχθεί, όσο και για να εφαρμοσθεί στην πράξη εθελούσια απο τα μέρη που εμπλέκονται μια συνθήκη ειρήνης ως τελική κι'επίσημη διευθέτηση διεθνούς κρίσης, δεν αρκεί να είναι αντικειμενικά εφικτή και υποκειμενικά «λογική και δίκαιη» ως λύση – προϋποθέτει ανάλογη ***καλή θέληση και θετική βούληση*** των εμπλεκομένων σ'αυτή μερών. Η διεθνής κοινότητα θεωρείται κατά τεκμήριο ότι ενεργεί πάντοτε καλόπιστα για τη δίκαιη διευθέτηση των διεθνών προβλημάτων.

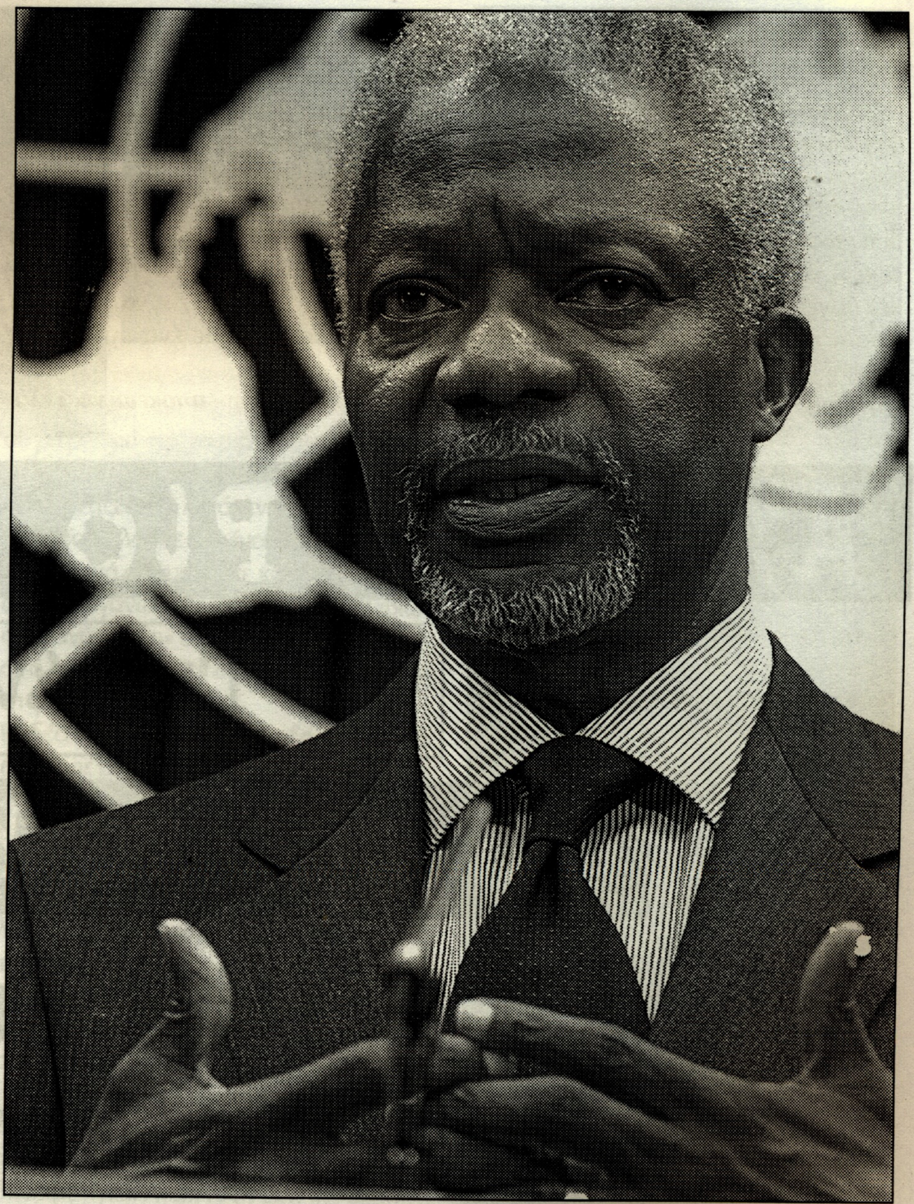
Σε αντίθεση πάντως με την περίπτωση εθελούσιας απο τα μέρη αποδοχής και εφαρμογής της, μια ***αναγκαστική επιβολή*** «λύσης» προβλήματος στις διεθνείς σχέσεις – είτε μονομερώς απο κάποια ισχυρά ενδιαφερόμενα στο πρόβλημα μέρη πάνω στα πιο αδύνατα, είτε συλλογικά απο τη διεθνή κοινότητα – ***δεν είναι επιθυμητή λύση, για ολα τα εμπλεκόμενα μέρη στη κρίση***. Αποτελεί «λύση» μόνο για τα μέρη που την επιβάλλουν ενώ, εξακολουθεί να θεωρείται «πρόβλημα» απο τα μέρη στα οποία επιβάλλεται. Η απειλητική συνεπώς για τη διεθνή ειρήνη ανισορροπία που μια κρίση δημιουργεί, δεν αναιρείται απο μια αναγκαστική διευθέτηση της. ***Μια λοιπόν αναγκαστική «διευθέτηση» διεθνούς κρίσης, συνιστά στην ουσία μετάλλαξη του αρχικού προβλήματος σε κάποιο άλλο, μάλιστα ισχύει ως «λύση» μόνο υποκειμενικά για τα μέρη που την επιβάλλουν και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η επιβολή της!***

Εξάλλου μια αναγκαστική διευθέτηση κρίσης, επειδή για να επιβληθεί και να εφαρμοσθεί ως «λύση» προϋποθέτει τη χρήση ή απειλή χρήσης μέτρων βίαιης επιβολής – μάλιστα στην πράξη στρατιωτικών – είναι εξαιρετικά ***δαπανηρή*** – έχει σημαντικό κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό κόστος για το μέρος ή τα μέρη που την εφαρμόζουν. Δύσκολα συνεπώς μπορεί να έχει μεγάλη διάρκεια χρόνου! Γι'αυτό μια τέτοια διεθνής δράση δικαιολογείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ως ***έσχατο μέτρο συλλογικής νόμιμης άμυνας*** της διεθνούς κοινότητας απέναντι σε ***άμεση απειλή*** εναντίον ζωτικών διεθνών συμφερόντων – μάλιστα προυποθέτει ότι τα υπαίτια για τη κρίση μέρη εκφράζουν ***αρνητική βούληση*** ή είναι κακόπιστα στην προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας για μια ειρηνική, συναινετική, δίκαιη και μόνιμη διευθέτησης της.

10 Η προσφυγή λοιπόν της διεθνούς κοινότητας στη χρήση αναγκαστικών μέτρων – ως αναγκαίο και μόνο αποτελεσματικό μέτρο ανατροπής ορισμένων ανεπιθύμητων διεθνών συμπεριφορών, συντήρησης διεθνών συμφερόντων και διατήρησης διεθνών ισορροπιών – θεωρείται κατάσταση ***προσωρινή και έκτακτη*** που αποσκοπεί να οδηγήσει τα μέρη, ***έστω αναγκαστικά***, στον πολιτικό διάλογο και να καταλήξει τελικά, στη σύναψη και πρακτική εφαρμογή μιας ***συναινετικής συνθήκης ειρήνης***.

Άσχετα πάντως με το ποιά μέσα οδηγούν τελικά σ'αυτή, η βιώσιμη διαχρονικά διευθέτηση διεθνούς κρίσης, ως νέα κατάσταση πραγμάτων που εξισορροπεί τόσο τα συμφέροντα των λαών μεταξύ τους, όσο κι'αυτά με τα συλλογικά ζωτικά συμφέροντα της διεθνούς κοινότητας, πρέπει απαραίτητα να είναι κατάσταση σύμφωνη με αυτό που θεω-

ρείται σήμερα ως ***διεθνές δίκαιο***. Διότι, η εθελούσια αποδεκτή απο τα μέρη διευθέτηση διεθνούς κρίσης, (η σύναψη και πρακτική εφαρμογή απ' αυτά μιας ειρηνευτικής συνθήκης), ως ευνοϊκότερη κατάσταση τόσο για τη διεθνή κοινότητα όσο και για τα ίδια αυτά μέρη, απαιτεί την υιοθέτηση διεθνών συμπεριφορών που συνάδουν με ***συλλογικά αποδεκτούς διεθνείς κανόνες και αρχές*** – κανόνες που έχουν γενική, καθολική διεθνή αποδοχή ως «***δίκαιοι***» επειδή πηγάζουν απο τη συνολική, μακροχρόνια, ομοιόμορφη και αδιάλειπτη εφαρμογή τους απο την πλειοψηφία των κρατών. Το σύμπλεγμα τέτοιων κανόνων και αρχών ισχύουν σήμερα ως ***διεθνές δικαίο!***

ΙΙ Σύμφωνη άρα με το διεθνές δίκαιο διευθέτηση διεθνούς κρίσης, είναι μια κατάσταση ***αντικειμενικά δίκαιη, ειρηνική και πρακτικά εφαρμόσιμη*** – λύση οικονομικά και πολιτικά εφικτή στο παρόν αλλά και στο μέλλον κι'έτσι ***επιθυμητή απο όλα τα με καλή θέληση ενδιαφερόμενα μέρη στο πρόβλημα*** – τα άμεσα εμπλεκόμενα κράτη, τους λαούς τους και τη διεθνή κοινότητα. Καμμιά συνεπώς ***δίκαιη διευθέτηση*** διεθνούς κρίσης δε μπορεί να παραγνωρίζει τα θεωρούμενα ως δίκαια συμφέροντα της διεθνούς κοινότητας (την επικράτηση της διεθνούς ειρήνης) και των αναμεμειγμένων στην κρίση πλευρών (λ.χ. τα διεθνώς κατοχυρωμένα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες των επιμέρους λαών) – ούτε μπορεί να είναι διευθέτηση άνιση που εξυπηρετεί τα συμφέροντα κάποιων μόνο, έστω ισχυρών ενδιαφερομένων στη κρίση μερών.

Η επίτευξη συνεπώς διευθέτησης σε μια διεθνή κρίση, ως εξεύρεση επιθυμητής απο τη διεθνή κοινότητα και τα εμπλεκόμενα στη κρίση επιμέρους μέρη ***σύμφωνης με τις αρχές του διεθνούς δικαίου, συναινετικής, ειρηνικής, συμβιβαστικής*** νέας κατάστασης πραγμάτων, θεωρείται σημαντικό διεθνές γεγονός που κωδικοποιείται επίσημα, επικυρώνεται απο τη διεθνή κοινότητα και δημοσιοποιείται πανηγυρικά με τη μορφή ***διεθνούς συνθήκης***. Κάθε λοιπόν διεθνής ειρηνευτική συνθήκη, είτε περιφερειακή είτε γενικότερη, έχει ιδιαίτερη σημασία για τη διεθνή κοινότητα – δημιουργεί ένα ***προηγούμενο δικαίου*** – ένα παράδειγμα επιθυμητής διεθνούς συμβιβαστικής συναινετικής συμπεριφοράς, απαραίτητης για την ειρηνική ρύθμιση των διακρατικών σχέσεων και μάλιστα των διεθνών κρίσεων στο μέλλον. Διότι ακριβώς, η διαχρονική επικράτηση της διεθνούς ειρήνης, ως αποτέλεσμα, απουσίας διεθνών κρίσεων και εξισορρόπησης επιμέρους και γενικότερων διεθνών συμφερόντων, η ομαλή δηλαδή ρύθμιση των διεθνών σχέσεων και η αποτελεσματική διευθέτηση των διεθνών διαφορών, προϋποθέτει μια γενικότερη διεθνή συνέργια και σύμπραξη, μια ***συνολική διεθνή συναίνεση!***

Δεν μπορεί κατά συνέπεια να νοηθεί ως δίκαιη καμμιά επιβολή αναγκαστικών μέτρων ή κυρώσεων στις διεθνείς σχέσεις σήμερα, χωρίς συλλογική διεθνή συναίνεση και συλλογική διεθνή δράση!! Ως ***αποκλειστική*** βάση δίκαιης ρύθμισης των διεθνών σχέσεων γενικά και διαχείρισης των διεθνών κρίσεων ειδικότερα, (είτε με ειρηνικά, είτε με αναγκαστικά μέτρα), πρέπει να θεωρούνται σήμερα οι πρόνοιες του ***Καταστατικού Χάρτη του Ο.Η.Ε.*** Διότι η καθολική αποδοχή της διεθνούς αυτής συνθήκης απο το σύνολο των κρατών και η συνεχής εφαρμογή της για μισό και πλέον αιώνα – ιδιαίτερα μάλιστα των προνοιών της που διέπουν την ειρηνική διευθέτηση των διεθνών διαφορών (κατοχύρωση της διεθνούς ειρήνης) και αυτών που θεμελιώνουν τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες των ανθρώπων (κατοχύρωση της ανθρώπινης ζωής) – ***αποτελεί το μείζον και μοναδικό στην ιστορία της ανθρωπότητας επίτευγμα συνολικής και διαχρονικής διεθνούς συναίνεσης!***

Από το Ρίο στο Γιοχάνεσμπουργκ και από το Κακό στο Χειρότερο

Του Νίκου Τριμικλινιώτη

Η συζήτηση γύρω από το ζήτημα της «βιώσιμης ανάπτυξης» αποκτά ιδιαίτερη σημασία σήμερα, όχι μόνο λόγω της πρόσφατης Παγκόσμιας Διάσκεψης για την Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΠΔΒΑ ή WSSD), αλλά γιατί έχουν σχέση με το πρόγραμμα και την στρατηγική της Αριστεράς σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Ο όρος «βιώσιμη ανάπτυξη» μπορεί να έχει γίνει κλισέ με το Γιοχάνεσμπουργκ, επιβάλλεται όμως μια ουσιαστική συζήτηση και κριτική αποτίμηση των τεκταινομένων σε διεθνή Φόρα, όπως τα Ηνωμένα Έθνη, καθώς επίσης στα Φόρα των κοινωνικών κινημάτων για να εξετάσουμε τη δράση και εναλλακτική στρατηγική του κινήματος της αντι-παγκοσμιοποίησης.

Η σύγκρουση αντιλήψεων: Τι είναι «βιώσιμη» ή «αειφόρος» ανάπτυξη;

Η ερμηνεία του όρου «βιώσιμη» ή «αειφόρος ανάπτυξη» είναι αμφιλεγόμενη, αφού υπάρχει σαφέστατα η τάση να γίνεται ακόμα μια λέξη «της μόδας» με την χρήση και κατάχρηση της από αυτούς που έχουν την ευθύνη για τα σοβαρότατα κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα του πλανήτη μας, δηλαδή τους υπερμάχους του καπιταλιστικού συστήματος. Το νόημα λοιπόν της «βιώσιμης ανάπτυξης» πρέπει να αναλυθεί σε κάποιο βάθος συνδέοντας τις «παλιές» συζητήσεις για την ανάπτυξη, υπανάπτυξη και τον σοσιαλισμό. Αν δεν αναλυθεί το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα το οποίο παράγει και αναπαράγει την οικο-καταστροφή και την μιζέρια στον πλανήτη για την διαμόρφωση στρατηγικών τόσο σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, η αναχαίτιση της καταστροφικής πορείας πρέπει να θεωρείται αδύνατη.

Αφετηρία μας ο ίδιος ο όρος γιατί η έννοια «βιώσιμη» ή «αειφόρος ανάπτυξη». Παρόλο που η πρώτη Παγκόσμια Διάσκεψη για το περιβάλλον είχε γίνει το 1972, το ιστορικό της εισόδου του όρου στη διεθνή ορολογία ξεκινά το 1992, στην Παγκόσμια Διάσκεψη για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, στο Ρίο της Βραζιλίας με την επιμονή των περιβαλλοντιστών ότι οι υφιστάμενοι τύποι και μορφές παραγωγής και κατανάλωσης θα καταστρέψουν τους αναγκαίους φυσικούς πόρους για την επιβίωση της ζωής του πλανήτη. Χρειαζόταν έλεγαν μια εναλλακτική, μια «βιώσιμη ανάπτυξη». Αυτή η ιδέα όμως δεν ικανοποιούσε μια άλλη μερίδα ακτιβιστών, οι οποίο ενδιαφέρονταν για μια άλλη πτυχή της ανάπτυξης, την φτώχια στον πλανήτη: Το παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα όχι μόνο ευθύνεται για την οικολογική καταστροφή αλλά και οξύνει την φτώχια στον κόσμο, αδυνατώντας να ικανοποιήσει τις βασικές ανάγκες των ανθρώπων. Επομένως, η ανάπτυξη για να είναι «βιώσιμη» πρέπει να έχει άμεση επίδραση στη ποιότητα ζωής. Ο όρος «ανάπτυξη» δεν πρέπει να προσεγγίζεται λοιπόν με την στενή έννοια της ποσοτική αύξησης του εθνικού εισοδήματος, αλλά να έχει μια ολόπλευρη προσέγγιση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής του ανθρώπου. Τέτοια προσέγγιση είχαν ήδη προτείνει αναλυτές, όπως ο Σίερς (1972: 21) ο οποίος θεωρεί ως «ανάπτυξη» «την δημιουργία εκείνων των συνθηκών για ανάπτυξη και πραγμάτωση της ανθρώπινης προσωπικότητας και σίγουρα περιλαμβάνει μείωση της φτώχειας, της ανεργίας και της ανισότητας». Η κοινωνικό-οικονομική αντίληψη της βιωσιμότητας περιλαμβάνει τις βασικές ανάγκες του ανθρώπου όπως είναι το νερό, η τροφή, στέγη, αποχέτευση, υγεία, μόρφωση και μεταφορά.

Η Διάσκεψη του Ρίο λοιπόν επιχείρησε συγκερασμό της περιβαλλοντικής προσέγγισης με την κοινωνικο-οικονομική για να συντάξει την λεγόμενη «Ατζέντα 21» η οποία καλούσε για ένα παγκόσμιο συνεταιρισμό ανάμεσα σε κυβερνήσεις και διεθνή οργανώσεις για να πετύχουν «βιώσιμη ανάπτυξη» στον πλανήτη. Ως γνωστό, η Ατζέντα 21 ουδέποτε εφαρμόστηκε.

Η ιδέα ότι η όποια ανάπτυξη πρέπει να εξυπηρετεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υποσκάπτει την δυνατότητα μελλοντικών γενεών να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες αποκτά πολλούς θιασώτες και γίνεται πλέον μέρος της ορολογίας των διεθνών οργανισμών όπως του ΟΗΕ, της ΕΕ, της Διεθνούς Τράπεζας κ.τ.λ. Συμπεριλαμβάνει τις σχέσεις ανθρώπων με την φύση, δηλαδή τους φυσικούς πόρους, άλλες μορφές ζωής, τους βιότοπους και το οικοσύστημα. Το σύνθετο του όρου μας παραπέμπει στα δύο του συστατικά μέρη: Ανάπτυξη και βιωσιμότητα. Ανάπτυξη μεν, όχι βέβαια με τον απλοϊκό τρόπο που χρησιμοποιείται ως οτιδήποτε διατείνεται ότι αυξάνει το εθνικό εισόδημα μιας χώρας, αλλά ως η βελτίωση της ποιότητας ζωής του ανθρώπου και του περιβάλλοντος.

Διακρίνονται τρεις διατάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης:

- *Η οικονομική, δηλαδή η υπεύθυνη διαχείριση των φυσικών πόρων*
- *Η κοινωνική, δηλαδή η ισομερής καταμερισμός για ικανοποίηση βασικών ανθρωπίνων αναγκών.*
- *Η οικολογική, δηλαδή η προστασία και χρηστή διαχείριση των όλων περιβαλλοντικών στοιχείων.*

Η «σύγχρονη» προσέγγιση λοιπόν, όχι μόνο της Αριστεράς, όλων των αποχρώσεων, αλλά και των καπιταλιστικών θεσμών τυπικά τουλάχιστον διατείνεται ότι έχει επίγνωση του βιοτικού επιπέδου κι όχι

απλά σε διάφορους δείκτες όπως τον λεγόμενο «ρυθμό ανάπτυξης» ή με το «κατά κεφαλήν εισόδημα».

Είναι βέβαια φανερό ότι η ακριβής επιμέτρηση του (πραγματικού) βιοτικού επιπέδου του λαού δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε επαναστατικές λύσεις ή προτάσεις. Μάλιστα θα λέγαμε ότι οι περισσότεροι ερευνητές που έχουν αναπτύξει τα θεωρητικά εργαλεία για την φτώχεια και την καταπολέμηση της είναι μάλλον ρεφορμιστές και σοσιαλδημοκράτες. Το ζή-

τημα είναι πως αυτά τα αναλυτικά εργαλεία και τα πορίσματα που βγαίνουν σαν αποτέλεσμα των αναλύσεων μπορούν να αξιοποιηθούν για το ξεπέρασμα του καπιταλιστικού συστήματος. Η άλλη πραγματικότητα για τη συζήτηση περί «βιώσιμης ανάπτυξης» είναι ότι λείπει εντελώς η ταξική, και ουσιαστικά η πολιτική προσέγγιση, αφού παρακάμπτεται οποιαδήποτε αναφορά στο κοινωνικό-οικονομικό σύστημα που παράγει και αναπαράγει την συγκεκριμένη «ανάπτυξη».

Ο ΟΗΕ και η «Αποδέσμευση» των πολυεθνικών από το Νομικό Πλαίσιο Παγκόσμιας Περιβαλλοντικής Πολιτικής

Η ιστορία με τη πρόσφατη Διάσκεψη για την Βιώσιμη Ανάπτυξη δεν ξεκινά βέβαια με το Γιοχάνεσμπουργκ. Η πρώτη Διάσκεψη που ασχολήθηκε με περιβαλλοντικά θέματα έγινε το 1972. Βέβαια, είναι πριν από δώδεκα χρόνια, στο Ρίο της Βραζιλίας όταν είχε πραγματοποιηθεί η Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη το οποίο και καθόρισε το υφιστάμενο ασθενές συστήματος της παγκόσμιας περιβαλλοντικής «διακυβέρνησης» (governance). Το πλαίσιο τούτο ρύθμισης χωρίζεται σε δύο ειδών μηχανισμούς: Τα νομικώς δεσμευτικά μέσα (hard law) όπως οι συμφωνίες, οι συμβάσεις και τα πρωτόκολλα από την μια και από την άλλη τα κείμενα χαμηλής δεσμευτικότητας (soft law) όπως οι διακηρύξεις, τα σχέδια δράσης και οι συστάσεις. Υπάρχει η αντίληψη ότι σταδιακά, κάτω από την πίεση των μη κυβερνητικών οργανισμών και την περαιτέρω επίγνωση του περιβαλλοντικού μας προβλήματος, από τα «χαλαρά» κείμενα χαμηλής δεσμευτικότητας το διεθνές πλαίσιο Περιβαλλοντικής «διακυβέρνησης» μετατρέπεται σε ισχυρότερο με την αυξανόμενη ρύθμιση χρησιμοποιώντας όλο και καινούρια νομικά δεσμευτικά μέσα, εξάλλου είναι γνωστή η αναποτελεσματικότητα του σημερινού καθεστώτος (βλέπε Σαμιώτης 2002: 233-245).

Ρίο - Γιοχάνεσμπουργκ Από το κακό χειρότερο

Τελικά, ο απόηχος μιας αποτυχημένης Συνόδου του ΟΗΕ ίσως είναι πιο ηχηρός από την ίδια την «αποτυχημένη» διάσκεψη, διότι τα αποτελέσματα αυτής είναι μαζί μας για τα επόμενα χρόνια. Αυτό τουλάχιστον βγαίνει σαν συμπέρασμα μιας κριτικής αποτίμησης της πρόσφατης Παγκόσμιας Συνδιάσκεψης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη που έγινε στο Γιοχάνεσμπουργκ. Η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη δεν ήταν, όπως παρουσιάζεται σαν ακόμα μια χαμένη ιστορική ευκαιρία για να ανατρέψει την τόσο την βαθιά περιβαλλοντική κρίση, όσο το τεράστιο χάσμα μεταξύ των φτωχών και των πλουσίων στον κόσμο -ένα κόσμο όπου τα τρία πέμπτα ζουν σε άθλιες συνθήκες. Θα λέγαμε ότι η άποψη αυτή μάλιστα όχι μόνο προσφέρει ψευδαισθήσεις αλλά παραπλανεί και συσκοτίζει. Αξίζει όμως να βάλουμε ορισμένες πτυχές της Συνδιάσκεψης και των παράλληλων δράσεων κι αντιδράσεων στο μικροσκόπιο.

Από το παρασκήνιο της Συνόδου, ήταν φανερό από την αρχή ότι η όλη διαδικασία δεν θα είχε αίσιο τέλος, τουλάχιστον όπως οι εκ των έξω, οι ακτιβιστές και τα κοινωνικά κινήματα οραματίζονταν. Για να αποτραπεί πλήρης κατάρρευση, δηλαδή ασυμφωνία σε ένα κείμενο, οι επίσημες διαβουλεύσεις συνεχίστηκαν όλο το Σαββατοκύριακο, και τελικά αυτό που συμφωνήθηκε απλά θα αντικατοπτρίζει το διεθνές ισοζύγιο δυνάμεων-δηλαδή την πλήρη ηγεμονία των Βόρειο-Δυτικών κρατών και των πολυεθνικών σε βάρος των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των φτωχών. Η δε συνεχείς προσπάθειες των Αμερικανών να απαλείψουν από το κείμενο της παραγράφους που αναφέρονται στην χρηματοδότηση της ανάπτυξης, τις άνισες εμπορικές σχέσεις μεταξύ ανεπτυγμένων και αναπτυσσομένων χωρών, την πρόσβαση στην αγορά, πρόσβαση σε νερό και αποχέτευση, πρόσβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειες, η ανατροπή της περιβαλλοντικής καταστροφής και η διασφάλιση ότι η παγκοσμιοποίηση θα ευεργετήσει όλους και ότι θα υπάρχει ίση κατανομή δίνει την εικόνα του σκηνικού.

Η «αποτυχία» λοιπόν της WSSD λοιπόν διάφορες διαστάσεις. όχι απλά έχει αποτύχει να λύσει τα προβλήματα του πλανήτη από την περιβαλλοντική καταστροφή, αλλά υποτάσσει και τυπικά πλέον ακόμα και το ασθενές καθεστώς παγκόσμιας περιβαλλοντικής πολιτικής στα κελεύσματα των πολυεθνικών μέσω κειμένων χαμηλής δεσμευτικότητας (soft law) δηλαδή συμφωνιών μεταξύ κυβερνήσε-

ων και πολυεθνικών. Επίσης, ενώ οι συνθήκες του Ρίο και η Ατζέντα 21 καθώς επίσης η συνθήκη του Κιότο δεν έχουν εφαρμοστεί γιατί οι ΗΠΑ του Μπους αρνείται να εφαρμόσει τις συνθήκες και να πληρώσει γι' αυτά που είχε ο πατέρας Μπους δεσμευτεί.

Η επίσημη παρουσία διαφόρων πολυεθνικών στο Γιοχάνεσμπουργκ ανάμεσα στις οποίες και πολυεθνικές εταιρείες οι οποίες είναι υπεύθυνες για μαζικές περιβαλλοντικές καταστροφές-δημιουργεί κακό προηγούμενο αφού με τη παντοδυναμία λόμπι τους πιέζουν για τα συμφέροντα τους. Κι' ενώ τυπικά με την παρουσία των μη κυβερνητικών οργανώσεων φαίνεται ότι αντιπροσωπεύονται όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, είναι πασίγνωστο ποιος έχει το πάνω χέρι: Αυτός που έχει την οικονομική ευχέρεια και τα οικονομικά μέσα να πιέσει καλύτερα εύκαμπτες και πλαδαρές κυβερνήσεις, οι οποίες ανταγωνίζονται για ξένες επενδύσεις. Οι οργανωτές της Διάσκεψης αποπειράθηκαν να σερβίρουν τον απατηλό μύθο της «πλουραλιστικής δημοκρατίας» που παραγνωρίζει τις ταξικές και κοινωνικές σχέσεις, σάμπως και δεν βλέπει ο καθένας και τις συνέπειες του καπιταλιστικού συστήματος και την νομή εξουσίας στο κόσμο. Ακόμη και η φιλελεύθερη Βρετανική Observer με τον τίτλο της δεν ξεγελάστηκε από τα τεκταινόμενα: «Μεγαλο-εργοδότες υφαρπάζουν την Διάσκεψη για το Περιβάλλον».

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ευφυία για να αντιληφθεί κανείς ότι το ζήτημα της φτώχειας στο πλανήτη των 2,8 δις δεν λύνεται χωρίς Δραστικά μέτρα, όπως η απάλειψη ή ουσιαστική διαγραφή των χρεών των χωρών του νότου, η ανατροπή των πολιτικών "ενσωμάτωσης" χωρών του τρίτου κόσμου στην παγκόσμια οικονομία, οι οποίες έχουν αρνητικές συνέπειες για τα φτωχότερα στρώματα όπως ανεργία, αρνητική επίδραση στους μισθούς, περιβαλλοντική καταστροφές κλπ.

Ενώ σε λαϊκό, ή ακόμα σε λαϊκιστικό επίπεδο αντηχεί ισχυρή η ιδέα ότι η ρίζα του κακού είναι το κυνήγι του εύκολου κέρδος, σε βάρος του περιβάλλοντος και των αδυνάτων και φτωχών, στην πραγματικότητα αποτελεί προβληματική προσέγγιση αν και περιέχει μια δόση αλήθειας. Ο λόγος είναι γιατί η άποψη αυτή απλά κατακρίνει τις υπερβολές και τις καταχρήσεις του συστήματος, δηλαδή το εύκολο κέρδος και το υπερ-κέρδος, όχι όμως το «νόμιμο» και το «έντιμο» κέρδος. Εν πολλοίς αποτελεί παραλλαγή των λίγων χαλασμένων μήλων στο καλάθι, των λίγων «κακών» πολυεθνικών τις οποίες πρέπει να ελέγξουμε, κάτι για το οποίο ακόμα κι ο καπιταλιστής ο οποίος έχει πιο μακροπρόθεσμες βλέψεις από το βραχυπρόθεσμο κερδοσκόπο δεν θα είχε πρόβλημα να συμφωνήσει. Μέσα σε αυτό πνεύμα κινούνται οι πιο ήπιες κριτικές από περιβαλλοντικές οργανώσεις που ανήκουν στον φιλελεύθερο καπιταλιστικό χώρο και εκφράζουν την ανησυχία τους για τις «στρεβλώσεις» της παγκόσμιας αγοράς μέσο του «παλιού προστατευτισμού» που οι ΗΠΑ υποκριτικά εφαρμόζουν για τα αγροτικά τους προϊόντα για παράδειγμα. Ήπιες κριτικές γίνονται πάλι για την κατασπατάληση ενέργειας στις ΗΠΑ, Δ. Ευρώπη και Ιαπωνία και για το γεγονός ότι τεράστιο ποσοστό από την οικονομική βοήθεια καταλήγει στα χέρια των τραπεζιτών ή για την άνιση κατανομή ιδίως αναφορικά με τις τεχνολογικές συνέπειες.

Αν εξετάσει κανείς την επίσημη ατζέντα της Διάσκεψης θα παρατηρήσει ότι ορισμένες από τις διαπιστώσεις είναι μεν σωστές, αλλά είναι ελλιπείς και πάνω απ' όλα ο τρόπος που τίθενται σε καμιά περίπτωση δεν αμφισβητεί το σύστημα που τις παράγει και τις διαιωνίζει. Τα ζητήματα που τέθηκαν στην ατζέντα της Παγκόσμιας Συνδιάσκεψης ήταν τα εξής:

- Η λεγόμενη πληθυσμιακή έκρηξη όπου ο πληθυσμός της γης από 6.1 δισεκατομμύρια θα αυξηθεί κατά 50% τις 9.3 δις. μέχρι το 2050. Βέβαια αγνοείται το πρόβλημα των πολέμων και ασθενειών.
- Το ενεργειακό πρόβλημα δηλαδή η υπερκατανάλωση ενέργειας.
- Οι κλιματικές αλλαγές λόγω του φαινομένου του θερμοκηπίου με την ρύπανση με διοξείδιο του άνθρακα.
- Το πρόβλημα της διάρρηξης των στρωμάτων του όζοντος στο περιβάλλον.
- Φτώχεια και Ανισότητα: Γύρω στα 2,8 δις ζουν με λιγότερα από $2 την ημέρα, ενώ 80% του πλούτου του πλανήτη αποτελεί ιδιοκτησία 15% του πληθυσμού.
- Περισσότερα από 11,000 είδη κινδυνεύουν τα εξαφανιστούν.
- Η δραματική μείωση των δασών, όπου υπολογίζεται ότι 40%των υπαρχόντων αρχαίων δασών θα καταστραφούν μέσα στα επόμενα 10-20 χρόνων.
- Υπέρβαση και καταστροφή της καλλιεργήσιμης γης.
- Η εξαφάνιση ψαριών από υπερεκμετάλλευσης αλιείας.
- Προβλήματα με νερό: Γύρω στα 1.1. δις δεν έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό, ενώ 2,4 δις άτομα δεν επαρκή πρόσβαση σε αποχέτευση.

Οι 100 τόσοι ηγέτες κρατών που συμμετείχαν στο δεκαήμερο εργασιών προσπάθησαν να γεφυρώσουν τις διαφορές μεταξύ αλληλοσυγκρουόμενων λογικών για το μοίρασμα των καρπών της καπιταλιστικής ανάπτυξης, πάντα μέσα στα πλαίσια του υφιστάμενου συστήματος: Η σύγκρουση μεταξύ του (δυτικού) «αρπακτικού» καπιταλισμού και του πιο «εξευγενισμένου» καπιταλισμού, αλλά και τη σύγκρουση μεταξύ του κεφαλαίου των «αναπτυγμένων» και του κεφαλαίου των «όχι τόσο αναπτυγμένων» χωρών, όπως τα κράτη εκφράζουν αυτές τις λογικές. Αν όντως το κράτος αποτελεί την συμπύκνωση των ταξικών και κοινωνικών σχέσεων ευρύτερα, όπως αυτή αντανακλάται στους συγκεκριμένους τομείς της ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και της κοινωνικής πολιτικής. Υπάρχουν οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί και κοινωνικά κινήματα τα εκφράζουν αυτές τις λογικές με ένα πιο ρεφορμιστικό/παρεμβατικό πρόγραμμα. Όμως, τα κοινωνικά κινήματα που κινούνται σε μια πιο ριζοσπαστική τροχιά πίεζαν και αναδείκνυαν ζητήματα, τοπικά και διεθνή σαφώς εκτός των λογικών αυτών. Η απόπειρα λοιπόν των ηγετών των κρατών και του ΟΗΕ να αποδείξουν ότι αυτή τη φορά θα αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης και θα εφαρμόσουν αυτά που αποφασίζουν και να πείσουν τους λαούς ότι οι όποιες πολιτικές τους θα είναι προς όφελος των λαών, του περιβάλλοντος και των φτωχών του κόσμου είχε περισσότερο χαρακτήρα δημοσίων σχέσεων.

Δεν χρειάζονταν ιδιαίτερες μαντικές ικανότητες για να προβλέψει κανείς ότι η συμφωνία που τελικά θα προέκυπτε, δεν θα άγγιζε καν το κεντρικό για την βιώσιμη ανάπτυξη ζήτημα: Ότι το εκμεταλλευτικό σύστημα που καθηλώνει τις χώρες του νότου, πρώην αποικίες, με τα ασήκωτα εθνικά χρέη και την απομύζη-

ση του πλούτου τους με την συμμετοχή τους στο παγκόσμιο εμπόριο και η περιβαλλοντική κρίση, ο καπιταλισμός δηλαδή δεν πρόκειται να εγκαταλείψει την αναγκαία για την ύπαρξη του λογική. Η συστημική ανάγκη για συσσώρευση και κέρδος δεν επιτρέπουν σε ριζική ανατροπή του στάτους κβο, κι' έτσι η περιβαλλοντική καταστροφή, η παραγωγή και η διαιώνιση ανισοτήτων θα συνεχιστούν κανονικά.

Δεν θα θέλαμε με αυτό το άρθρο να εξαντλήσουμε την ανάλυση μας σε δημοσιογραφικού τύπου κριτικές, οι οποίες απλά αναφέρουν τις «αδυναμίες» του συστήματος και την περιορισμένων οριζόντων μεταρρυθμιστική διάθεση καλοθελητών. Η ανάγκη ανάλυσης της ρίζας των προβλημάτων και της ριζοσπαστικής αντιμετώπισης τους πρέπει να θεωρείται εκ των ουκ άνευ για μια ολοκληρωμένη μαρξιστική ανάλυση η οποία να αντλεί από την υφιστάμενη γνώση και να εμπλουτίζεται από την ζωή και την σκέψη.

Στο Γιοχάνεσμπουργκ η «ανεπίσημη» διάσκεψή ήταν το πιο σημαντικό μέρος της όλης διαδικασίας, εξάλλου οι μαζικές εκδηλώσεις από τους «μη κυβερνητικούς οργανισμούς» και τα κοινωνικά κινήματα έχουν πλέον γίνει μόνιμο χαρακτηριστικό όλων των διεθνών συναντήσεων. Το αποτρόπαιο είναι ότι η Διάσκεψη συνοδεύτηκε από αστυνομική βία κατά διαδηλωτών που διαμαρτύρονταν στο Γιοχάνεσμπουργκ. Η Αστυνομία, προφανώς μετά από κυβερνητικές οδηγίες, για να «εντυπωσιάσει» τους Δυτικούς ηγέτες, προέβηκε σε μια σειρά κατασταλτικών μέτρων ενάντια σε διαδηλωτές, αλλά κι' άστεγους, τους οποίους μετακίνησε εκτός του κέντρου της πόλης όπου θα μαζεύονταν οι ξένοι. Με δεκάδες συλλήψεις ακτημόνων διαδηλωτών, πυροβολισμούς ενάντια σε ειρηνικές εκδηλώσεις, τανκ και τεθωρακισμένα παντού ακόμα και στρατιωτικά ελικόπτερα πάνω από τις διαδηλώσεις, η σκηνές θύμιζαν πόλεμο και οι μέθοδοι καταστολής μύριζαν απάρχαϊντ...

ΟΗΕ: Από Υποτιθέμενο Όργανο των Λαών στη Υπηρεσία των Πολυεθνικών

Ενώ θεωρείται ο ρόλος του ΟΗΕ είναι να παίζει καθοριστικό ρόλο στην άμβλυνση των παγκόσμιων προβλημάτων που αφορούν την ποιότητα ζωής στον πλανήτη για την ευημερία όλων, δυστυχώς ο οργανισμός αντικατοπτρίζει το παγκόσμιο ισοζύγιο δυνάμεων. Στην υπηρεσία λοιπόν των πολυεθνικών και των υπερδυνάμεων, ο ΟΗΕ έχει γίνει τώρα και ο νομιμοποιητικός μηχανισμός αλλά και πλατφόρμα πίεσης για τις πολυεθνικές πάνω σε «ευάλωτες», ή καλύτερα ευλύγιστες και πλαδαρές κυβερνήσεις φτωχών χωρών. Μ' αυτά δεν θα ήθελα να δώσω την εντύπωση συμπάθειας για τις διάφορες κυβερνήσεις και τα ελίτ που βρίσκονται στο πηδάλιο των χωρών του νότου, που εν πολλοίς ευθύνονται για συμπαιγνία με την Δύση για την εισαγωγή νεοφιλελεύθερων πολιτικών που οξύνουν την ανισότητα, την φτώχεια και την κοινωνική αδικία στις χώρες τους και την βιολογική καταστροφή του πλανήτη.

Οι διάφορες «συνεταιριστικές συμφωνίες» (partnership agreements) που φέρουν τώρα και την σφραγίδα των Ηνωμένων Εθνών και που διατείνονται ότι οι πολυεθνικές οι οποίες δεν είναι ταξικά δεσμευμένες να ακολουθήσουν αλλά να το πράξουν οικειοθελώς. Εν πάση περιπτώσει ως καλή θέληση τόσο για το καλό του περιβάλλοντος όσο για την εφαρμογή ανθρώπινων δικαιωμάτων αποτελούν μια απάτη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό της British Petroleum όπου η Financial Times σε έρευνες της θεώρησε ως υπόδειγμα προς μίμηση για την περιβαλλοντική της πολιτική, ενσωματώνοντας με άριστο τρόπο αυτό που σήμερα λέγεται «επιχειρηματική κοινωνική ευθύνη» (corporate social responsibility). Σε πρόσφατη έκθεση διεθνών οργανώσεων σχέδιο περιβαλλοντικών και ανθρώπινων δικαιωμάτων η δράση της BP εκτίθεται ανεπανόρθωτα: Το σχέδιο για οικοδόμησης πετρελαιαγωγών από το Μπαγκού στην Τιφλίδα κι από κει στη Σεΐχαν αποδεικνύει ακριβώς τα αντίθετα.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα από το Γιοχάνεσμπουργκ το οποία και δείχνει τη δομική σχέση μεταξύ του παγκόσμιου συσχετισμού δυνάμεων και της διεθνούς περιβαλλοντικής πολιτικής που παράγεται είναι αυτό της αντιμετώπισης του φαινομένου του Θερμοκηπίου (Global Warming) και η απόφαση για ανανεώσιμη ενέργεια .

Είναι γνωστό ότι καταναλώνουμε υπερβολικό διοξείδιο του άνθρακα, δεδομένου ότι έχουμε ξεπεράσει στατιστικά εκείνα τα όρια τα οποία είναι δυνατόν να απορριφθούν από το περιβάλλον. Επίσης, είδαμε τα τελευταία 5 χρόνια αρκετά καιρικά φαινόμενα με άστατες καιρικές συνθήκες οι οποίες κόστισαν την ζωή σε 3 εκ. άτομα. Για να γίνει κατανοητός ο κίνδυνος αν δεν περιοριστεί η μαζική εκπομπή των αερίων αυτών (fossil fuel production) η θερμοκρασία της γης θα ανεβεί κατά 6 βαθμούς μέχρι το 2100 από 1990. Τι σημαίνει αυτό; Πρώτο, οξύτατες ελλείψεις νερού, παραγωγής τροφής και τρομερή αύξηση και εξάπλωση θανατηφόρων ασθενειών. Δεύτερο, αύξηση της στάθμης του νερού η οποία θα επηρεάσει 37% του πληθυσμού του πλανήτη-άτομα που ζουν μέχρι 100km από την παραλία.

Η συμφωνία, η οποία επιτεύχθηκε την ενδεκάτη, για να αποτρέψει τελικά το ναυάγιο της διάσκεψης, εξυπηρετεί τα συμφέροντα αυτών που θεωρούνται ως οι κύριοι υπεύθυνοι για την ρύπανση της ατμόσφαιρας. Έτσι εγκαταλείφθηκαν από το τελικό κείμενο οι στόχοι για χρήση ανανεώσιμης ενέργειας για τα 25 δισεκατομμύρια κατοίκους του πλανήτη. Απλά γίνεται αναφορά σε επιχορήγηση σε «καθαρότερες» μορφές καυσίμων (clearer fossil fuels) και υδροηλεκτρική ενέργεια για τις αναπτυσσόμενες χώρες-σάμπως το κύριο πρόβλημα είναι οι αναπτυσσόμενες χώρες. Με αυτό τον τρόποι οι ένοχοι για την μαζική ρύπανση του περιβάλλοντος δηλαδή οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία, σε μια άκαιρη συμμαχία με τις πετρελαιοπαραγωγικές χώρες οι οποίες φοβούνται ότι τα συμφέροντα τους θα επηρεαστούν δυσμενώς, να συνεχίζουν ανενόχλητες το βρώμικο παιγνίδι τους. Χαρακτηριστική η περίπτωση των ΗΠΑ, η οποία είναι υπεύθυνη για το 25% της ρύπανσης του κόσμου. Ο Μπους είχε χρηματοδοτηθεί από τις εταιρείες που παράγουν πετρέλαιο - οι οποίες εν πολλοίς έγραψαν και τον νόμο περί ενέργειας στις ΗΠΑ. Επίσης, ισχυρά λόμπι έπαιξαν καθοριστικό ρόλο για την έκταση της διάσκεψης. Η ίδια η Ν. Αφρική, η οποία είχε διαιτητικό ρόλο, είναι η δεύτερη χώρα στο κόσμο στις εξαγωγές άνθρακα και μέσα από τις πιο ένοχες στην μόλυνση από παραγωγής διοξειδίου του Άνθρακα (CO_2).

Οι αλλαγές στις κλιματολογικές συνθήκες δεν φαίνεται να ενοχλεί επαρκώς τις κυβερνήσεις και τα λόμπι που εξυπηρετούν. Γι' αυτό και όπως συχνά υποδεικνύει η Greenpeace, μετά από ένα χρόνο συζητήσεις η WSSD δεν κατάφερε να κάνει

ούτε ένα βήμα μπροστά αναφορικά με που αφορά την ενέργεια. Ο Steve Sawyer, ειδικός σε θέματα κλιματολογικών πολιτικών της Greenpeace αναφέρει χαρακτηριστικά: «Το σχέδιο δράσης δεν μοιάζει καθόλου με σχέδιο-αφού σχεδόν δεν περιέχει καμιά δράση» (Mail & Guardian 6-12/9/2002).

Το γεγονός ότι πρόβλημα της ανανεώσιμης ενέργειας δεν έχει επιλυθεί οφείλεται στην οξύτατη ανισότητα που υπάρχει στο κόσμο με την υπερκατανάλωση από τις λεγόμενες «ανεπτυγμένες» χώρες, οι οποίες αποτελούν το 15% πληθυσμού του πλανήτη, καταναλώνουν το 77% του παγκόσμιου ακαθάριστου προϊόντος και υπο-κατανάλωση από τις λεγόμενες «όχι τόσο αναπτυγμένες» χώρες, δηλαδή το 75% πληθυσμού του πλανήτη, καταναλώνουν το 20% του παγκόσμιου ακαθάριστου προϊόντος.

Το περιεχόμενο βέβαια της «επιτυχίας» και της «αποτυχίας» εξαρτάται από την οπτική γωνία από την οποία κρίνει κάποιος τα φαινόμενα. Εξάλλου η «επιτυχία» τηής διάσκεψης έχει εντελώς διαφορετικό νόημα για το κατεστημένο των πλούσιων (δυτικών) χωρών, από τις αντιλήψεις αλλού όπου υπάρχουν άλλες προτεραιότητες. Διαφορετικά θα αντικρίσουν οι κεφαλαιοκρατικές τάξεις αναπτυγμένων από αυτές των όχι τόσο ανεπτυγμένων χωρών. Ενδεικτικές είναι οι αντιλήψεις του Βρετανικού κατεστημένου, όπως αυτό εκφράζεται από το γνωστό περιοδικό «The Economist» (31 Αυγούστου- 6 Σεπτεμβρίου 2002) που δήλωναν ότι θα ήσαν ευτυχείς και θα θεωρούσαν ως επιτυχή έκβαση της Διάσκεψης αν περιορίζονταν τα πορίσματα, μακριά από οποιαδήποτε αναδιανομή του πλούτου και του εισοδήματος γιατί «σίγουρα δεν θα μπορούσαν να μοιραστούν τον πλούτο τους» δεδομένου ότι τα πάντα αναφορικά με την ανάπτυξη εξαρτώνται «από τις πολιτικές των ίδιων των μη αναπτυγμένων χωρών» . Απλά θα πρέπει να περιοριστεί η ατζέντα σε δύο συνταγές: (α) Να ανοίξουν περισσότερο τα σύνορα του ελευθέρου εμπορίου, και των δυτικών /αναπτυγμένων χωρών για τα προϊόντα των φτωχών /όχι τόσο αναπτυγμένων, μειώνοντας τις επιδοτήσεις και (β) να συγκεντρωθούν στην οικονομική βοήθεια για την εξάλειψη νόσων οι οποίες καταδυναστεύουν τις φτωχότερες χώρες (και προφανώς αποτελούν κίνδυνο και για τις πλουσιότερες χώρες). Μια συμφωνία πάνω σε αυτά τα ζητήματα θα ήταν αρκετά για να θεωρεί ο Economist την Διάσκεψη επιτυχημένη.

Η Διεθνής Συνδιάσκεψη για την Βιώσιμη Ανάπτυξη και τα Κοινωνικά Κινήματα

Είναι πεποίθηση, καθολική θα λέγαμε, των μη κυβερνητικών οργανισμών και Κοινωνικών Κινημάτων ότι η επίσημη πολιτική των κρατών όπως αυτή εκφράζεται από την Διεθνή Συνδιάσκεψη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη δεν επρόκειτο να ανταποκριθεί στις ανάγκες του πλανήτη. Υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, στο Nasrec είχαν μαζευτεί ορισμένες χιλιάδες αντιπρόσωποι από όλο τον κόσμο. Με σύνθημα «Ένας Βιώσιμος Κόσμος είναι δυνατός» έγιναν οι εργασίες του «Παγκόσμιου Φόρουμ των Λαών» με αποκορύφωμα των εκδηλώσεων θα είναι οι κινητοποιήσεις στις 31 του Αυγούστου.

Σε αυτό το επίπεδο έγιναν και οι πιο ουσιαστικές συζητήσεις και κοινωνικές ζυμώσεις, οι οποίες έγιναν στο περιθώριο και σε αντιπερισπασμό με τις διαδικασίες των Ηνωμένων Εθνών, που έδωσαν ένα γραφειοκρατικό πλαίσιο στις συζητήσεις.

Το Αφρικανικό Κοινωνικό Φόρουμ μαζί με δεκάδες άλλες κινήσεις όπως το Φόρουμ κατά των ιδιωτικοποιήσεων, την κίνηση κατά των εξώσεων ανέργων και το κίνημα των ακτημόνων αλλά και διεθνείς αντιπροσωπείες συμμετέχουν σε διάφορες μαζικές κινητοποιήσεις και σεμινάρια. Οι οργανώσεις αυτές αξιώνουν την ανατροπή του λεγόμενου Νέου Συνεταιρισμού για Αφρικανική Ανάπτυξη (NEPAD) η οποία εκφράζει τα κελεύσματα της Διεθνούς Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στα πλαίσια ενός νεοφιλελεύθερους οικονομικού μοντέλου. Αυτή η συνθήκη για Αφρικανική Ένωση, η οποία αποτελεί ακόμα ένα μέτρο στην υποταγή της Αφρικής στο παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό σύστημα θα έχει καταστρεπτικές συνέπειες για την Αφρική, τους λαούς των χωρών και για το περιβάλλον που δεινοπαθούν από την ανεξέλεγκτη εκμεταλλευτική δράση των πολυεθνικών στην ήπειρο.

Όσο για την Παγκόσμια Συνδιάσκεψη του Γιοχάνεσμπουργκ, τα κοινωνικά κινήματα και οι λαϊκές οργανώσεις δεν έχουν ψευδαισθήσεις. Ο Γ.Γ. της Ομοσπονδίας Ν. Αφρικανικών Συνδικάτων, COSATU, στην ομιλία του σε ένα σεμινάριο ανά-

φερε ότι η Συνδιάσκεψη αυτή δεν πρόκειται να φέρει οποιοδήποτε πρακτικό αποτέλεσμα για το οποίο να κοιτάξει κάποιος πίσω και να πει ότι είχε οποιοδήποτε ευεργετικό αποτέλεσμα πάνω στο περιβάλλον. «Αν δεν κερδισθεί ο αγώνας στους δρόμους, δεν θα κερδισθεί στις διαπραγματεύσεις», είπε χαρακτηριστικά αφού ο παγκόσμιος συσχετισμός δυνάμεων είναι προς όφελος του κεφαλαίου και όχι της εργασίας. Η COSATU έχει εξαγγείλει απεργία τον Οκτώβρη κατά των ιδιωτικοποιήσεων. Είναι άξιο απορίας ότι η COSATU, όπως και το ΚΚ Ν. Αφρικής, συμμετέχουν στον κυβερνητικό συνασπισμό στα πλαίσια της τριμερούς συνεργασίας με το Αφρικανικό Εθνικό Κογκρέσο. Η συμμετοχή στον κυβερνητικό σχηματισμό, με τον οποίο διαφωνούν κάθετα για την οικονομική πολιτική και αντιδρούν έντονα στον νεοφιλελεύθερο πρόγραμμα, που εφαρμόζεται μέσο της μακρο-οικονομικής πολιτικής (GEAR) δημιουργεί τεράστιο πρόβλημα στην Αριστερά της χώρας.

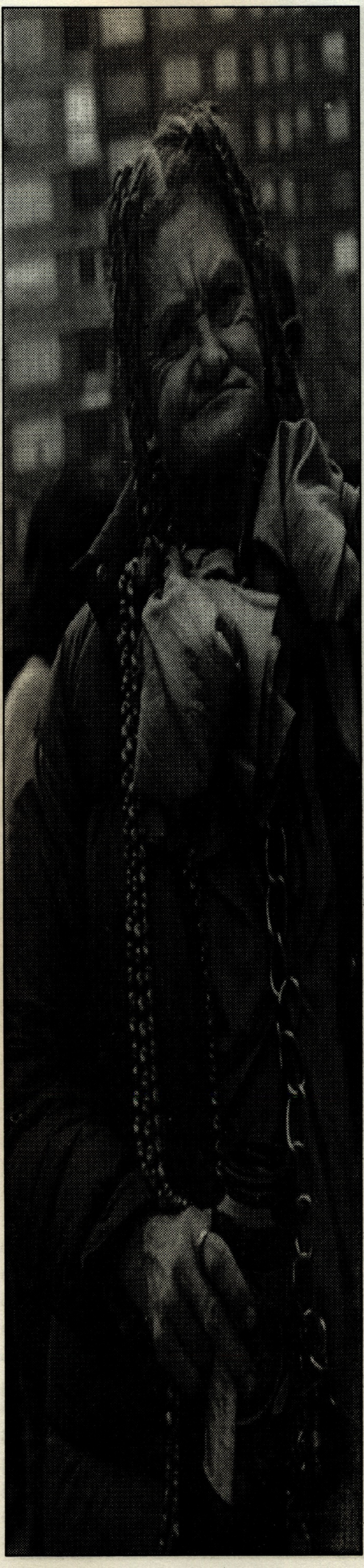
Η κριτική όμως για την Διάσκεψη δεν σταματά εκεί. Οργανώσεις και ιστορικοί αγωνιστές κατά του απάρχαϊντ ασκώντας οξύτατη κριτική στη Συνδιάσκεψη ότι οργανώθηκε ακριβώς για να "αυξήσει την πείνα και να οξύνει τα κοινωνικά προβλήματα". Γι' αυτό και οι κινητοποιήσεις συνδέουν τους αγώνες κατά της φιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, τις ντόπιες εκφάνσεις της όπως οι ιδιωτικοποιήσεις καθώς και τις πρωτοβουλίες για καπιταλιστική ολοκλήρωση, όπως η NEPAD. Αποτελεί επίσης ευκαιρία για κοινωνικούς αγώνες τοπικού χαρακτήρα, ο οποίοι σχετίζονται με την καπιταλιστική ανάπτυξη, όπως ο αγώνας των ακτημόνων χωρικών οι οποίοι έχουν κι' αυτοί την δική τους «Συνδιάσκεψη της Γης» (Earth Summit) με μια εβδομάδα κινητοποιήσεων.

Τα κοινωνικά κινήματα της Αφρικής μπόρεσαν να απαντήσουν διεθνιστικά στα συγκεκριμένα προβλήματα τους, συντονίζοντας την δράση τους και συνδέοντας δημιουργικά το τοπικό, το εθνικό και το διεθνές με την ευκαιρία της ΠΔΒΑ. Προσφέρουν χρήσιμα μαθήματα, όπως και τα κινήματα στη Λατινική Αμερική κατά του ελεύθερου εμπορίου και της NAFTA, για τα Ευρωπαϊκά κοινωνικά φόρα, εξάλλου αυτό είναι και το πραγματικό νόημα του διεθνισμού.

Επίλογος

Μετά το τέλος της ΠΔΒΑ γίνεται πλέον φανερό ότι η κυριαρχούσα αντίληψη ανάμεσα στα «διαφωτισμένα» ΜΜΕ και στις φιλελεύθερες περιβαλλοντικές και άλλες οργανώσεις, ότι «έχει χαθεί ακόμα μια ιστορική ευκαιρία για να αναχαιτιστεί η καταστροφική πορεία του πλανήτη τόσο από περιβαλλοντική άποψη, όσο κι από καθαρά κοινωνική άποψη» είναι όχι μόνο ανεπαρκής, αλλά συγκαλύπτει την πραγματικότητα. Δεν πρόκειται απλά για μια αποτυχία αλλά κάτι πολύ χειρότερο: Την νομιμοποίηση της οικο-καταστροφής και του παγκόσμιου συστήματος που παράγει και αναπαράγει την φτώχεια, εκμετάλλευση και υποσιτισμό στα 2/3 του πλανήτη στο βωμό του κέρδους. Με πανηγυρικούς λόγους και με «συμφωνίες» χαμηλής δεσμευτικότητας (soft law) μεταξύ πολυεθνικών και κυβερνήσεων, υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, νομιμοποιείται το ίδιο το εκμεταλλευτικό πλαίσιο του καπιταλιστικού συστήματος, αφού τώρα και οι φυσικοί πόροι όπως και οι άνθρωποι γίνονται απλά μονάδες στην εξίσωση της καπιταλιστικής συσσώρευσης με την εμπορευματοποίηση των πάντων στο όνομα της «ανάπτυξης». Οι «ευλογίες» της «διεθνούς έννομης τάξης» στην παραπέρα επέκταση της καταστροφής του οικοσυστήματος του πλανήτη, της εκμετάλλευσης των φτωχότερων χωρών του πλανήτη από τις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις και την ταξική κυριαρχία εντός των κρατών απλά αποτελούν λογική προέκταση της ουσιαστικής αντίφασης στις παραγωγικές σχέσεις μεταξύ κεφαλαίου και εργασίας. Η κατάληξη λοιπόν των εργασιών της ΠΔΒΑ, που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στο Γιοχάνεσμπουργκ της Ν. Αφρικής εκφράζει ακριβώς αυτή την λογική, κι έτσι η WSSD δίκαια χαρακτηρίζεται σαν W$$D.

Βασικό επιχείρημα αυτής της παρέμβασης είναι ότι η ουσιαστικά χρεοκοπημένη διεθνής πολιτικής «βιώσιμης ανάπτυξης» αντικατοπτρίζει το παγκόσμιο ισοζύγιο δυνάμεων, με την κυριαρχία των ΗΠΑ και των κλαμπ των 7+1 (G8) από την μια και τους θεσμούς του χρηματιστικού διεθνούς κεφαλαίου. Αιχμή του δόρατος αποτελούν οι θεσμοί του Μπρέττον Γουντ (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και Διεθνής Τράπεζα) όσο και οι πολυεθνικές, σε μια συμπαι-

γνία μεταξύ των κεφαλαίων της περιφέρειας μαζί με τις υποτελείς κυβερνήσεις των χωρών τους. Στον αντίποδα αυτής της συμπαιγνίας συμφερόντων βρίσκονται τα κινήματα αντίστασης, τόσο οι δυνάμεις της αριστεράς, της οικολογίας, των γυναικών, οι οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μειονοτήτων, όσο και οι τα νέα κοινωνικά κινήματα που συνασπίζονται κατά της φιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, αρθρώνοντας εναλλακτικές πολιτικές για την επανερμηνεία της «αναπτυξιακής» πολιτικής και του διαμοιρασμού των καρπών εργασίας και φυσικών πόρων η οποία λαμβάνει υπόψη το οικοσύστημα του πλανήτη. Κι όμως έχουμε ακόμα δρόμο να διανύσουμε πριν να μπορούμε να μιλούμε για ένα κίνημα ικανό να αλλάξει τον κόσμο σαν απάντηση στη κυριαρχούσα αντίληψη της «βιώσιμης ανάπτυξης».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Κύπρος και Περιβαλλοντική πολιτική: Η Σημασία της Βιώσιμης Ανάπτυξης για την Κύπρο

Το περιβάλλον, η φύση και ο όλος βιότοπος αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της κοινωνίας. Δεν νοείται κοινωνία εκτός του βιότοπου στην οποία βασίζεται, επομένως η Κυπριακή κοινωνία περιλαμβάνει και το περιβάλλον. Πέραν του ότι η Κύπρος, όπως όλες οι χώρες του πλανήτη δεν γλιτώνουν από τα πλανητικά προβλήματα του περιβάλλοντος κι' ότι θα πρέπει κι' αυτή να εναρμονιστεί τόσο με το κοινοτικό, όσο με το παγκόσμιο θεσμικό πλαίσιο υπάρχουν μια σειρά από άλλους λόγους γιατί οι εργασίες και οι κοινωνικές διεργασίες και κινητοποιήσεις θα πρέπει να ενδιαφέρουν τον Κύπριο, ιδίως τον προοδευτικό Κύπριο. Η Διάσκεψη στην Αφρική, όπως και οι ευρύτερες πολιτικές εξελίξεις στην Αφρικανική ήπειρο δεν πρέπει να αντικρίζονται σαν κάτι το απόμακρο και άσχετο με τον τόπο μας. Αντιθέτως έχουν μεγάλη σημασία.

Ιστορικοί και πολιτικοί λόγοι συνδέουν την Κύπρο με τα αντι-αποικιακά κινήματα κι' αγώνες των λαών, γεγονός που συχνά στην Κύπρο έντεχνα προσπαθούν πολλοί να αγνοήσουν στην επίδοξη «ευρωπαϊκή μιας πορείας». Σ' αυτούς τους λαούς στρεφόμαστε για αλληλεγγύη στις διεθνής συνόδους κι ας έχουμε πάντα στραμμένο το βλέμμα μας «προς δυσμάς». Ας μην το ξεχνάμε αυτό γιατί οι αγώνες κατά του ιμπεριαλισμού στην Ασία, Αφρική έχουν αντίκτυπο στο δικό μας αγώνα για μια Κύπρο όπως την οραματίζονται οι προοδευτικοί Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι. Ενώ σίγουρα για μια σειρά από θέματα (ρατσισμός, ισότητα των δύο φύλων), ιδίως αναφορικά με το περιβάλλον, η εναρμόνιση οδηγεί στην ευαισθητοποίηση του κοινού και του κράτους (βλέπε Παντελίδης 2002), ο Ευρωπαϊσμός έχει αντιφατικά αποτελέσματα, μάλιστα αρνητικά θα λέγαμε σε διάφορα κοινωνικά ζητήματα, για παράδειγμα σε θέματα μετανάστευσης λόγω Schengen, εργατικά θέματα που έχουν νεοφιλελεύθερη βάση και πηγάζουν από την Ε.Ε.) (βλέπε Τριμικλινιώτης 2001α).

Σαν Κύπρος έχουμε πολλά να μάθουμε από τις εμπειρίες και συζητήσεις άλλων, τόσο όσον αφορά κοινωνικά κινήματα και τις τακτικές τους όσο αναφορικά με ιδέες και προγραμματικό περιεχόμενο κινημάτων από τις «αναπτυσσόμενες» ή «χώρες του νότου» ή του «τρίτου κόσμου», δηλαδή των 2/3 του κόσμου αφού αποτελούν αυτό το ποσοστό του κόσμου. Δυστυχώς, όμως ηγεμονεύει μια σκοταδιστική ευρωκεντρική ιδεολογία στην Κύπρο. Τα μαζικά κινήματα στις χώρες του νότου έχουν ένα πλούτο γνώσεων κι' εμπειριών από τα οποία μπορούμε να μάθουμε πολλά.

Η Διάσκεψη προσφέρει ιδέες για προβληματισμό, όχι μόνο σε διεθνές επίπεδο αλλά και τοπικό. Σοβαρά ερωτήματα τίθενται για το οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης της Κύπρου με την Κυπριακή «αναπτυξιακή ιδεολογία», όπου η οικονομική ανάπτυξη θεωρείται αυτοσκοπός χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες. Επίσης η αλόγιστη και χωρίς σωστό σχεδιασμό τουριστικοποίηση της κοινωνίας πρέπει να τεθεί σε σοβαρό προβληματισμό αν θα είναι η βιώσιμη ανάπτυξη .

Οι συζητήσεις για βιώσιμη ανάπτυξη πρέπει να ενσωματωθούν στο περιεχόμενο των συζητήσεων για λύση του Κυπριακού, δεδομένου του τεράστιου οικονομικού χάσματος μεταξύ του κατεχόμενου βορρά με τον νότο που βρίσκεται κάτω από το έλεγχο της Κυπριακής δημοκρατίας. Δυστυχώς από οικονομικής πολιτικής το πλαίσιο λύσης είναι νεοφιλελεύθερο, γεγονός που αντίκειται στην έννοια της «βιώσιμης ανάπτυξης» Ελληνοκύπριων και Τουρκοκύπριων. Γι αυτό τον λόγο πρέπει να αρχίσει ένας ουσιαστικός διάλογος στον οποίο Αριστερά και στις δύο κοινότητες έχει ευθύνη.

Οι προσεγγίσεις γύρω από την διαμόρφωση πολιτικής και το ζήτημα της περιβαλλοντικής πολιτικής είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα, έχουν επιφανειακό χαρακτήρα και περιορίζονται σε κινήσεις εντυπωσιασμού. Αν για παράδειγμα η πολιτική μας συνάδει με το περιβαλλοντικό κεκτημένο ή όχι είναι το ερώτημα που πολλοί ερωτούν. Κι' όμως η ουσία δεν είναι αυτή. Η ουσία είναι να αναπτύξουμε τις πολιτικές ανάπτυξης για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα της Κυπριακής κοινωνίας, είτε αναφορικά με την ευημερία, είτε την οικολογία. Σε κάθε περίπτωση, οι συζητήσεις οφείλουν να θέσουν το όραμα και το πρόγραμμα στο οποίο η ανάπτυξη θα έχει σαφή προσανατολισμό για την σοσιαλιστική προοπτική στο νησί.

Βιβλιογραφία

Παντελίδης, Π. (2002) Περιβαλλοντική Πολιτική στην Κύπρο, Διεθνές πλαίσιο, κοινοτικό κεκτημένο και η διαδικασία εναρμόνισης, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου.

Πουλαντζάς, Ν. (1984) Για τον Γκράμσι, Μεταξύ Σαρτρ και Αλτουσέρ, Παρεμβάσεις, εκδόσεις ΠΟΛΥΤΥΠΟ, Αθήνα.

Σαμιώτης, Γ. (2002) «Από το Ρίο στο Γιοχάνεσμπουργκ: Το Θεσμικό Πλαίσιο Παγκόσμιας Περιβαλλοντικής Πολιτικής», Ευθυμιόπουλος, Η. και Μοδινός (επιμ.) Παγκοσμιοποίηση και Περιβάλλον, Ελληνικά Γράμματα, σελ. 233-245.

Σίερς, Ντ. [Seers, D.] (1972) "What are we Trying to Measure?", Ayres, R. (1995) Development Studies, An Introduction Through Selected Readings, Greenwich University Press, London.

Τριμικλινιώτης, [Trimikliniotis, N.] (2001α) "Europeanisation and Modernisation: Locating Cyprus in the Southern European Context", The Cyprus Review, Fall 2001.

Τριμικλινιώτης, Ν. (2000) «Εκσυγχρονισμός: Απομυθοποίηση και η Αριστερή Προοπτική», Εξ Υπαρχής, Δεκέμβρης 2000.

Τριμικλινιώτης, Ν. (2001β) «Εκσυγχρονισμός Ως Κοινωνικός Προβληματισμός» Εξ Υπαρχής, Μάρτης 2001.

οι μαύρες τρύπες

του Μαύρου Μαύρου

Θα θυμάστε τις προσπάθειες του Μενέλαου Χριστοδούλου για τυποποίηση των ονομάτων Αγλαγγιά και Λακκιά αντί για τα Αγλαντζιά και Λατσιά.

Επιχειρηματολογώντας τότε ο κ. Χριστοδούλου για να στηρίξει τη θέση του θεωρούσε το όνομα Λακκιά ως ιστορικό σε αντίθεση με την πρόσφατη «τούρκικη» προφορά ®Λατσιά» και παρέπεμπε στην αντίστοιχη τυποποίηση της Τζιυρκάς σε Κυθρέα που έγινε πολύ παλαιότερα. Οι λόγοι που οι παλαιότερες τυποποιήσεις συνάντησαν λιγότερες αντιδράσεις είναι μάλλον κοινωνικοί και δεν θα αποτελέσουν θέμα σχολιασμού στο παρόν κείμενο.

Το χωριό Πυργά ή μια περίπτωση εξελληνισμού κυπριακού τοπωνυμίου

Ας εξετάσουμε το παράδειγμα του χωριού που αναγράφεται σήμερα στις ταπέλλες ως Πυργά με βάση τη γραμμή που έθεσε ο Μ. Χριστοδούλου : αναζήτηση της «ιστορικής» προ-τουρκικής προφοράς και γραφής. Ανοίγουμε λοιπόν ένα κείμενο κατ' εξοχήν βοηθητικό για την ιστορία της διαλέκτου μας, το περίφημο Χρονικό του Μαχαιρά. Στην παράγραφο 674 ο Μαχαιράς αναφερόμενος στη δράση του ως φροντιστής κρασιών του κυπριακού στρατού κατά την εισβολή των Μαμελούκων το 1426 γράφει: «...και επήγαμεν ως τα Πυρία και εκοιμήθημαν εις τους κάμπους...». Το ιστορικό μεσαιωνικό όνομα Πυρία εισηγείται μια κοινή νεοελληνική μεταγραφή Πυριά (/pi'rja/ στο φωνητικό αλφάβητο) και όχι Πυργά (/pi'rγa/). Η δεύτερη αυτή μεταγραφή που έγινε όχι με ιστορικά κριτήρια αλλά με τη λογική του εξευγενισμού της γλώσσας δια της αυτόματης μετατροπής των κυπριακών φθόγγων και συμπλεγμάτων στους αντίστοιχους ελληνικούς μας έδωσε ένα επίσημο τοπωνύμιο τεχνητό, παράλογο που δεν δικαιολογείται ως ιστορικό. Ας κάνουμε μια μαθηματική παραβολή θέτοντας το ιστορικό μεσαιωνικό όνομα ως X=-3. Ακολουθώντας την εξέλιξη της ομιλούμενης γλώσσας σήμερα χρησιμοποιείται ο τύπος X^2 = 9. Ο επίδοξος εξελληνιστής γνωρίζοντας ότι 3^2=9 συμπέρανε αυτόματα ότι X=3 χωρίς να διερευνήσει άλλες πιθανές λύσεις. Τουλάχιστο οι τυποποιητές ας μελετούν λίγο τα παλαιότερα κείμενα αντί απλώς να έχουν μιαν κεγκιάν μες το βλαγκίν και να τους κεγκά κι εν και 'ννα μπορούν.

Υ.Γ Δεν εισηγούμαι τη δημιουργία πινακίδων με την επιγραφή ΠΥΡΙΑ καθώς το «Πυργά» έχει καθιερωθεί σαν επίσημο όνομα του χωριού και θα δημιουργηθεί αναστάτωση των κατοίκων της περιοχής. Η πιο λογική λύση θα ήταν η επιγραφή Πυρκά αλλά ίσως να είναι υπερβολικά ριζοσπαστική λύση για τα μέτρα της κυπριακής κοινωνίας.

Για μια, αγία, καθολική και Μαρξιστική ερμηνεία

"Ο Λούκατς...δίκαια θεωρείται ο πιο αυθεντικός μαρξιστής του αιώνα μετά το Λένιν"(Νίκος Τριμικλινιώτης, «Το σύνδρομο του ουραγού και τα καθήκοντα της αριστεράς σήμερα», Εξ Υπαρχής Μαΐου 2002)

Τουλάχιστο από τη δεκαετία του '60 έχει τεθεί επιτακτικά το θέμα της αμφισβήτησης των διαφόρων αυθεντιών και είναι συζητήσιμο το κατά πόσο οι λύσεις για τα προβλήματα της σύγχρονης αριστεράς έχουν δοθεί από τους προφήτες της δεκαετίας του '20. Πόσο μάλλον από τον Λούκατς που όπως μας λέει ο κ. Τριμικλινιώτης υπερασπίστηκε τα "αντιδημοκρατικά" στοιχεία των πρώτων χρόνων της σοβιετικής εξουσίας κατηγορώντας μάλιστα την Ρόζα Λούξεμπουργκ για φετιχισμό έναντι της τυπικής δημοκρατίας.

Ας καταφύγουμε όμως σε μια άλλη αυθεντία για να δώσουμε και κάποιο κύρος στη κριτική μας : " Τους διανοούμενους της μαρξιστικής παράδοσης (Λούκατς, σχολή της Φραγκφούρτης, κλπ.) τους διάβασα λίγο και ειλικρινά δεν με ενδιαφέρουν ιδιαίτερα. Για να πω την αλήθεια δεν θεωρώ αυτού του είδους τα έργα ιδιαίτερα διαφωτιστικά. Οι ιδέες που είναι χρήσιμες είναι και απλές, οπότε δεν καταλαβαίνω προς τι αυτή η απεραντολογία"(Επιστολή του Νόαμ Τσόμσκι από το βιβλίο του Ρόμπερτ Μπάρσκι: Νόαμ Τσόμσκι, Η ζωή ενός αντιφρονούντα).

Και αν αντιτείνουν κάποιοι ότι ο Τσόμσκι κλίνει προς τον αναρχισμό και είναι φυσική η αντιπάθεια του για τους μαρξιστές να θυμίσω επίσης ότι ο Τσόμσκι είναι ένας γλωσσολόγος με ασκημένη επιστημονική σκέψη και κρίση.

Η μουσική επιστρέφει στις ρίζες

Στη δεκαετία του 70 στην Ελλάδα είχε παρουσιαστεί το φαινόμενο της ρεμπετοαναβίωσης. Φοιτητές, αριστερού κυρίως προσανατολισμού αναζητώντας μια αντιστασιακή ταυτότητα απόρριψαν από τη μια το παρακμασμένο λαϊκό τραγούδι και από την άλλη το ροκ σαν «ξενόφερτο» είδος και στράφηκαν στο ρεμπέτικο της δεκαετίας του 30.Δημιουργήθηκαν κάποιες κομπανίες, τα πρώτα ρεμπετάδικα και ηχογραφήθηκαν κάποιοι δίσκοι με επανεκτελέσεις.

Μέσα από αυτή την τάση θα εμφανιστούν κάποιοι νέοι δημιουργοί που ενώ έχουν σαφές προσωπικό στίγμα από την άλλη έχουν αναμφισβήτητα ευνοηθεί από το ρεύμα της ρεμπετοαναβίωσης.

Χαρακτηριστικός δίσκος της εποχής «Η εκδίκηση της Γυφτιάς», με συντελεστές τρεις πρωτοεμφανιζόμενους: τον συνθέτη Νίκο Ξυδάκη, τον στιχουργό Μανόλη Ρασούλη και τον τραγουδιστή Νίκο Παπάζογλου(που ήταν γνωστός στην Θεσσαλονίκη σαν ραδιοερασιτέχνης αλλά και σαν μέλος των τοπικών ροκ συγκροτημάτων που δεν άφησαν δισκογραφία). Η όλη προσπάθεια ήταν υπό την προστασία του Διονύση Σαββόπουλου σαν παραγωγού (είχε άλλωστε ήδη χρησιμοποιήσει τον Νίκο Παπάζογλου στους Αχαρνής) ο οποίος έγραψε και ένα μικρό κείμενο σαν μανιφέστο στο εσωτερικό του δίσκου. Θα ακολουθήσουν και άλλοι δημιουργοί και θα γίνει λόγος για τη σχολή της Θεσσαλονίκης με εκπροσώπους τον Παπάζογλου, τον Σωκράτη Μάλαμα, την Μελίνα Κανά κ.ά.

Στην Κύπρο αυτές οι εξελίξεις παρακολουθούνται από λίγους «μυημένους». Η κατάσταση θα αλλάξει ριζικά με την εμφάνιση της ιδιωτικής ραδιοφωνίας στη δεκαετία του 90. Ο ραδιοσταθμός ΛΟΓΟΣ, κτίζοντας το image του γύρω από το σύνθημα «Επιμένω Ελληνικά» θα προβάλει κατά κόρον το νεώτερο έντεχνο ελληνικό τραγούδι. Θα ακολουθήσουν, με λιγότερο ζήλο, και οι άλλοι Παγκύπριο ραδιοσταθμοί καθώς και ορισμένοι τοπικοί. Την ίδια περίοδο έχουμε δημιουργία τραγουδιών από Κύπριους συνθέτες με στίχο στην κυπριακή διάλεκτο. Αρκετά από τα τραγούδια αυτά ακούστηκαν για πρώτη φορά στο διαγωνισμό κυπριακού τραγουδιού και διαδόθηκαν σε ένα πολύ μεγάλο κοινό μέσα από το ραδιόφωνο.

Τα τραγούδια αναπόφευκτα μας φανερώνουν την μουσική παιδεία των συνθετών: καθαρά δυτικοευρωπαϊκή, από τα ωδεία της Κύπρου η και από σπουδές στην Ευρώπη ή την Αμερική. Ένας προσεκτικός έμπειρος ακροατής καταλαβαίνει αμέσως ότι από ρυθμική, μελωδική και αρμονική άποψη τα τραγούδια έχουν λίγη σχέση με την κυπριακή παράδοση. Προσωπικά μου θυμίζουν την δυτικοευρωπαϊκή αναγεννησιακή μουσική. Στην ενορχήστρωση χρησιμοποιούνται τα γνωστά όργανα (κιθάρα, πιάνο κλπ) με την προσθήκη του λαούτου για να δίνει κυπριακό χρώμα στις τηλεοπτικές εμφανίσεις. Γιατί ηχητικά το λαούτο χρησιμοποιείται σαν ένα είδος ακουστικής κιθάρας, καθώς οι μεταμοντέρνοι λαουτάρηες της εποχής μας είναι συνήθως μετεκπαιδευμένοι κιθαρίστες, χωρίς οποιαδήποτε θητεία κοντά σε παραδοσιακούς οργανοπαίκτες. Το λαούτο έτυχε της ίδιας αντιμετώπισης και από τον (πολύ καλό κατά τα άλλα) Αλκίνοο Ιωαννίδη στις εμφανίσεις του το Δεκέμβρη στην Κύπρο.

Αντιστεκόμενοι στην καθολική επικράτηση της ευρωπαϊκής κλασσικής μουσικής σαν θεωρητικού μουσικού υπόβαθρου ορισμένοι παλιότεροι μελετητές της παραδοσιακής μουσικής θα την προσεγγίσουν με βυζαντινό θεωρητικό υπόβαθρο. Αν και η βυζαντινή μουσική είναι πολύ πιο κοντά στην κυπριακή μουσική παράδοση από την ευρωπαϊκή κλασσική μουσική έχει το μειονέκτημα ότι είναι εξ ολοκλήρου φωνητική μουσική. Ενώ μπορεί να δώσει κάποιες κατευθύνσεις στον τραγουδιστή, δεν βοηθά ικανοποιητικά τον οργανοπαίκτη.

Η πιο λογική κατεύθυνση προς την οποία θα έπρεπε να στραφεί ένας Κύπριος οργανοπαίκτης-συνθέτης ενόργανης μουσικής είναι η λεγόμενη Οθωμανική κλασσική μουσική. Πρόκειται για ένα είδος μουσικής για το οποίο οι περισσότεροι Κύπριοι έχουν πλήρη άγνοια ή την συγχύζουν με την παραδοσιακή τουρκική μουσική. Αντίθετα με τις παραδοσιακές μουσικές πρόκειται για έντεχνο είδος με επώνυμους δημιουργούς από όλα τα «μιλλέτ»(θρησκευτικές κοινότητες) της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Έχει ιστορία πολλών αιώνων και αντίθετα με διάφορα άλλα οθωμανικά κατάλοιπα συνέχισε να καλλιεργείται στην κεμαλική Τουρκία. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι σημαντικότεροι ίσως σολίστες στο ούτι τη δεκαετία του 50 προέρχονταν από μειονότητες: ο ελληνοτσιγγάνος Γιώργος Μπατζάνος και ο τυφλός Αρμένης Hrant. Μέχρι σήμερα αν μιλήσουμε με παλιούς Κύπριους λαϊκούς μουσικούς θα ακούσουμε να χρησιμοποιούν την ορολογία της οθωμανικής μουσικής π.χ πιεστρέφι, μακκάμι, ταξίμι κλπ.

Υπάρχουν άπειρα καταγραμμένα έργα και πλούσια δισκογραφία. Ο κύπριος βιολάρης μπορεί να διδαχθεί από τις τεχνικές του βιολιού αλλά και συγγενικών οργάνων όπως π.χ του κεμεντζέ (λύρας) και ο λαουτάρης από το λάφτα (κωνσταντινουπολίτικη εκδοχή του λαούτου) αλλά και από τα συγγενικά όργανα ούτι και σάζι.

Είναι μια αστείρευτη πηγή που μπορεί να δώσει στον μουσικό ένα θεωρητικό υπόβαθρο συμβατό με την παράδοση του, διευρύνοντας παράλληλα τους ορίζοντες του καθώς πρόκειται για μια κοινή μουσική γλώσσα της ανατολικής μεσογείου και των Βαλκανίων. Ίσως μια μέρα η Κωνσταντινούπολη γίνει εξίσου δημοφιλής τόπος για μουσικές σπουδές με την Αθήνα και το Berkeley. Προς το παρόν σαν άμεσο συμπέρασμα να πούμε ότι ο πιο προφανής τρόπος που βλέπουμε για εξοικείωση με τη συγκεκριμένη μουσική είναι μέσα από τις διαδικασίες επαναπροσέγγισης. Ήδη στο πλαίσιο πρόσφατων επαναπροσεγγιστικών δραστηριοτήτων το ελληνοκυπριακό κοινό είχε την ευκαιρία για μια πρώτη γνωριμία με τον Muammer Ketencoglu.

Το επόμενο ζητούμενο, μετά από την εξασφάλιση μιας γερής θεωρητικής βάσης, είναι η έρευνα, ο πειραματισμός, οι επιμιξίες με την λαϊκή μουσική της Δύσης, την τζαζ και το ροκ. Στην Ελλάδα παρόμοιες προσπάθειες χρονολογούνται από τις αρχές της δεκαετίας του 70, με τα ηλεκτρικά ζεϊμπέκικα του Σαββόπουλου, τα ηπειρώτικα μοιρολόγια από το ροκ τρίο των Socrates με πρωταγωνιστή τον κιθαρίστα Γιάννη Σπάθα και άλλες αξιόλογες προσπάθειες και συνεχίζονται μέχρι σήμερα με πιο γνωστό ίσως παράδειγμα την συνεργασία του τραγουδοποιού Θανάση Παπακωνσταντίνου με τον κιθαρίστα ενορχηστρωτή Μπαμπη Παπαδόπουλο (δίσκοι «Βραχνός Προφήτης» και «Αγρυπνία»). Ο πρώτος υπήρξε μόνιμος συνεργάτης του Σωκράτη Μάλαμα και της Μελίνας Κανά ενώ ο δεύτερος παίζει κιθάρα στο συγκρότημα Τρύπες.

Στην Κύπρο μέχρι τώρα δεν είχαμε ιδιαίτερη συνεργασία ανάμεσα στην έντεχνη και στη ροκ σκηνή κάτι μάλλον δύσκολο αφού οι σκηνές αυτές παλεύουν για την επιβίωση τους ενώ και οι ακροατές είναι περιχαρακωμένοι με φανατισμό στη μουσική της προτίμησης τους. Ελπίζουμε σε καλύτερες μέρες.

Ανεξάρτητη Ενημέρωση από το ΙΝΤΕΡΝΕΤ

Ίσως οι πιο σημαντική μεταβολή που έφερε η δεκαετία του 90 εκτός από την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού να ήταν η επανάσταση στον κλάδο της πληροφορικής. Δημιουργήθηκε μια νέα γενιά με κύριες ασχολίες της το surfing στο διαδίκτυο, την επικοινωνία μέσω email και την κουβεντούλα απο το irc.

Η γενιά μεγάλωσε και οι ασχολίες της τελικά δεν αποδείχτηκαν και τόσο αθώες. Στις 18 Ιουνίου του 1999 στο Λονδίνο γίνονται οι πρώτες μαζικές διαδηλώσεις κατά του Καπιταλισμού και της σχεδιαζόμενης «Παγκοσμιοποίησης», οργανωμένες σχεδόν αποκλειστικά μέσω διαδικτύου.

Θα πάμε ακόμα πιο πίσω, στο πρώτο μισό της δεκαετίας και να θυμίσουμε στον αναγνώστη το κίνημα των ζαπατίστας, από τα πρώτα κοινωνικά κινήματα που έτυχαν προβολής απο το διαδίκτυο.

Ακολούθησαν οι περιβόητες πλέον διαδηλώσεις στο seattle το Νιοβρη του 1999, που λόγω του μεγέθους και του αποτελέσματος τους δεν μπορούσαν να παρασιωπηθούν από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Εκείνη την εποχή στο Seattle θα δημιουργηθεί και το πρώτο Independent Media Center, σε συντομία Indymedia.Το Indymedia δημιουργήθηκε σαν μια «συνομοσπονδία» ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης για κάλυψη των γεγονότων από πρώτο χέρι. Μαζεύτηκε ένας όγκος κειμένων, φωτογραφιών, αρχείων ήχου και video τα οποία μπορούσε κάποιος να δει στην ιστιοσελίδα του Indymedia(www.indymedia.org) ή στην εφημερίδα του.Indymedia θα δημιουργηθούν σε διάφορες πόλεις του κόσμου μέσα στους επόμενους μήνες.

Κεντρικό σύνθημα, ενδεικτικό της ιδεολογίας πίσω από ένα τέτοιο εγχείρημα: Don't hate the media, be the media. Βασικές αρχές η μη ιεραρχική δομή και η μη κερδοσκοπική λειτουργία. Σ'αυτά τα do it yourself μέσα ενημέρωσης οποιοσδήποτε μπορεί να δημοσιεύσει ένα άρθρο, μια φωτογραφία, ενα αρχείο ήχου κλπ φτάνει να μην είναι προσβλητικό ή ρατσιστικού, σεξιστικού περιεχομένου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι για «ανάλυση σε βάθος του καπιταλισμού και της παγκόσμιας οικονομίας» η ιστιοσελίδα του Indymedia παραπέμπει το χρήστη στο Znet(http://www.zmag.org/). Το Znet είναι η ηλεκτρονική μορφή του Z magazine, περιοδικό που εκδίδεται απο μια κολλεκτίβα πρώην φοιτητών του MIT, επηρεασμένο κυρίως από τον Noam Chomsky, άρθρα του οποίου φιλοξενεί συχνά.

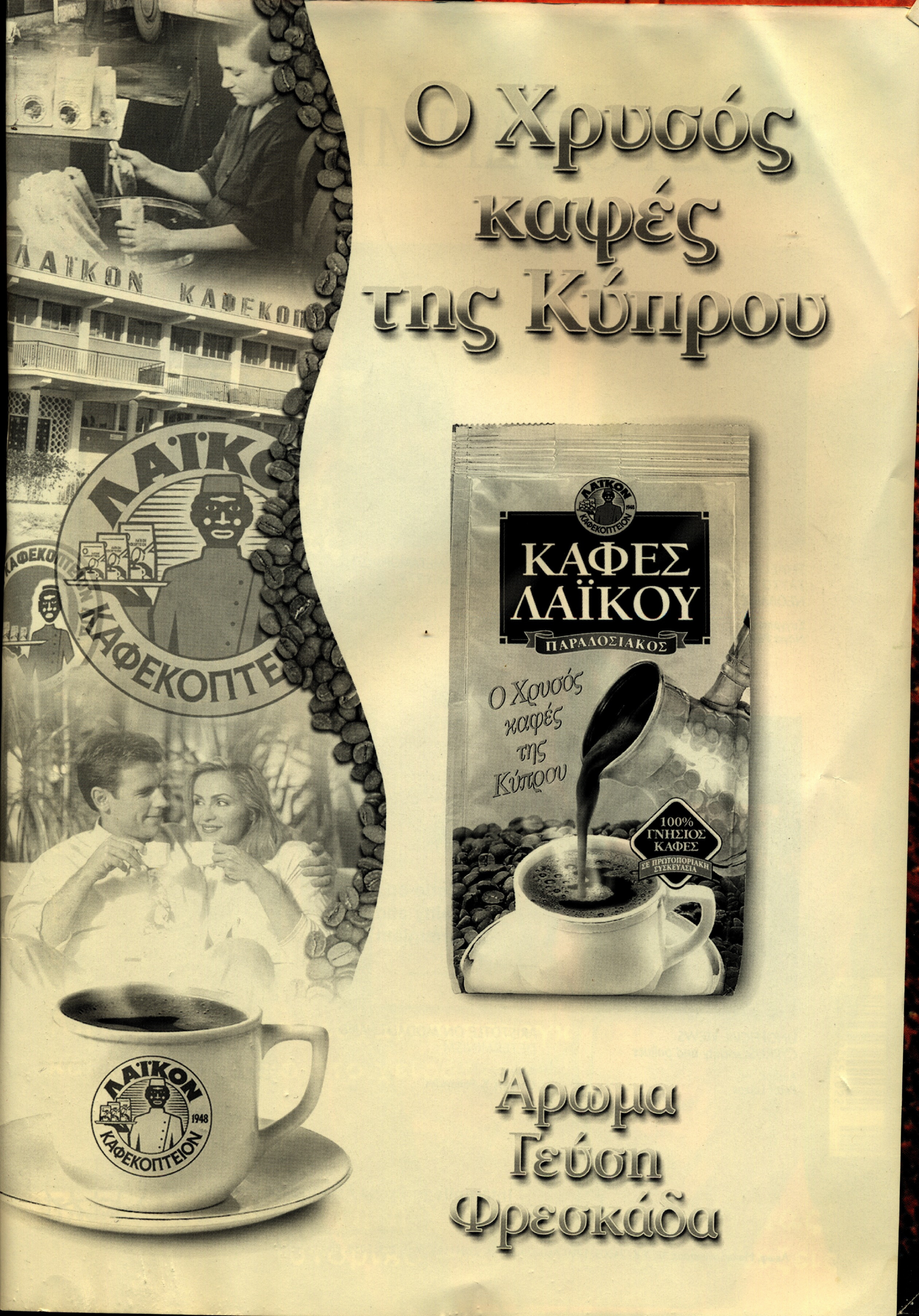
Τα κατά τόπους Indymedia είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους τόσο σε οικονομικό όσο και σε ιδεολογικό επίπεδο. Κάθε τόσο γίνονται συνελεύσεις εκπροσώπων όλων των Indymedia μέσω irc(http://irc.indymedia.org/).

Στην ελληνική γλώσσα υπάρχουν δύο Indymedia: της Αθήνας(http://athens.indymedia.org/) και της Θεσσαλονίκης(http://thessaloniki.indymedia.org/). Εχουν αρκετούς επισκέπτες και καθημερινά καταχωρούνται καινούρια άρθρα. Δυστυχώς τα περισσότερα αντιγράφονται απο τα έντυπα διαφόρων κομμάτων ή οργανώσεων. Οι «αρθρογράφοι» αναιρούν έτσι τη βασική αρχή του Indymedia για ανεξάρτητη πληροφόρηση. Παρατηρείται επίσης το φαινόμενο της συνεχούς αντιπαράθεσης χαμηλού επιπεδου μεταξύ των οπαδών διαφορετικών κομμάτων ή οργανώσεων.

Στο αθηναϊκό Indymedia έχουν καταχωρηθεί και κάποια (ελάχιστα) «κυπριακά» άρθρα: Κάλεσμα αλληλεγγύης προς τον Γ. Καρκασιάν, μέλος του Αναρχικού πυρήνα Κύπρου που συνελήφθει μετά τα γεγονότα της ισραηλινής πρεσβείας. Κάποια σχόλια για το άρθρο της «Εργατικής Δημοκρατίας» περί Μαρξισμού και Αναρχισμού(http://athens.indymedia.org/front.php3?article_id=13784&group=webcast),και κάποια άλλα κείμενα για το κυπριακό (http://athens.indymedia.org/front.php3?article_id=14115&group=webcast), τους πρόσφυγες κλπ.

Η αντίδραση πολλών ελλαδιτών επισκεπτών σ'αυτά τα τελευταία κείμενα με κάνει να υποψιάζομαι ότι μόλις κάποιοι «αντιεξουσιαστικοί» κύκλοι στην Ελλαδα ακούσουν για κυπριακό πρόβλημα παύουν να σκέφτονται και αναλαμβάνει ο αντιεθνικιστικός αυτόματος πιλότος τους.

Εδώ και κάτι μήνες υπάρχει στα σκαριά η προσπάθεια δημιουργίας ενός κυπριακου Indymedia (http://www.burleehost.net/cyprus/Eastern_Mediterranean_IMC/). Οι βασικοί συντελεστές πίσω από αυτή την προσπάθεια φαίνεται να κινούνται πάνω σε τρεις βασικούς άξονες: ριζοσπαστική οικολογία, αποποινικοποίηση κάνναβης, ελευθερία για σεξουαλική διαφορετικότητα. Καλά όλα αυτά αλλά πολύ φοβούμαι ότι όταν με το καλό λειτουργήσει κανονικά το κυπριακό Indymedia θα διαβαζουμε 1-2 ανεξάρτητα άρθρα και καμιά δεκαριά ανακοινώσεις κομμάτων-οργανώσεων τη βδομάδα.

Ο Χρυσός καφές της Κύπρου
ΛΑΪΚΟΝ ΚΑΦΕΚΟΠΤΕΙΟΝ 1948
ΚΑΦΕΣ ΛΑΪΚΟΥ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ
Ο Χρυσός καφές της Κύπρου
100% ΓΝΗΣΙΟΣ ΚΑΦΕΣ
ΣΕ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ
ΛΑΪΚΟΝ ΚΑΦΕΚΟΠΤΕΙΟΝ 1948
Άρωμα
Γεύση
Φρεσκάδα